Viața studențească

REVISTĂ A UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI DIN ROMÂNIA

Nr. 36 ● Miercuri 22 octombrie 1969 ● 16 pagini ● 0,50 lei

De la magistru la discipol

Viața universitară se constituie într-o lume a ei, îmbrăcînd toate atributele unei vîrste, consfințindu-se în tradiții prin care se creează acea simbioză perfectă unde ne întîlnim noi toți, profesori și studenți, unde stăpînește atmosfera unui templu de spirit, adevărat și nobil prin sine însuși.

Și una dintre aceste tradiții este tocmai dialogul exprimat sau subînțeles între magistrul și discipolii săi, între student și profesorul de marcă a cărui dominantă o constituie tocmai rolul de mentor spiritual ce polarizează și orientează inteligențe în formare, dragostea și respectul ce unesc un grup de studenți în jurul aceluia ce semnifică pentru ei un ideal, un simbol de cultură și viață adevărată.

Transferarea discuției în planul concret al școlii superioare românești ne permite să vorbim cu venerație despre mari profesori ca Pârvan, Călinescu, Vianu, despre elevii lor prin care s-a continuat strălucit ideea de discipol. Dacă s-ar părea că în momentul actual dialogul nu este pe măsura tradiției, această nouă rubrică inițiată de revista noastră își propune să semnaleze existența sa și să stimuleze revitalizarea uneia dintre cele mai prețioase date ale vieții universitare.

Deci „De la magistru la discipol"...

Primul dintre materialele ce vor vedea lumina tiparului în cadrul acestei rubrici îl inserăm în numărul de față la pagina a 5-a, sub titlul „...Astfel începe ucenicia maeștrilor" — o convorbire cu prof. univ. H. H. STAHL.

Alegerile în asociații sub semnul exigenței

Incheierea adunărilor de alegeri la nivelul anilor de studiu a fost marcată la Comitetul Executiv al Consiliului U.A.S.R. printr-o discuție cu întregul activ, în cadrul căreia s-a făcut un schimb de opinii asupra activității specifice perioadei de început a anului universitar, asupra conținutului dezbaterilor care au avut loc în colectivele studențești.

Concluziile desprinse cu acest prilej evidențiază — în contextul recentei plenare a Consiliului pe țară — activizarea largă a asociațiilor, a întregii mase de studenți în participarea la procesul instructiv-educativ, spiritul de exigență al dezbaterilor în abordarea problemelor privind însușirea cunoștințelor de specialitate și formarea politico-ideologică, înțelegerea matură a obiectivelor majore ale organizației noastre în stabilirea programelor de activități pentru acest semestru.

Totodată, au fost subliniate neajunsurile manifestate la unele adunări de an, care s-au desfășurat într-o notă de combativitate scăzută față de atitudinea lipsită de responsabilitate a unui număr mare de studenți față de propria lor pregătire, față de participarea la activitățile inițiate de asociațiile studențești. In aceste condiții și măsurile propuse pentru activitatea în perspectivă au avut un caracter general, în neconcordanță cu nevoile concrete și preocupările reale ale colectivelor respective.

In aceste zile se desfășoară și conferințele de alegeri la nivelul facultăților și institutelor. Este necesar ca atît mate-

(Continuare în pagina a 2-a)

Pentru noi, bobocii, „perspectiva" celor șase ani care ne apropie de Arhitectură, se conturează

Presa studențească din nou în actualitate

In zilele de 17 și 18 octombrie s-au reunit la București redactorii șefi de la toate publicațiile studențești din institutele și facultățile țării, care, în spiritul aplicării practice a hotărîrilor plenarei Consiliului U.A.S.R. au avut un nou și util schimb de opinii asupra activității tinerelor publicații universitare, întîlnirea avînd și un caracter de instruire. Aflate, în majoritatea lor, în cel de-al doilea an de existență, revistele din institute — așa cum au remarcat vorbitorii — au început să-și contureze tot mai pregnant personalitatea, remarcîndu-se, ca o caracteristică generală, strînsa angrenare a acestora în realitatea universitară, situarea lor pozitivă pe direcția sporirii contribuției la întărirea rolului circulației de idei în mediul studențesc. Faza debutului, înconjurată de anumite tatonări și experiențe, lasă loc tot mai mult precizării în fapt a intențiilor fundamentale pe care aceste publicații le exprimă ca organe ale asociațiilor studențești.

Luînd cuvîntul în consfătuire, redactori ai publicațiilor din centrele universitare Timișoara, Cluj, București,

(Continuare în pagina a 2-a)

Estudiantina

Gînditorul

L-am întîlnit în urmă cu trei ani în holul unei biblioteci mari. Pentru toți era o destindere, un moment al comentariilor de tot felul, al țigării fumate cu voluptate.

El stătea singur în fața unei ferestre și părea numai ochi care filtrau emoția unei pagini, imagine albă a gîndului întors înăuntru. L-am urmărit apoi în sală, în timp ce citea, era transfigurat parcă de o bucurie mare, avea uimirea unui călător ce pătrunde o lume cu sufletul. Mi-era coleg și nu-l știusem pînă atunci, cînd l-am cunoscut mai aproape am știut că vine dintr-un hotar de munți și de limpezime, de pe un scut vechi pe care o mînă necunoscută încrustase fiorul baladei celei mai frumoase: din Munții Vrancei.

Păstra prospețimea omului plecat „la școli înalte" ca într-o misiune sfîntă, ca pe o fărîmă de gest prometeic, era convins de importanța timpului pe care trebuie să-l supună, să-l transforme în cunoaștere pură.

I-am citit într-o revistă o lucrare despre o carte pe care mi se părea că o știusem și o înțelesesem dintotdeauna, dar care mi s-a dezvăluit în alte sensuri surprinse de legăturile din lec- [...]

era în toate o sete a celui care vrea și poate să pătrundă mereu mai adînc în miezul unor taine.

Și mi-a fost dragă încăpățînarea cu care se întorcea la lumea lui de cîntec și eres ca s-o toarne în tipare noi ale minții, s-o lege într-o roată a frumuseților pe care le șlefuia cu ochii și cu patima unui artizan de pietre scumpe.

Pe urmă i-am uitat poate numele, pentru că s-a contopit în privirea mea cu o imagine ce sigur îi va fi proprie peste timp, imagine închisă într-un contur de operă a Renașterii: Gînditorul, Il pensieroso, metaforă a căutării și a prefacerii eterne, sub semnul adevăratei nobleți a spiritului și sufletului.

Era prin această încordare a lui, în primul rînd Student, închipuind în linii de concretețe o calitate fundamentală a vîrstei: uimirea și setea cunoașterii.

Calitate prin care, acel ce poartă în ființa lui semnul studenției se aseamănă unui călător intrat mereu mai departe într-o lume care i se supune și căreia îi dă numele său.

Pentru asta îmi va rămîne mereu în ochi imaginea unui tînăr, altfel obișnuit, pe care involuntar l-am asimilat unei permanențe umane: gînditorul...

Dan FRUNTELATĂ

Alegerile în asociații sub semnul exigenței

(Urmare din pagina 1)

rialele care vor fi prezentate, cît și dezbaterile, să analizeze multilateral, în spiritul maximei exigențe, toate aspectele pregătirii profesionale, ale atitudinii față de studiu, contribuția asociațiilor la formarea unei opinii intransigente față de cei care nu-și îndeplinesc obligațiile universitare, activitatea reprezentanților asociațiilor în senate și consiliile profesorale.

Adunările și conferințele trebuie să dezbată temeinic activitatea desfășurată în domeniul muncii politico-ideologice pentru cunoașterea aprofundată a politicii partidului, să analizeze conținutul și eficiența educativă a manifestărilor cultural-artistice și modul în care au fost soluționate problemele social-gospodărești, comportarea și disciplina în căminele studențești, precum și preocuparea asociațiilor pentru activitatea sportivă, turistică și de pregătire pentru apărarea patriei. Depășind formalismul care s-a manifestat la unele adunări de alegeri din cămine și cantine, dezbaterile de la nivelul institutelor trebuie să sublinieze necesitatea de a se acționa hotărît, prompt și eficient pentru statornicirea unui climat de studiu în cămine, pentru respectarea bunurilor obștești și promovarea unei atitudini civilizate. Avînd ca premisă și obiectiv activizarea întregii mase a studenților, trebuie temeinic reliefată responsabilitatea organelor de asociație, a tuturor cadrelor, pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de organizație. Este necesar ca programele de activități ce vor fi adoptate să stabilească cu claritate acțiunile concrete care vor fi inițiate în primul semestru, în concordanță cu necesitățile și specificul fiecărei asociații.

Se impune cu necesitate ca activul central, consiliile din centre universitare și institute să sprijine concret, nemijlocit, asociațiile din facultăți în pregătirea și desfășurarea adunărilor de alegeri, să solicite ajutorul eficient al organizațiilor de partid, al conducerilor facultăților, al tuturor cadrelor didactice.

Activitatea politică și organizatorică pe care o implică adunările de alegeri trebuie strîns corelată cu întreaga sferă de probleme specifice acestei perioade, cu organizarea dezbaterilor pe ani de studiu a documentelor Congresului al X-lea al P.C.R., cu desfășurarea informărilor politice, manifestărilor cultural-artistice și sportive, a acțiunilor de muncă voluntar-patriotică și de pregătire pentru apărarea patriei.

Esențial este ca dezbaterile din adunări și conferințe, întreaga activitate din grupe, ani și facultăți să fie pătrunse de spiritul exigent în care s-a deschis anul universitar atît în planul procesului de învățămînt cît și al activității asociațiilor studențești. Responsabilitatea și maturitatea politică, exigența neabătută față de îndeplinirea de către toți studenții a obligațiilor majore ce le revin în procesul de pregătire și formare ca specialiști cu înaltă calificare trebuie să constituie imperativul fundamental al întregii activități din institutele și facultățile noastre!

Cînd organele imediat superioare le ignoră pe cele inferioare

Concentrînd în focarul atenției lor principalele probleme ale muncii și vieții colectivelor din anii de studiu, adunările de dări de seamă și alegeri au captat în chip firesc eforturile și interesul susținut al organelor de conducere ale asociațiilor studențești, de la nivelul birourilor organizațiilor de an pînă la cel al consiliilor A.S. și U.A.S. pe facultăți, institute și centre universitare. Acolo unde aceste eforturi au fost într-adevăr bine dirijate, unde colaborarea între factorii de răspundere s-a făcut mai mult simțită, unde îndrumarea, ajutorul și controlul organelor superioare s-au exercitat cu mai multă hotărîre, rezultatele au fost incontestabil apreciabile. Sînt nenumărate cazurile de adunări generale pregătite și desfășurate în spiritul deplinei responsabilități, în legătură cu care putem vorbi ca despre adevărate „reușite", ca despre relevante momente de dezbateri și analize exigente, multilaterale, soldate cu sugestii, propuneri și măsuri concrete, eficiente pentru îmbunătățirea întregii activități de organizație.

La antipodul unor atari succese se situează unele adunări a căror „marcă" principală au constituit-o formalismul, anemia, superficialitatea. Ele sînt consecința directă atît a slabei preocupări a respectivelor birouri ale organizațiilor de an, cît și a dezinteresului manifestat de organele de asociație imediat superioare — consiliile A.S. pe facultăți și consiliile U.A.S. pe institute.

O anumită optică a înțelegerii sarcinilor și răspunderilor de către unii membri ai organelor respective a făcut, de pildă, ca multe dintre alegerile de an de la **INSTITUTUIL POLITEHNIC DIN IAȘI** să se desfășoare într-un total anonimat, în ciuda stabilirii prealabile a unor responsabilități concrete, „pe oameni", atît la nivelul consiliului U.A.S. pe institut, cît și la cel al consiliului fiecărei facultăți în parte. Practica „declinării" atribuțiilor directe din partea celor angrenați în buna pregătire și desfășurare a adunărilor, fiecare lăsînd totul pe seama celuilalt, de sus în jos și de jos în sus, a lipsit birourile pe an de un sprijin efectiv, acestea lucrînd adesea la voia întîmplării, fără suficientă convingere și înțelegere a însemnătății momentului care-l reprezintă aceste acțiuni. Din această cauză, multe dintre materialele de bază ale adunărilor de asociație — dările de seamă și proiectele programelor de activități — au fost întocmite în mod formal, extrem de sărace sub aspectul conținutului și lipsite în mare parte de accente critice și autocritice, de imbolduri mobilizatoare pentru masa de studenți, ceea ce a determinat ca și discuțiile înscrise pe ordinea de zi să se consume într-o notă generală de apatie, de „n-aude, nu vede".

A cunoscut cineva din organele de conducere aceste materiale, s-au interesat membrii din consiliile A.S. și din consiliul U.A.S. repartizați la anii respectivi de felul în care sînt ele întocmite, de problemele pe care le cuprind, au ajutat ei efectiv la îmbunătățirea și completările necesare? Răspunsul ni l-a dat unul dintre secretarii birourilor de an, dar el are un caracter aproape general: „Nu. Nu m-a ajutat nimeni în alcătuirea dării de seamă și nici nu și-a exprimat careva de la consiliu dorința s-o vadă. De altfel, nici nu știu dacă răspundea cineva de noi din partea consiliului pe facultate ori pe institut..." De aceea, nu întîmplător adunarea respectivă (anul II, Facultatea de mecanică) s-a desfășurat... ca să se desfășoare, ea aflîndu-se la un moment dat, din cauza atitudinii neprincipiale, a cîtorva studenți înscriși la cuvînt, numai la un pas de... autoinfirmare. În aceeași situație s-a aflat și adunarea anului III B — Industrie ușoară, la care am avut prilejul să luăm și noi parte, constatînd încă o dată un adevăr arhicunoscut: **nepregătirea temeinică, sub toate aspectele, a unei astfel de activități nu poate garanta nici pe departe reușitele ei.** Necunoașterea problemelor specifice ale anului respectiv și lipsa de fermitate a celui însărcinat de prezidiu cu conducerea lucrărilor (un membru al consiliului A.S. pe facultate), ca și intervențiile bine intenționate dar lipsite de tact și limpezime ale reprezentantei din partea C.U.A.S. pe centrul universitar (studentă în anul respectiv) au făcut, din păcate, ca adunarea să degenereze repede în penibila ipostază cînd unii puneau întrebări simpliste și alții dădeau răspunsuri simpliste. (Cît contrast de ținută între această adunare și cea a anului III A — Matematică de la Universitatea ieșeană, care a avut loc în aceeași după-amiază și care a adus la ordinea zilei numeroase probleme specifice ale organizației, dezbătute cu simț de răspundere, cu competență și la un mod de expresie elevat!...)

Discutînd la Politehnica ieșeană cu unele cadre de asociație din organele superioare — președinți ai Consiliilor A.S. pe facultăți și membri ai C.U.A.S. pe institut — acestea au recunoscut deschis că și-au limitat adesea prerogativele numai la cîteva controale sporadice ale stadiului pregătirii adunărilor de an, evitînd cu bună știință însăși participarea la ele, ori mulțumindu-se numai cu simplul „act de prezență". Nu puțini dintre tovarășii respectivi s-au simțit — după propria lor mărturisire — „absolviți" de orice obligații, puși la „adăpost" de anumite răspunderi directe, atîta timp cît unele materiale erau consultate în prealabil și de alți factori din facultate sau din moment ce la adunări participa cîte un reprezentant din partea acestor factori.

Oare activul de asociație din institut, organele de conducere ale A.S. și U.A.S. să nu fi reușit să-și însușească într-adevăr stilul și ritmul de muncă cele mai corespunzătoare în această perioadă de intense solicitări ale eforturilor tuturor celor investiți cu încrederea bunei diriguiri a activității, solicitări care decurg din înseși exigențele crescute ale vieții noastre universitare și de organizație? Că există și o altă fațetă a realității, că se poate acționa și așa precum imperativele muncii de asociație o cer ne-o demonstrează clar reușitele unor adunări generale din cadrul aceluiași institut (cum sînt, de pildă, cele de la Facultatea de hidrotehnică), rod al conlucrării laborioase dintre factorii răspunzători, al îndrumării și ajutorului nemijlocit acordat de organele imediat superioare birourilor organizațiilor de an. Aceste adunări dau adevărata măsură a posibilităților de care dispun cadrele și organele de conducere ale asociațiilor din Institutul politehnic Iași. Ele constituie în același timp un indiciu al felului în care trebuie muncit în continuare, un îndemn la intensificarea generală a eforturilor în actuala perioadă a conferințelor de dări de seamă și alegeri pe facultăți, pentru ca acestea să-și atingă într-adevăr scopurile, să fie încununate de deplin succes, în însuși interesul colectivului studențesc respectiv.

Ion SEGĂRCEANU

S-a recurs la... ora de curs

O adunare de asociație într-o oră de curs?! Un caz de forță majoră? Într-un anumit fel da, căci s-a recurs la această modalitate pentru a se putea, totuși, ține (după trei amînări consecutive) o adunare de dare de seamă și alegeri la anul V, secția radiotehnică, a Facultății de electronică și telecomunicații din Institutul politehnic București. Cu această ocazie s-au confirmat o dată în plus unele principii care, din păcate, mai guvernează pe alocuri munca unor asociații. Prima dată n-au venit unii, apoi s-au prezentat ei și n-au mai venit prezenții de data trecută (principiul antisincronizării activităților!). În sfîrșit, a treia oară s-au dus cu toții într-altă sală (principiul identității... cu Păcală!). Odată „prinși" toți, adunarea din ora de curs a avut o desfășurare tare furtunoasă. Cu asemenea participanți nu ne-ar fi mirat ca, fără această „inițiativă" luată în extremis, să auzim că adunarea nu s-a mai ținut (principiul amînării sine die!).

Presa studențească din nou în actualitate

(Urmare din pagina 1)

Iași, Oradea etc. au demonstrat elocvent, pe baza propriei experiențe, că entuziasmului inițial i s-a adăugat pe parcurs o concepție mereu mai limpede asupra maximei funcționalități a publicației — garanție a certei eficiențe —, asupra necesității ridicării combativității sale politice și ideologice.

Pornind de la necesitatea lărgirii colaborării dintre publicațiile studențești, centrale și locale, a coordonării eforturilor pentru îndeplinirea eficientă a obiectivelor generale și specifice pe care presa studențească și le-a propus, în contextul contribuirii la buna desfășurare a procesului instructiv, a fost adoptată hotărîrea de a se institui o Comisie de presă a Consiliului U.A.S.R., parte integrantă a Comisiei de propagandă a Consiliului U.A.S.R. Pe baza propunerilor făcute în comisiile de lucru ale Conferinței a VII-a a U.A.S.R., a discuțiilor de la Izvorul Mureșului și București, în atribuția Comisiei de presă vor intra în principal dezbaterea problemelor esențiale privind conținutul și realizarea publicistică a revistelor studențești din țara noastră, sprijinirea muncii redacțiilor respective, va facilita schimburile de experiență și va rezolva o serie de probleme ridicate de apariția în bune condiții tipografice.

Comisia de presă, a cărei constituire este un factor de importanță în dezvoltarea presei studențești, va contribui ca în noul an universitar revistele din institute să-și accentueze, ca notă generală de lucru, preocupările pentru stăpînirea și reflectarea tuturor problemelor care compun gama de acțiune a asociațiilor studențești. Îndeplinindu-și astfel rolul de organe interne ale consiliilor asociațiilor studențești din fiecare instituție de învățămînt superior, ele se vor concentra, ca premisă fundamentală și program de muncă, asupra reflectării largi a problematicii procesului de învățămînt și pregătire, în strînsă corelare cu acțiunea educativă de întărire a responsabilității sociale a viitorului specialist.

Mijloacele specifice care stau la dispoziția publicațiilor pentru împlinirea acestor deziderate sînt numeroase și, pînă acum, ele nu au fost din plin folosite, ceea ce a dus în unele cazuri la o unilateralizare, la o profesionalizare excesivă a profilului sau, dimpotrivă, la pericolul unei eterogenități magazinistice. În gama vastă de probleme care trebuie să-și ocupe locul bine precizat în sfera de atenție a revistelor stau în primul rînd realitățile studențești ale institutului, precum și munca de organizație, înțeleasă ca un sistem permanent, tineresc de lucru, grefat pe maturitate politică, în care rigiditățile birocratice nu au ce căuta. Trebuie accentuată ideea și actul de informare a studenților asupra activităților ce se desfășoară în institut, în centrul universitar, pe plan profesional, științific, politico-ideologic, cultural, sportiv, precum și informarea lor în legătură cu măsurile și reglementările generale ce se iau pe linie de învățămînt, la nivel central sau în cadrul instituțiilor respective. Alături de aspectul informativ trebuie să acționeze permanent, în paginile revistelor, reflectarea activă a acestor acțiuni, intervenția de fond, punînd în discuție, prin opinii ale studenților și cadrelor didactice, diverse aspecte ținînd de desfășurarea procesului de studiu, munca culturală, social-gospodărească din institute. În publicațiile studențești poate spori spațiul acordat consultațiilor de specialitate oferite studenților, alături de răspunsurile documentate la întrebări în probleme de larg interes pentru circulația studențească de idei, ca și recomandările bibliografice, consultațiile de metodică privind organizarea studiului individual, acționîndu-se astfel pe linia sprijinirii efortului formativ, al pregătirii eficiente.

Un rol deosebit trebuie conferit și reflectării manifestărilor cu caracter politic, inițiate în institute, informarea și dezbaterea problemelor de ideologie marxistă, în sensul cunoașterii aprofundate a politicii interne și externe a partidului nostru.

Preocupările specifice ale studenților din institut, în cadrul cercurilor științifice, ateneelor, cluburilor și caselor de cultură, trebuie popularizate și sprijinite, prin conceperea unor materiale analitice, de orientare, prin publicarea unor recenzii și rezumate ale lucrărilor științifice studențești. În continuare trebuie sprijinită și promovată creația originală studențească, în cadrul unui echilibru rațional al profilului fiecărui număr, fără a o transforma într-o notă definitorie a revistei, fără a o izola de problematica activității cultural-educative a asociațiilor.

Constituită în cadrul unor dezbateri desfășurate în spiritul de înaltă răspundere față de sarcinile presei, față de forța sa mobilizatoare în viața socială — subliniate în documentele de partid și în recenta cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu ocazia aniversării „Scînteii" — Comisia de presă a Consiliului U.A.S.R. va avea, desigur, un rol important în orientarea și dezvoltarea presei studențești în acest semestru, în acest an universitar. Apreciem în mod deosebit hotărîrea comisiei de a se stabili o corelare mai strînsă între publicațiile centrale și cele de institut, un sistem reciproc de circulație a ideilor, problemelor, un program de perspectivă al abordării problematicii universitare în revistele studențești centrale.

Intrînd în al doilea an de existență e necesar ca fiecare publicație studențească să-și concentreze eforturile pentru a se constitui ca instrument de educație matură și multilaterală a viitorilor intelectuali, ca element activ în dezbaterea problemelor de învățămînt.

Istoria la zi

„C 12" — O PREMIERĂ TEHNICĂ ŞI UNA UMANĂ

Săptămîna trecută, la uzina de maşini agricole „Semănătoarea", a intrat în producţia de serie combina autopropulsată C 12, cel mai complex şi cel mai ambiţios tip de utilaj, destinat lucrului pămîntului, de fabricaţie românească.

E îndoielnic interesul pe care l-aş putea stîrni eu cu reportajul înfăţişării metalului, adus la supunere şi inteligenţă, fie ea forma cea mai strălucitoare de inteligenţă industrială. Dar toate temerile ce apar în încercarea de a sensibiliza înţelesul materiei primesc răspuns după cîteva întîlniri cu oamenii ce-i dau formă şi suflet. Vă prezentăm patru dintre ei : maiştrii Niţă Ureche şi Ion Dragomir, inginerii Ioan Buradel şi Grigore Bude.

DOUA PORTRETE SENTIMENTALE

Niţă Ureche şi Ion Dragomir sînt printre cei care au întrevăzut printre primii însemnătatea unui loc alcătuit meşteşugăreşte, ani de-a rîndul, cu ateliere mici. Au crezut în rosturile marii uzine dirijînd, imediat după naţionalizare, comasarea unei fabrici de case de bani cu alte cîteva făbricuţe. Aceasta era în anul 1949. Niţă Ureche a fost primul director al uzinei în timpul acela eroic, director sau conducător în mai multe locuri unde se începea greu şi era nevoie de o conducere, în primul rînd, devotată partidului comunist. La nevoie au învăţat de toate, chiar şi arta de a fi severi, ei care ştiau bine, practic, un singur lucru : să fie blînzi cu oamenii. Ion Dragomir a pus primul piciorul pe locurile ce aveau să se cheme, începînd cu ziua aceea, **uzinele „Semănătoarea".** Mărturiseşte că se simte mai sigur şi mai stăpîn aici decît acasă. Uzina e compusă din construcţii şi maşini la ridicarea sau montarea cărora a pus cîte o bucăţică din inima lui.

Primul e direct preocupat zilele acestea de punerea la punct a ultimelor amănunte în marea hală de montaj pentru asamblarea lui **C 12.** E reţinut, dar amabil, dispus să-ţi răspundă la întrebări dacă nu înţelegi, totuşi, din primul moment, că atenţia lui e stăpînită numai de ce se petrece într-o parte sau în alta a halei şi foarte puţin de ideea unei discuţii despre trecut. De două ori glasul îi tremură : cînd vorbeşte despre inginerul Anton Caufman, unul din prietenii cu care a fabricat întîiul utilaj agricol — un prieten bun şi priceput în meserie, dar a cărui viaţă s-a stins dureros —, a doua oară, cînd îi propun să-mi numească un om despre care face să scrii. Răspunde repede : maistrul Ion Dragomir.

Acesta arată aşa cum ne închipuim toţi că trebuie să arate un maistru, un meşter bătrîn care face întotdeauna o pauză înainte de a da un răspuns la o întrebare, dar care, prin asta şi prin felul său de a fi, îţi creează un profund sentiment de încredere. Ai impresia că ştie tot despre orice. A trecut prin mai toate posturile de conducere ale uzinei, în perioada de început, cînd era cel mai greu şi s-a descurcat, deşi a fost atras de fiecare dată de „fierăria asta". Aşa o numeşte el.

Prea multe nu are de spus, în ceea ce-l priveşte, dar ţine să-mi facă ştiute părerile sale despre inginerii tineri, despre studenţi : cei mai buni ingineri sînt cei care au avut de-a face cu munca înainte de a începe studiile. Băieţii admirabili pe care i-a cunoscut şi care au devenit de mare folos producţiei au fost tocmai aceştia.

Cu studenţii e aspru, sau mai degrabă uimit : dintre cei ce fac practică în uzină, doar zece la sută sînt sincer interesaţi de ce văd şi pasionaţi să ştie. Ceilalţi se învîrt de colo-colo, cu un carneţel în mînă, şi nu se aleg cu nimic. S-a gîndit mereu la acest lucru, urmăreşte presa şi discuţiile actuale referitoare la specialişti şi crede că soluţia ar trebui căutată altcumva, prin educaţia studentului în ideea răspunderii, obligîndu-l la răspundere reală. A cunoscut o ingineră care era complet apatică, deoarece dorise să facă medicina şi, ratînd de cîteva ori admiterea, a luat o diplomă, oricare, numai pentru a avea o diplomă. Ca ea sînt foarte mulţi. Cui foloseşte asta ? Lor, economiei ? El ia în mînă un şurub sau o piesă şi e de fiecare dată interesat de forma ei, de miracolele materialului. A trăit aplecat pe fel de fel de piese, a vrut să le cunoască şi le-a iubit. Toate nepotrivirile, toate meschinăriile cu care se înconjoară un tînăr, îl îndurerează. Dacă un om e depăşit de munca ce i se dă, dacă greşeşte grav, trebuie acţionat ferm. Crede că sîntem prea indulgenţi cu tineretul şi de aceea ei, tinerii, consideră că au o mulţime de drepturi şi doar cîteva îndatoriri fără importanţă. Vizavi, de cealaltă parte a Dîmboviţei, se află căminele studenţilor de la Facultatea de maşini şi utilaje. Ei sînt acolo, uzina aici ; ca n-şte străini.

DOUA PORTRETE STRICT FUNCŢIONALE

Inginerul Ioan Buradel, de la secţia sculărie, nu pare interesat, deocamdată, de altceva decît de oamenii săi. Ar fi partenerul cel mai potrivit, mi se pare, pentru o discuţie pe tema educaţiei prin şi în folosul uzinei. De fapt, ideile lui ţintesc mai mult : echilibrul în viaţă, în profesie, socotit ca un fapt de conştiinţă. A lucrat în proiectare în primii ani după absolvire şi a preferat apoi munca mai puţin comodă în secţie, tot din motive de conştiinţă. Aici era mai greu şi, în plus, se puneau întrebări privind organizarea secţiei, întrebări al căror răspuns îl intuia.

Deşi intenţiile acestor pagini au fost la început altele, a trebuit să primim dialogul aşa cum l-au dorit interlocutorii. Cît de acută este astăzi problema omului potrivit la locul potrivit se poate deduce şi din aceea că discuţiile noastre în uzină s-au purtat, vrînd-nevrînd, în jurul acesteia. Inginerul Ioan Buradel a avut coleg în proiectare, timp de doi ani, un inginer plecat pe urmă în minister, într-un post de îndrumare şi control. Ca proiectant fusese mediocru, în facultate nu dăduse dovadă de cine ştie ce talent. Şi iată-l, acum, atoateştiutor. Cît de folositoare pot fi ideile cuiva care nu simte nici una din chestiunile intime ale uzinei ? Ce greutate pot avea instrucţiunile elaborate de cineva care nu trece cu anii pragul unui şantier ? S-ar putea să fie un caz singular, dar e greu de crezut. S-ar putea să fie, într-adevăr, dotat pentru un scaun în minister, însă nu va convinge atîta vreme cît cinci ani, în facultate, vocaţia lui a părut a fi construcţie de maşini.

Inginerul sef al serviciului concepţie, Grigore Bude, a absolvit în 1954. Din cei 36 de ingineri tineri, angajaţi în acea perioadă, mai lucrează în uzină numai trei. Ar fi unul din motivele pentru care elogiul unui produs, al unei maşini, este, în primul rînd, elogiul fidelităţii oamenilor care au o singură viaţă, dedicată perfecţionării unui loc, o singură mare dragoste.

L-am întrebat pe maistrul Ion Dragomir ce om l-a impresionat cel mai mult între cei pe care i-a cunoscut direct. Despre cine ar trebui să se vorbească acum, în preajma celui mai prestigios eveniment din istoria produselor „Semănătoarei".

— Despre Grigore Bude, mi-a răspuns. Un inginer de aur. Este omul care n-a stat niciodată mai puţin de zece ore la serviciu.

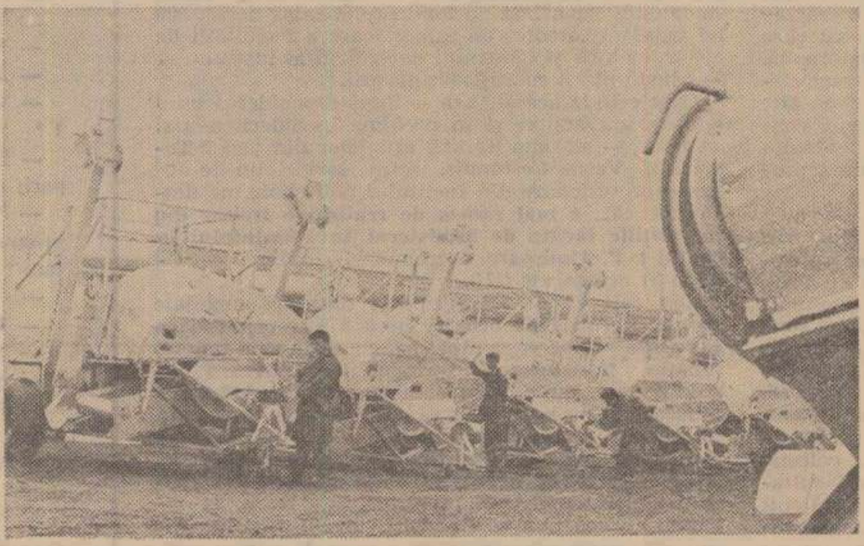
— Din ce cauză ?

— Pentru că au fost destui alţii care n-au muncit cum se cuvine în cele opt ore normale !

Se înţelege că, după o discuţie scurtă privind destinul lui C 12, am consemnat punctul de vedere al inginerului Bude în privinţa prezentării la posturi a absolvenţilor, nu prea diferit de al celorlaţi :

— Noi construim maşini agricole din ce în ce mai bune. Combina pe care o livrăm curînd ogoarelor e cam tot ce s-a realizat mai bun în materie. Forţînd o comparaţie, ea va însemna pentru agricultura noastră ceea ce a însemnat locomotiva Diesel-electrică pentru căile noastre ferate. Dacă ea nu va fi folosită bine, dacă nu va fi stăpînită de cei cărora le e destinată, tehnicieni şi agronomi, se pierde enorm. În asemenea situaţii, absenţa unui om într-un loc necesar echivalează cu un sabotaj. Şi nu cred că am folosit cuvîntul cel mai dur !

Tudor OCTAVIAN

COMBINA AUTOPROPULSATĂ C 12

Este destinată recoltării cerealelor păioase, porumbului, floarei soarelui şi altor culturi importante, executînd simultan seceratul, treieratul, curăţirea seminţelor (două curăţiri), colectarea lor în buncăr, putînd efectua descărcarea boabelor şi din mers într-un mijloc de transport care se deplasează paralel o dată cu combina.

PULS

• *Sîmbătă, 18 octombrie, Biroul de turism pentru tineret, în colaborare cu comisia de turism a Consiliului U.A.S. din centrul universitar Bucureşti au organizat EXCURSIA BOBOCILOR pentru 1 100 studenţi din anul I al institutelor bucureştene pe Valea Prahovei, pe Valea Oltului şi la Muntele Roşu.*

La vile şi în cabane au fost organizate seri distractive, focuri de tabără etc. Au fost vizitate principalele obiective turistice de pe traseu au fost escaladate înălţimile din împrejurimile staţiunilor Sinaia, Buşteni, Predeal, Călimăneşti, Căciulata.

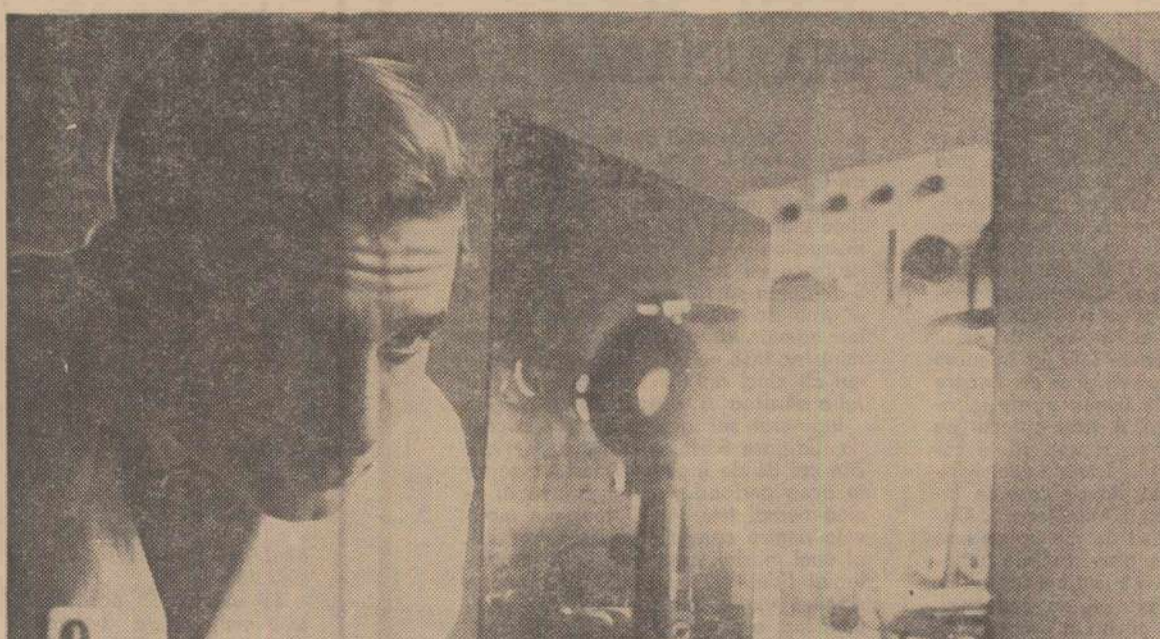
Săptămîna aceasta, alte grupuri de boboci vor porni pe alte trasee turistice, în drumeţii reconfortante, instructive şi distractive.

• *Vineri 17 octombrie, orele 19, în amfiteatrul „Joliot Curie" al Universităţii Bucureşti, profesori şi studenţi ai facultăţilor de Fizică şi Matematică-mecanică au ascultat cu interes expunerea profesorului universitar* JEAN LACAZE, *de la Universitatea din Pau (Franţa) — invitatul Universităţii — cu tema :* „Observaţii asupra studiilor hidrodinamice în legătură cu poluarea atmosferei".

• *Miliţia sectorului VII cercetează pentru infracţiunea de furt din avutul personal al unui coleg pe* Popescu Romeo *(student în anul III la Facultatea de electronică a Institutului politehnic din Bucureşti), pe* Băieşu Ieronim *(student în anul II la aceeaşi facultate) şi pe* Contici Adrian *(fost student al Facultăţii de arhitectură, actualmente fără ocupaţie). În ziua de 8 octombrie au pătruns (lăsînd legitimaţiile la portar) în* blocul A din Complexul Regie *şi au sustras — profitînd de neatenţia portarului — o haină de piele în valoare de 2 000 lei. După ce s-a prezentat a doua zi la miliţie, F. I. (păgubaşul, student în anul I la T.C.M.) a pornit — alături de organele de miliţie — în căutarea hoţilor. Îmbrăcat în haina de piele furată, în faţa unui restaurant din Piaţa Unirii, Contici încerca să o „plaseze". Parafrazînd pe un coleg de la „Scînteia tineretului" putem spune despre făptaşi că haine au căutat, haine au găsit (e adevărat că nu de piele), dar... Ce spun însă colegii acestor studenţi, ce spune asociaţia studenţească de la Facultatea de electronică despre eficienţa muncii sale educative ? Vom reveni cu amănunte într-unul din numerele noastre viitoare.*

După deschiderea anului universitar și în preajma încheierii anului bugetar, adresăm o întrebare privind utilarea laboratoarelor

FURNIZORI, UNDE AȚI PIERDUT ADRESELE INSTITUTELOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR?

În laboratoarele tuturor facultăților timișorene, fără excepție, ești impresionat de ordinea exemplară, de bogăția aparatelor, de efervescența cu care cadrele didactice și studenții lor pătrund împreună, pas cu pas, profunzimile științei. Această caracteristică „de laborator", remarcată, de altfel, și pe alte coordonate ale vieții universitare timișorene, conferă un plus de autenticitate personalității centrului universitar de pe malurile Begăi, o garanție a pregătirii temeinice a specialiștilor de miine.

Grija pentru utilarea, pentru îmbogățirea prin toate mijloacele a laboratoarelor este, de fapt, una din cele mai vechi preocupări ale institutelor timișorene, devenită, cu vremea, o permanență de prim rang. Nevoia de laborator bine utilat s-a sinonimizat aici cu nevoia de cunoaștere, cu necesitatea consolidării temeliei practice a științei. Iată de ce, atunci cînd îmbogățirea laboratoarelor cu aparate noi a trebuit realizată și cu mijloace proprii, studenții și cadrele didactice au trecut de îndată la construirea lor în ateliere sau în cercuri științifice. Am aminti, în acest sens, realizările colectivului de cadre didactice și studenți de la Facultatea de fizică a Universității. Aici s-a încetățenit de mult tradiția „recondiționărilor" și „modernizărilor" de aparate vechi, achiziționate din alte institute și din întreprinderi, care, astfel, pot fi utilizate cu succes în activitatea didactică, dar și, în cea de cercetare. Acest colectiv a mai construit cu mijloace proprii, o stație modernă de cercetări seismografice, numeroase instalații electrice, un laborator de „crescut cristale", aparate complexe pentru cercetări în diferite domenii ale fizicii, inclusiv în cel nuclear.

Aceeași pasiune am întîlnit-o și la Institutul politehnic din localitate. Aici, preocupările pentru lărgirea bazei materiale au depășit cu mult sfera obișnuitului, suprapunîndu-se cu activitatea de creație științifică, în sensul cel mai nobil al cuvîntului. Așa a luat naștere cunoscutul calculator MECIPT (Mașină electronică de calcul a Institutului politehnic din Timișoara), care deservește nu numai toate catedrele institutului, ci și diverse întreprinderi din oraș. Același colectiv, condus de conf. univ. William Lövenfeld, a realizat, nu de mult, pentru D.S.A.P.C., o variantă îmbunătățită a calculatorului, denumită MECIPT 2 Un alt colectiv de astă dată sub conducerea conf. univ. Alexandru Rogoșan, pune la punct, în cadrul catedrei de calculatoare și electronică industrială din Facultatea de electrotehnică un supercalculator tranzistorizat, CETA.

Firește, laboratoarele unui institut de învățămînt superior nu se pot mulțumi, dat fiind nivelul cerut de stadiul actual al dezvoltării învățămîntului nostru tehnic și științific, doar cu realizări pe plan local prin transferarea de aparataj de la o unitate la alta. **Învățămîntului superior îi sînt alocate anual, în acest scop, importante fonduri din bugetul de stat, în vederea achiziționării de aparatură modernă din țară și din străinătate.** Tocmai la acest capitol, al gospodăririi fondurilor de stat destinate achiziționării aparatelor în termenii stabiliți, se fac resimțite o serie de deficiențe, care cîștigă teren cu atît mai mult, cu cît, din constatările noastre, nici Ministerul Învățămîntului nu se situează pe o poziție fermă în fața furnizorilor. Ne referim, firește, la furnizorii de pe piața internă, întrucît furnizorii din străinătate își respectă la termen obligațiile contractuale.

Cele 33 de catedre ale Institutului politehnic din Timișoara dispun de 94 laboratoare, care, prin grija statului nostru, își lărgesc baza materială an de an. Numai în anul bugetar în curs au fost alocați, astfel, 1 173 000 lei pentru achiziționarea de utilaje din import și 1 660 000lei pentru utilaje produse de diverse întreprinderi din țară. Aparatura comandată, de înaltă tehnicitate, e destinată în primul rînd activității didactice și, apoi, cercetării științifice, îmbogățind laboratoarele de Beton armat, de Mașini electrice, de Mecanică teoretică, de Tehnologie a construcțiilor de mașini și altele. Este semnificativ în acest sens chiar faptul că o comisie guvernamentală a repartizat un fond suplimentar de 150 000 lei valutari catedrei de calculatoare a Facultății de electrotehnică și Centrului de calcul al institutului — constituit tot cu mijloace proprii.

Care este la această oră — după deschiderea unui nou an universitar și în preajma închiderii anului bugetar, — situația livrării utilajelor din țară? Tovarășul **Vasile Costandiș**, șeful serviciului de dotare-aprovizionare din Institutul politehnic, ne destăinuie că... **a mai rămas de realizat o treime din investițiile făcute de Ministerul Învățămîntului în contul I. P. Timișoara.** O treime, cînd miine, poimiine, e 31 decembrie (!?!).

Din cele 25 de întreprinderi din țară angajate pentru livrările de utilaje, circa 8 întreprinderi **cu pretenție** se codesc, amînă, ba, cu de la sine putere, propun transferarea termenului de livrare în... anul viitor. Astfel, uzina „Strungul" din Arad nici pînă astăzi nu s-a gîndit să expedieze la Timișoara un strung pentru care a încasat 44 000 lei. De asemenea, uzinele „Timpuri noi" din București n-au livrat electrocompresoarele comandate, ca și Uzinele constructoare de mașini Reșița, care, la început, au acceptat să livreze Institutului politehnic din Timișoara un număr de mașini de curent continuu cu stator basculant, apoi... au refuzat, peste cîtva timp iarăși au acceptat, pentru ca din nou să refuze, încurcînd pur și simplu catedra de mașini electrice a institutului, cu care a tratat direct.

Uzinele mecanice Cugir au acceptat, încă de la începutul anului 1968, să livreze instutului o mașină de frezat roți dințate prin rostogolire, deosebit de necesară pregătirii viitorilor ingineri mecanici. Cînd s-o livreze, la sfîrșitul lui 1968, conducerea uzinelor s-a scuzat cu sinceritate: „întrucît nu ne-am îndeplinit planul la... export, nu vă mai trimitem mașina". Catedra de tehnologie a construcțiilor de mașini nu a renunțat și, la începutul lui 1969, a reînnoit comanda. „V-o facem" a venit răspunsul imediat. „Nu v-o facem", ne întîlnim acum, din nou, cu un răspuns expediat fie prin poștă, fie rostit „prin viu grai," cu prilejul repetatelor deplasări ale delegaților institutului, ocazie cu care se pierd în vînt, pentru diurne, drum și cazare, mii de lei.

Un alt caz e dat de neseriozitatea altei uzine, de astă dată din București: I.R.M.E. Aceasta a refuzat cu candoare să livreze catedrei de mașini hidraulice a I. P. din Timișoara o moriscă hidrometrică, propunînd Ministerului Învățămîntului să achiziționeze altceva. Cum vine asta? Eu am nevoie de lingură pentru ciorbă și mi se propune... furculiță? Ministerul — închipuiți-vă! — a acceptat, propunînd la rîndul său institutului să se oprească cu alegerea asupra altui aparat. E cel puțin curios, dacă ne gîndim că Ministerul Învățămîntului, prin organele sale de resort, ar trebui să pună mai multă „inimă" în operațiunile practice pentru dotare și utilare; de multe ori se semnează cecul în bancă cu suma pentru cutare întreprindere, și apoi... lasă-i, frate să se descurce! Or, ministerul, ca organ tutelar suprem, dispune de toate prerogativele pentru a-și expune punctul de vedere de pe poziții mult mai ferme, în relațiile cu întreprinderile. Oare aceste întreprinderi furnizoare au uitat adresa Institutului politehnic din Timișoara?

Am înfățișat, succint, situația loboratoarelor dintr-un institut politehnic de recunoscută valoare. Dincolo de succesele pe plan local, am constatat, așa cum s-a văzut, și unele deficiențe, independente de voința și de strădaniile institutului. Din informațiile noastre, din raidurile de pînă acum efectuate și în alte centre universitare, reiese că **Institutul politehnic din Timișoara nu este singurul institut de învățămînt superior care oftează după utilajele comandate. Adresînd, pe această cale, un apel furnizorilor restanțieri, cît și Ministerului Învățămîntului, amintim că ingineria și științele exacte nu se pot învăța, nici într-un caz, după ureche.**

Dragomir HOROMNEA

Fără frecvența - rudă săracă

Redacția noastră a fost sesizată în cîteva rînduri că la Facultatea de limbă și literatură română din București studenții sînt tratați într-un fel la secretariatul pentru problemele învățămîntului „la zi" și în alt fel la secretariatul pentru problemele învățămîntului „fără frecvență". Adică, în primul caz, omul se prezintă la ghișeu, întreabă ce are de întrebat și i se răspunde cu promptitudine, cere ce are de cerut și i se dă cu solicitudine — bunăvoința, politețea și tonul civilizat al tovarășelor secretare de aici fiind pe cît de cunoscute și recunoscute, pe atît de apreciate în întreaga facultate. Dimpotrivă — așa cum eram sesizați — la secretariatul de-alături, cu toate că studenții găsesc ușile deschise zilnic între orele 12 și 14, paradoxal, aceste uși sînt practic închise. De ce? Iată:

...Sînt la ghișeul pentru anul I.

— Bună ziua!

— ...(Nici un răspuns)

— Vă rog, cîte examene vom avea cei din anul I?

— Nu știu (și micul ecran al ghișeului este acoperit de spatele „amabilei" secretare).

— Nu vă supărați, dar nu ni se dau și nouă niște programe litografiate, ca să știm la ce și ce să învățăm?

— O să primiți acasă.

— Dar cînd, că vremea trece...

— Nu știu! Sînt la tipografie.

— Și examene cînd vom avea?

— Probabil în martie, sau aprilie. Și gata, că mai avem și alte treburi.

— Mi-era teamă că vor fi programate, ca altădată, la sfîrșitul lui ianuarie sau în februarie?

— Niciodată nu s-au ținut atunci (sare cealaltă tovarășă secretară, mai tînără și mai blondă).

— Ba da, însă probabil că dumneavoastră sînteți mai tinere în această muncă.

— E obraznic și ar trebui dat pe ușă afară (tot cealaltă tovarășă secretară, mai tînără și mai blondă).

...Am părăsit „ospitalierul" secretariat „f.f." nu pentru a da curs unei invitații prea puțin pertinente, ci pentru a pune pe cele două tovarășe secretare la adăpost de cine știe ce alte ieșiri din care... ar fi ieșit cu prestigiul și mai șifonat.

Metoda — de a mă documenta dîndu-mă drept student la „f.f." — s-a dovedit însă eficientă. Ne-am convins direct de la sursă că sesizările corespondenților noștri sînt întrutotul întemeiate.

Revista noastră a mai semnalat însă și în alte rînduri, chiar și sub titlul de astăzi, că „fără frecvența" este considerată în unele facultăți... o rudă săracă. Nu este vorba atît de modul cum sînt tratați studenții de către cîteva persoane din spatele ghișeelor. Sîntem convinși că decanatul Facultății de limbă și literatura română va cerceta, v aanaliza și va decide asupra unor măsuri menite să instaureze pentru totdeauna în respectivul secretariat un climat de politețe și solicitudine.

Mai important ni se pare însă fondul acestei probleme, a cărei rezolvare depășește probabil, nivelul unei facultăți. Sîntem la sfîrșitul lunii octombrie, iar studenții — risipiți prin toate colțurile țării — nu știu la ora aceasta nimic despre ce li se va cere și ce vor face în primul lor an universitar. Ei așteaptă încă un semn, cît de mic și de lămuritor dar... Întîrzierea tipăririi — sau litografierii — programelor se repetă, din păcate, an de an și faptul trebuie să dea serios de gîndit respectivilor factori răspunzători. Tot din păcate, studenții secțiilor „fără frecvență" mai au și alte năduful, pentru că sînt nevoiți să depășească și alte impedimente. Întrucît ne propunem să analizăm cu alt prilej această problemă — mai aprofundat, sub diferitele ei aspecte și cu toate implicațiile sale — astăzi ne rezumăm la un simplu semnal critic.

V. S.

de la MAGISTRU la DISCIPOL

...ASTFEL ÎNCEPE UCENICIA MAEŞTRILOR

— Sinteţi discipolul lui Gusti, tovarăşe profesor Stahl.

— Da, maestrul meu a fost Gusti. Între 1925 şi 1946 am lucrat permanent cu el. M-am format la şcoala lui ştiinţifică şi pedagogică. De la el am învăţat sociologia şi etica cercetării sociologice. Doriţi o definiţie ?... Înseamnă curiozitate nestăvilită, dublată de o caldă simpatie pentru om, participare nemijlocită dar discretă la preocupările oamenilor, motivate de dorinţa de a-i ajuta prin soluţiile oferite, menite să le ridice viaţa. Sociologul este un activist social, bun psiholog, avînd o concepţie realistă şi ştiinţifică asupra vieţii.

Gusti a fost un model de profesor şi în privinţa tehnicii de cercetare cu scop pedagogic. El a publicat puţin, elevii lui — enorm de mult. Majoritatea lucrărilor studenţilor lui reprezintă o colaborare Gusti — pentru că el îşi spunea părerea asupra lor, îi punea în faţa cărţilor necesare, le infuza erudiţie.

Magistrul a fost Gusti, dar profesorii cu care am învăţat meseria în detaliile şi complexitatea ei au fost Francisc Reiner la antropologie, Sabin Manuilă la demografie, Constantin Brăiloiu la folclor. Există o permanenţă în pedagogia formării oamenilor de ştiinţă. Întotdeauna au fost grupe de oameni care au lucrat în colectiv. Dar sociologia e o sinteză a tuturor ştiinţelor sociale. Elevul învaţă deci de la mai mulţi maeştri. Şi profesorii aceştia au fost cu adevărat maeştri.

Noi am frecventat, facultativ, cursurile multor profesori. La Drept mergeau nu numai studenţii facultăţii, dar şi cei ce doreau să-l asculte pe Titulescu, la Matematică pe Ţiţeica şi Lalescu, pe Densuşianu la Litere. Pîrvan ţinea prelegeri care aduceau mai mult a poeme filozofice, dar seminariile şi terenul deveneau o adevărată şcoală. Aveam vreo 18 ani ; îi stenografiasem un curs şi l-am căutat undeva, în vechea clădire a Universităţii, care se reconstruieşte acum. Avea în faţă o piatră pe care nu reuşise s-o descifreze. M-a întrebat : Tu înţelegi ceva ? Nu ? Nici eu. Ceea ce am simţit era nu lecţia, ci patima lui pentru ştiinţă şi lucrul acesta m-a pus pe gînduri.

Nu toţi marii oameni de ştiinţă au fost creatori de şcoală. Iorga nu. Dar toţi marii noştri istorici au trecut prin şcoala lui Onciul. Aceştia erau profesori pe care doreai să-i revezi la cursuri chiar şi după ce-ţi dădeai examenele cu ei. Pentru a-i asculta, pentru a afla ce este nou în ştiinţă şi în cercetările lor personale. **Se creau astfel pe terenul preocupărilor ştiinţifice „vase comunicante" între facultăţi, catedre, studenţi, între profesori şi studenţi.**

De aceea faţă de profesorul de la care ai învăţat meşteşugul rămîi dator moral.

— Profesorul este beneficiarul unor talente ce s-au relevat spontan sau a fi profesor înseamnă şi „a descoperi" ?

— A descoperi, a cultiva şi, ca supremă recompensă a efortului depus, a recunoaşte că ai fost depăşit.

A descoperi înseamnă a-ţi pune problema în sensul propriu al atitudinii active, a intui semnele talentului, a nu aştepta manifestarea lui în încîlceala impreciziunilor şi stîngăciilor de început. **Marea eroare a unor profesori este aceea de a-şi îndrepta şi fixa atenţia spre elevii docili, lipsiţi de personalitate, în stare „să jure pe vorbele magistrului". Există însă şi profesori care detestă spiritul de imitaţie, care îndeamnă prin întreaga atitudine la originalitate, care stimulează spiritul investigaţiei plenare fără discriminări ştiinţifice.**

— Există un moment hotărîtor în selecţionarea capacităţilor ?

— Ar trebui să fie examenul de admitere în facultate. După cum se desfăşoară acum, însă, acest examen „fură" startul unui bun număr de tineri, care, nefiind formaţi într-o ambianţă familială şi şcolară favorabilă, nu au, adesea, facilităţi de vorbire şi nu reuşesc la acest concurs de prezentare a cunoştinţelor, concurs ce nu realizează deci în toate cazurile şi o triere a calităţilor şi talentelor.

În această situaţie, nu ar trebui oare ca, în primul rînd, candidatul să fie supus unor teste psihologice, care să formuleze principala notă a concursului ?

Ar trebui să spun că de fapt trierea poate începe în liceu, lucru imposibil în condiţiile în care profesorii nu ştiu şi nu se străduiesc să orienteze profesional pe tinerii lor elevi. Nu ştiu, pentru că din pregătirea lor lipsesc cursurile de tehnica muncii intelectuale, de orientare profesională, de psihologie a orientării profesionale.

— ...Şi nu se străduiesc, pentru că...

— Sînt cauze cunoscute, extraştiinţifice.

— Consideraţi că procesul cultivării tinerelor talente oferă întreaga măsură a generozităţii şi menirii profesorului, a nobleţei meseriei sale ?

— A cultiva are sensul larg al atenţiei ce o merită toţi elevii. **Un profesor trebuie să se laude cu numărul oamenilor de ştiinţă pe care i-a format, nu cu cel al lucrărilor ştiinţifice care i-au alimentat autoritatea. Admir acel profesor care ştie să transmită patima meseriei, care ştie să fie contagios de pasionat de specialitatea sa şi ştie să transmită aceste sentimente nu numai auditoriului, ci fiecărui om în parte, pe care are răbdarea, înţelegerea şi curiozitatea să-l cunoască, să-l influenţeze, să-l îndrume, care rămîne deschis la inteligenţa, temperamentul, interesul tînărului său ucenic şi interlocutor spiritual.**

Adeziunea la „şcoala" maestrului este o opţiune liberă, este un consimţămînt faţă de un crez ştiinţific, faţă de principii ştiinţifice de care nu consideraţii subiective, ci propriile studii, propria experienţă intelectuală, rigoarea logicii şi obiectivităţii te-au convins. A-ţi depăşi maestrul înseamnă a dezvolta doctrina lui, a îmbogăţi un tezaur, înseamnă a-l nega în sens pozitiv, întrecîndu-l. Nu înseamnă a-l repudia. Această ultimă atitudine dezvăluie nu numai o neîmplinire etică, dar, mai mult, o nerealizare ştiinţifică, poate chiar o ratare, pentru că elevul imitîndu-l „pe de-a-ndoaselea" pe profesor, se dovedeşte incapabil de a se rupe de el, de a-şi manifesta plurivalent capacitatea. Recunosc că un profesor nu poate şi nu trebuie să rămînă numai printre „aleşi". Toţi cei ce s-au hotărît să-şi însuşească o profesiune merită să se bucure de atenţia lui ; fiecare dintre aceştia, dotat diferenţiat, cu o înclinare şi o dorinţă de muncă diferită, poate atinge un anume nivel, poate deveni util în meserie. Profesorul este stimulat de credinţa că fiecare poate da cu atît mai mult cu cît are o curiozitate mai vie. Este o muncă migăloasă să-l deprinzi pe tînărul tău elev să studieze, să încerce şi să reuşească o cercetare pe cont propriu. Dar merită, mai ales pentru că numărul tinerilor talentaţi este surprinzător de mare.

— Ce „reţetă" recomandaţi pentru însuşirea temeinică a cunoştinţelor ştiinţifice de specialitate ?

— Mai întîi însuşirea tehnicii muncii intelectuale. Creierul, se ştie, este o unealtă care se poate perfecţiona necontenit. Dar, pentru a se realiza cu succes, calităţile intelectuale trebuie să fie supuse unui antrenament avînd în esenţă atributele muncii fizice. Există o serie de reguli igienice, o anume programare a lucrului, o continuitate care nu acceptă întreruperi. „Nulla dies sine linea", nici o zi fără această muncă statornică, îndărătnică. Dacă reuşeşti să te „antrenezi" astfel zilnic cel puţin cîte două ore se poate realiza ceva. Orice întrerupere implică refacerea de la capăt a drumului. În munca ştiinţifică o „sincopă" de un an reprezintă un regres de doi. Mai departe deficitul creşte în progresie geometrică.

Programarea la care mă refeream presupune mai multe operaţii : **învăţarea citirii rapide** a unei cărţi pe care nu-ţi propui s-o studiezi, dar de existenţa căreia trebuie să ai cunoştinţă. Nu este o treabă superficială şi nici timp irosit cercetarea rafturilor unei biblioteci, răsfoirea volumelor unui autor, cercetarea capitolelor, a tablei de materii, pentru ca la nevoie să ştii cum şi unde să găseşti.

Aceasta înseamnă să răsfoieşti cu folos, să capeţi o privire enciclopedică asupra bibliografiei. Momentul următor este exersarea **citirii „la microscop".** A parcurge cu atenţie, nepreocupat de nici un alt gînd, dar de nici unul, un text clasic, a reuşi să opreşti potopul de idei străine pentru a te concentra pretinde un efort istovitor care se obţine cu extraordinară dificultate. După primele exerciţii, efectul de concentrare nu este mai durabil de cîteva secunde. Se ajunge cu greu la cinci minute. A citi astfel înseamnă a înţelege, a adînci, a pătrunde, a analiza fiecare cuvînt, fiecare concept, fiecare frază din textul filozofului, istoricului studiat, cercetînd în dicţionarele ce le ai pe masă sensul exact al cuvîntului, chiar dacă cunoşti fără reproş limba în care este scris.

Acest efort de concentrare îl obţin mai uşor cei ce studiază matematica, prin însuşi specificul acestei ştiinţe şi al metodelor ce le presupune. Din acest punct de vedere, a citi „la microscop" un text înseamnă a lucra ca un matematician.

În sfîrşit, a treia fază este citirea efectivă a unei cărţi care impune prezenţa profesorului ca îndrumător. **A citi înseamnă a reciti** prin tehnica fişării, clasării şi conspectării. Există cărţi de temelie ale specialităţii care se recitesc toată viaţa, pentru că de fiecare dată surprind prin bogăţia semnificaţiilor şi ideilor, prin profunzimea lor.

O carte grea, de răscruce în istoria ştiinţelor, care te obligă să cunoşti ambianţa în care s-a zămislit, să înţelegi geneza şi consecinţele apariţiei sale este pentru sociolog **Capitalul.** A-l citi cu adevărat este o treabă de-o viaţă. Filozofilor le recomand să-l citească astfel pe Kant. Le-aş aminti însă că filozoful german Paulsen, care şi-a susţinut doctoratul cu o teză asupra lui Kant, după susţinere a reluat citirea maestrului. S-a convins atunci că nu înţelesese exact ceea ce trebuia. Înciudat, i-a aruncat opera pentru a nu reveni la ea decît abia după cîţiva ani. Citirea şi recitirea cărţilor de bază trebuie să-l preocupe pe om în fiecare zi a vieţii sale. Munca intelectuală, insist, impune un exerciţiu permanent. **Aceasta îl transformă pe cel ce s-a specializat în munca intelectuală într-un atlet intelectual.**

Aşa după cum un pianist, de exemplu, nu are dreptul să piardă nici o zi fără a exersa, tot astfel un intelectual nu poate pierde o zi fără a-şi solicita capacitatea de concentrare şi înţelegere în lectură. Adevărată citire a cărţii este concertul ce finalizează o istovitoare muncă anterioară.

— Toată această muncă perseverentă, încăpăţînată, grea, reconfirmă maxima lui Aristotel : „Ştiinţele au rădăcini amare, dar fructele sînt dulci". Doar prin muncă pot fi gustate esenţele tari ale meseriei.

— Şi tot prin muncă pot fi învinse asperităţile meseriei pentru a o iubi, apoi, şi mai mult. În plus, tehnica muncii intelectuale include şi reguli de igienă psihică. Profesorul trebuie să-l înveţe pe student acest meşteşug, imprimîndu-i deprinderi utile care să-l urmărească întreaga viaţă. Astfel este obişnuinţa de a munci în bibliotecă. Prin exerciţii repetate tînărul reuşeşte să se cufunde în citit, indiferent de condiţii, să devină un scafandru intelectual. În modul de lucru al unor mari creatori sînt cunoscute unele mici ticuri, unele deprinderi, e drept, nevinovate, dar amuzante, pe care istoria le-a iertat de mult. Astfel, naturalistul şi scriitorul Buffon nu se aşeza la masa de lucru înainte de a se îmbrăca frumos, de a-şi pune impecabilele sale manşete scrobite. Schiller crea dezbrăcat pînă la brîu, avînd în preajmă mere putrede... Dar cum e mai greu de prevăzut care dintre elevii noştri vor deveni un Buffon sau un Schiller, trebuie să-i determinăm pe toţi să muncească organizat. Un mare număr de studenţi învaţă în asalt, în ajunul examenului, ceea ce este nu numai defectuos, ci şi dăunător. A-ţi suprasolicita mintea în acest ritm înseamnă de fapt a toci acest instrument fin, care îşi pierde ascuţişul.

Oricum această tehnică a muncii individuale trebuie să devină un instrument al fiecărui student, indiferent de specialitatea căreia i se consacră. Unii tineri, după absolvire nu mai citesc o carte ; aceştia nu vor putea să se manifeste ca intelectuali capabili de a-şi exercita profesiunea în spirit de creativitate. Vor rămîne doar nişte titraţi, meşteşugari în meserie. De asemenea cred, că indiferent de specialitate orice intelectual trebuie să fi învăţat în facultate, dacă nu în liceu, **cum să scrie,** chiar dacă nu-şi propune sau nu are prilejul să fie tipărit, **cum să vorbească** în public, chiar dacă meseria nu implică talente oratorice.

Iorga regreta că nu are talent literar mai mare pentru a scrie istorie şi mai frumos.

Or, ştim că el nu era lipsit de această calitate.

— Ce părere aveţi despre elevii dv., tovarăşe profesor ?

— Aş vorbi despre unii studenţi ai Facultăţii de filozofie, Secţia de sociologie, tineri în care am multă încredere. Am lucrat împreună în vara anului trecut şi sper că vor apare lucrări redactate de ei. Aceasta ar trebui să demonstreze că sînt capabili de o treabă bună.

Şcolile de sociologie au ieşit de pe urma contactului nemijlocit al profesorului cu elevii lui. Este necesar un colectiv de lucru, o grupă de şoc, constituită din studenţi ai diferitilor ani, puşi faţă în faţă cu viaţa.

Totuşi, nimic nu este atît de simplu pe cît pare. Profesorul trebuie să fie prezent în continuare nu numai la prelegere. Seminarul este al profesorului, munca de laborator tot a sa. Şi asistenţii nu pot lipsi pe întreg acest parcurs.

În momentul de faţă, învăţămîntul sociologiei s-ar putea îmbunătăţi simţitor, prin înfiinţarea, în perspectivă, a unei facultăţi de Ştiinţe sociale. O astfel de facultate ar presupune organizarea studiului unor discipline sociale particulare pentru ca studenţii sociologi să obţină cunoştinţe foarte adîncite de istorie, psihologie, demografie, drept ş.a. predate de profesori care trebuie să fie ei înşişi şi sociologi.

O astfel de facultate şi-ar îndreptăţi existenţa, pentru că azi sociologia nu mai este o problemă de simplă cultură, ci o ştiinţă operativă, care intervine în amenajarea oraşelor şi satelor, în organizarea vieţii interne a întreprinderilor, în practica socială însăşi.

Georgeta RUŢĂ

„Folclorul, cum trebuie înțeles"

O dublă falsificare

Preluat de circuite culturale neobișnuite pentru el — artizanat, mișcare de amatori, radio, televiziune, cinematograf — obiectul folcloric cunoaște o a doua viață, paralelă cu cea tradițională, dar de o amploare nebănuită. Caz particular al intercondiționării dintre cele două planuri, e de semnalat fenomenul specific al influenței exercitate de formele ce le **capătă** producțiile folclorice în difuzarea lor, pe plan național, prin mass-media, asupra procesului **creației** folclorice. O stranie lipsă de stil, un exagerat accent pus pe spectaculosul formal (plastic, coregrafic sau muzical) caracterizează **mult** din ceea ce e difuzat prin televiziune și radio. Evident, acest lucru se datorează într-o măsură hotărîtoare „activității" (!?) acelor hipertrofiate ansambluri folclorice. Rezultatul e o **dublă falsificare:** pe de-o parte a esenței folclorului intrat în circuitul național (aceasta păgubește pe toți receptorii aflați în acest circuit, și chiar în cel internațional), pe de altă parte, **și mai grav**, a direcțiilor dezvoltării folclorului viu. (Sugestia e „dispariția" lăutarilor, sărăcirea rapidă a repertoriului lor).

Credem că se impune un control strîns și competent asupra ansamblurilor folclorice și artizanatului. Cel mai indicat factor în procesul reafirmării **integrale a spiritului real și adînc al creației** folclorice „valorificate" ar fi Institutul de etnografie și folclor din București, ca și specialiștii de la catedrele de folclor din țară.

Valorificarea multilaterală a folclorului trebuie să corespundă nivelului calitativ, științific, atins de cercetarea acestuia.

Paul DROGEANU
student, anul III,
Facultatea de limbă și literatură română
București

Autenticul, garanție a ropotelor de aplauze

Salutînd punctul de vedere al **„Vieții studențești"** asupra spectacolelor folclorice, țin să fac un număr de precizări, în calitatea mea de metodist al Casei de cultură a studenților din Cluj. Vreau să fac aceste precizări, dincolo de orice tendință de a ne ridica statuie, date fiind succesele noastre recunoscute atît în țară cît și peste hotare în munca pentru promovarea pe scenă a folclorului autentic, tradițional. Aș dori, mai întîi, să amintesc că la recentul Festival al artei studențești de la Istanbul formațiile Casei de cultură a studenților din Cluj au primit premiul excepțional pentru autenticitatea costumelor și că, în decursul ultimilor ani, recunoașterea autenticității textelor noastre și a coregrafiei, din care am eliminat orice stilizare, „bagatelizare" aș zice, a fost, de asemenea, unanimă. Tocmai pentru a demonstra cum am ajuns aici, găsesc necesar să menționez, pe scurt, cîteva din formele noastre de lucru.

Mai întîi, pornim de la bun început de la principiul că orice contrafacere dăunează spectacolului. Apoi, după ce ne propunem o temă, după ce ne precizăm, în mare, coordonatele viitorului spectacol, ne deplasăm în diverse arii folclorice, etnografice, pe care le-am ales pentru a fi reprezentate pe scenă. Acolo, stăm cîteva zile, înregistrînd pe bandă cîntece, țipuri, glume ș.a., notînd mișcările dansatorilor la horă, însemnîndu-ne, în ultimă instanță, toate detaliile care ne interesează, de la costume la atitudine. Astfel, pentru spectacolul „Ca în sat la noi", spectacol de mare succes, prezentat și la radioteleviziune, ne-am documentat pe o arie largă, pe Valea Bistrei, pe Valea Bîrgăului, în comuna Voievozi și în Bratca, pe Valea Crișului. Costumația achiziționată din aceste localități, după care ne-am permis să scoatem și noi cîteva „copii", a slujit ansamblului general al spectacolului.

Vreau să precizez că textele, în marea lor majoritate, interpreții le-au învățat după magnetofon, adică direct de la sursă. La textieri culți nu apelăm decît pentru textele de legătură, dar și acestea fiind lucrate în maniera celor autentice. Prospețimea a fost, astfel, garantată în spectacole ca **„Dragu-mi-i în sat să joc"**, în spectacolul **„Coșbuc"** etc. Sugerez și altor colective de la casele de cultură studențești să-și formeze colecții de texte folclorice, atît imprimate pe bandă, cît și notate atent, la fața locului, în transcriere fonetică. De un real folos în acest sens poate fi colaborarea cu cercurile studențești de folclor, despre care se știe că și-au făcut o tradiție din a explora, în cursul vacanțelor, arii folclorice dintre cele mai bogate, mai interesante. S-ar ajunge, astfel, la descoperirea de noi tezaure, care așteaptă să le popularizăm. În ceea ce ne privește, aș menționa unul dintre ele : **„Cîntecul fiicei"**, cules de echipele noastre de documentare, considerat de specialiști ca datînd de pe vremea dacilor. Aceeași sugestie aș prezenta-o și caselor de creație populară, care, de cîtva timp, sînt „populare" mai mult cu numele, sprijinindu-se pe grupuri de textieri și de stilizatori care vegetează pe spinarea acestor instituții destinate, printre altele, și descoperirii și promovării folclorului autentic, vitalizant.

Sîntem, de asemenea, împotriva prelucrărilor de folclor în muzică. O piesă populară cunoscută pierde enorm dacă e transpusă în ritmurile muzicii ușoare, ale cărei reguli sînt cu mult deosebite. „Prelucrările" de acest gen sînt, de altfel, o bagatelizare, dovedind incapacitatea de a face ceva nou a celui care semnează „aranjamentul". Aceeași apreciere defavorabilă avem pentru tendința de contaminare a pieselor folclorice muzicale, coregrafice sau de costumație, dintr-o anumită regiune, cu elemente proprii altei regiuni, cît și unei alte tendințe, aceea de orășenizare a folclorului. Incontestabil, avem folclor sătesc și folclor orășenesc. Dar, ca să ajungi să trasplantezi primul pe cel de-al doilea, cînd știi că nu există similitudine între condițiile de formare a fiecăruia dintre ele, înseamnă să aduci un deserviciu regretabil folclorului în genere.

Consider că, respectînd cîteva din sugestiile de mai sus, pe care noi le-am experimentat și le-am adoptat ca metodă de lucru, succesul de sală al spectacolelor folclorice va fi asigurat. Ropotele de aplauze vor răsplăti creația populară, dar și măiestria celor care au știut s-o aducă proaspătă, nealterată, pe scenă.

Dumitru FĂRCAȘ
Laureat al Festivalului pe țară al studenților, 1966,
Laureat al Festivalului național al tinerilor interpreți

Conservarea autenticității folclorului după criterii științifice!

O primă problemă foarte importantă, legată de înțelegerea și recepționarea folclorului românesc e dată, după părerea mea, de lipsa, foarte acut simțită, a unor studii de sinteză care, examinînd în ansamblu enorma cantitate de material de care dispunem ca urmare a străduințelor meritorii depuse de mai bine de un secol încoace, să traseze coordonatele principale de orientare în acest domeniu atît de vast și de bogat. O eventuală — hai să-i spunem! — „Introducere în folclorul românesc" pusă la îndemîna nu numai a specialiștilor dar și a publicului larg, ar schimba apoi chiar viziunea actuală asupra creației populare, îndemnîndu-l eventual pe intelectualul modern care acum aleargă sute de kilometri cu mașina pentru a-și achiziționa o scoarță, un ulcior, o icoană pe sticlă sau o mască (și care o face uneori și din snobism, să recunoaștem!), să se oprească pe marginea drumului, să schimbe o vorbă cu oamenii și, consemnînd un basm, o doină, un proverb sau o datină, să adauge în acest fel o valoare și la colecția sa spirituală.

O rapidă privire asupra materialului despuiat cu ocazia alcătuirii recentei „Bibliografii generale a etnografiei și folclorului românesc" ne arată că, în a doua jumătate a secolului trecut, pînă și cele mai obscure și efemere cotidiene publicau note, articole sau înregistrări de folclor, semnate de oameni cu cele mai diverse preocupări dar cu o pasiune comună. Oare să nu mai existe astfel de oameni azi? Firește că există și chiar printre semnatarii acestei pagini se află mulți dintre ei, ca să nu ne referim decît la entuziasta grupă de culegători de la Facultatea de limbă și literatură română; am cunoscut de curînd un doctor care, cu mijloace proprii și fără pregătire de specialitate, și-a alcătuit o impresionantă colecție de doine autentice înregistrate pe bandă de magnetofon. Cred că și numai aceste argumente sînt suficiente pentru a demonstra cît de imperioasă este necesitatea actuală a editării unei publicații specializate de folclor cu apariție cel puțin săptămînală, care să dea unui mare număr de cititori nu numai posibilitatea de a se pune la curent cu aspectele actuale ale folclorului și folcloristicii românești, dar mai ales pe aceea de a-și valorifica propria pasiune.

Ca urmare a unei intense și impresionante politici pentru crearea condițiilor materiale de culturalizare a maselor, promovată cu consecvență de partidul nostru, asistăm azi la o efervescență literară și artistică nemaiîntîlnită, dar se pare că uităm uneori tocmai ceea ce ne este specific. Pentru că, dacă mulțumită marelui număr de reviste literare nu este greu pentru orice om interesat să afle ce este suprarealismul, existențialismul, structuralismul etc., să notăm că folclorul nu este doar literatură, pentru a se mulțumi cu o rubrică sau o pagină pe ici, pe colo, el are particularitățile sale bine precizate, care i-ar da dreptul, cred, să-și aibă propria revistă. Am mai citit astfel de apeluri și prin alte publicații, dar așteptăm și acum un răspuns.

Și, mai tîrziu, printre cititorii studiului sau revistei de care vorbeam, se vor afla poate și coregrafii, regizorii sau scenariștii, care ar fi astfel determinați să renunțe la paietele, la zîmbetele stereotipe și la atmosfera idilic-pastorală prezente pe scenă sau pe ecran în favoarea acelei trăsături caracteristice mai importantă decît orice în tezaurul nostru folcloric — AUTENTICITATEA!

Jurnal

26

VINEA

Desen de SILVAN

Mai mult de 20 de ani am așteptat să-l cunosc sau măcar să-l văd pe acest domn care mi se părea mie că seamănă, ca existență cel puțin, cu Mateiu Caragiale. Publicase rar, era un sacerdot, un scriitor misterios, săvîrșind cu cazne mari ceea ce alții făceau cu facilitate, umplînd ziarele și vitrinele cu produsul lor de minte, fără ezitări, fără jenă, insistînd acolo unde se vedea bine că se cerea mai mult. Poate de aceea am și fost atît de drastic cînd i-am citit romanele sale, de la care așteptam mai mult, apărute tîrziu, la amurgul vieții.

Pasiunea pentru Ion Vinea începuse mai de mult, din tinerețe, cînd îi parcursesem stranía carte **Paradisul suspinelor,** apărută în 1930, la **Cultura Națională.** Era în paginile acelea o decantare a cuvîntului ce presupunea un mare travaliu intelectual, o finețe ce nu o întîlnisem decît la Mircea Eliade și la Cioran, scriitori cu care se înrudea prin inteligență și mai ales prin acea **sustragere** dintre contemporani, proprie marilor intelectuali. Nu știu de ce nu mi l-am închipuit niciodată familiar, aruncîndu-se în discuții publice sau întreținînd prietenii de bodegă, după obiceiul pămîntului, cu indivizi de categoria a doua, chit că și aceia ar fi practicat toleranța muzelor. Viața lui discretă, retrasă din linia întîi a publicității, lipsa anecdoticii legate de viața sa îmi spuneau destule. Poate era o prudență, poate stînd într-o astfel de reculegere severă Vinea pregătea o mare surpriză, așteptată de toți cu un interes ce depășea comunul.

Știu că ani de zile s-a dedicat traducerilor, aducînd o contribuție culturală inestimabilă la opera măreață de cunoaștere a marilor literaturi ale lumii. Rarele versuri publicate în reviste de la o vreme vesteau adunarea operei într-un volum bine constituit. O primă versiune a lui mi se pare a fi fost **Ora fîntînilor,** fruct al unei senine viziuni asupra vieții, evocînd elegia ovidiană, cum s-a spus: **„Pe marginea mării de doliu, de-a lungul / șterselor urme ale rătăcirilor mele / de-a lungul gemetelor de veci osîndite sub stele / la Pontul Euxin isgonit cu pustiul și gîndul..."**

Natură gidiană prin tot ce făcea, mai puțin prin reținerea de a se oferi editărilor, Vinea practica un fel de poezie somnolentă, de contemplație, o calofilie secretă, manifestă de la gestul regal de a oferi puțin din cantitatea ocultă de hîrtie aflată în sertare și pînă la practicarea unei proze incantate, suferind de o construcție prea aerisită parcă, căutată. Mi se spunea că ajutase în taină la construcția unei opere străine, dar la o confruntare cu propria-i creație mi-am dat seama că ceea ce se pusese în seama acestui Cocteau de pe Dîmbovița era de fapt numai furnizarea unor anecdote subțiri, legate de viața vechii societăți, pe care poetul o cunoscuse bine și în amănunțime. Proza incriminată era violentă, plină de pastă groasă, nu avea nimic din reținerile și vagul lui Vinea. Acuzația a căzut de la primele pagini și nu s-ar spune că cel mai defavorizat din această spulberare a mitului fusese autorul **cronicii** incriminate.

In urmă cu cîțiva ani, cu puțin înainte de sfîrșitul său, l-am întîlnit pe misteriosul domn prin curtea Uniunii Scriitorilor de la Șosea. Era așa cum mi l-am închipuit, distant, abstras, plutind într-o lume a lui, impenetrabilă. Vorbea cu cineva și, ciudat, de la distanță am simțit cît de departe erau unul de celălalt interlocutorii, deși Vinea surîdea și afecta un fel de amabilitate ce se vedea cît de colo că e făcută pentru marele consum social al relațiilor întîmplătoare, dacă nu obligatorii.

M-am înapoiat repede acasă și i-am recitit **Paradisul suspinelor** și mi-am spus că rar mi se întîmplase ca cineva să semene cu proprii săi eroi atît de mult. Vinea a fost un senior fără ticuri, trecînd modest prin lumea înghesuită a literelor fără să revendice ceva, crezînd intens într-o recunoaștere a celorlalți ce nu va întîrzia mult. Opera lui împietrită, suferind de o construcție impecabilă, așteaptă un critic exultant. Despre el s-a scris metodic, nu mult, dar fără inspirație și mie mi se pare că trebuie abordat ca un iceberg, adică pregătit fiind să îngheți în preajmă-i de departe...

Eugen BARBU

expertize

Dragostele mele

de TRAIAN IANCU

Dragostele poetului sînt... una : România. Cartea lui Traian Iancu nu se arată a-şi dori alt subiect, altă semnificaţie, altă voinţă.

Atitudinea poetică este, de asemenea, una : sinceritatea absolută. Aş spune că această laudă poetică a patriei, în diversele ei ipostaze, este tocmai rezultatul unei astfel de sincerităţi ; că un atare curaj genuin poate naşte poezie, mai exact spus, un fel de cîntec al sentimentelor încercate de autor în faţa a tot ce mişcă ţara asta, rîul, ramul, eroii, partidul, strămoşii, poezia populară, artele, obiceiurile şi colindele pămîntului etc.

Zicerea poetului e directă, încărcată de un preaplin sufletesc ; sau e transcrierea acestuia, necenzurată de o estetică specială ce i-ar putea altera contactul cu cititorul. E de văzut aici oroarea cîntăreţului anonim faţă de ceea ce este complicat şi pretenţios în vorbire. Acest tip de cîntăreţ subzistă în paginile cărţii, însă sub forma celui cult, numit Traian Iancu. Lui i se potrivesc cuvintele spuse, pare-mi-se, despre Coşbuc : de n-ar fi ajuns la oraş, ar fi fost unul mai mult din acei inventatori şi colportori de strigături ale sufletului rural, unul din acei nepreţuiţi stihuitori fără nume ai sufletului colectiv. Dovezi în acest sens se găsesc şi în cartea lui Traian Iancu, care — cum singur o spune — se revendică Din strămoşeşti izvoare fără nume...

Poetul este, pe de o parte, un patriot din familia care începe cu Anul 1840 *şi urcă prin Russo, Coşbuc, Iosif, Goga, Beniuc ş.a., pe de altă parte, o natură folclorică şi nu una folclorizantă.*

Aşadar, Iancu are inocenţa zicerii din gură şi din ceteră, nu pune stavilă robusteţii lui de bănăţean gata să se-ncingă la horă în bătătura hanului ori a casei, gata să răspundă la omenie cu omenie. E o plăcere să descoperi în versurile cărţii structura bărbatului voinic, pieptos şi energic, cuprins în straie curate ca şi felul lui de a fi; precum şi, invers, cîntecele lui să-ţi vorbească de sănătatea morală a autorului, de vitalitatea credinţelor lui artistice şi cetăţeneşti pe care, de altfel, nu se reţine în a le repeta pe parcursul volumului în formule, imagini şi intensităţi afective diferite : Un duh, ca un vînt, ca o trăinicie, / Sau ca un susur de izvor, / Din mijlocul codrilor. / Sună mereu / Prin sîngele meu, / Cu vrajă, cu speranţă şi bucurie, / Şi coace în mine un lut. / Ori un cîntec ce strămoşii l-au început, / Pentru tine, brînduşă înflorită spre împlinire / Cu lumina ce mă tulbură în ticluire / România mea, Românie ! *Sau :* E dreptul vieţii noastre, ce din scripturi bătrîne / Aspiră către lumea nouă, / E fulgerul ce-aprinde simţirile române, / E luna-n corn de aur, ce taie pîinea-n două... / / Înal'ă-ne-n lumină şi-n dreaptă sărbătoare, / O, dulce Primăvară, tu, vreme auric, / A inimilor noastre supremă tulburare / Slăvită fii, prin veacuri, măreaţă Românie !

În momentul literar al unora care fac orice în a mima un Occident fantomatic ori mistic, e o bucurie să întîlneşti un glas limpede care nu face orice să se dovedească român. Ci doar se destăinuie. În sensul acesta el întreţine un cult.

M. N. R.

Spune-mi povestea cu Iuliana

de COSTIN BUZDUGAN

Romanul lui Costin Buzdugan vădeşte structura unei „fiziologii" sau, dacă ar fi să evocăm contextul, el poate trece chiar un „studiu de psihologie socială". Şi, într-adevăr, cele trei părţi ale cărţii, concepute ca versiuni diferite ale unor eroi, au ca scop unic limpezirea unei psihologii, aceea a protagonistei, fiecare însă din alt unghi. Prima versiune, „Versiunea originală = Mişa" se dovedeşte totuşi o mistificare a eroinei. Ea se încheagă din confesările eroului, care, îndrăgostit, îşi refuză — aceasta fiind una din voluptăţile dureroase ale jocului, o prismă lucidă. Iuliana este în fond o mondenă. Mobilul apropierii ei de erou e surprins într-o destăinuire de o deprimantă lejeritate : „N-aş putea spune cu un singur cuvînt. E, mai întîi, mulţumirea... Cam vulgar, nu ? I-aş putea zice altfel, ştiu eu, „sentimentul unei prosperităţi sufleteşti şi chiar materiale". Uite, mai de-a dreptul ar fi aşa : „mă simt bine cu tine şi cît mă simt bine sînt gata să fac tot ce trebuie ca să continuăm..." *E aici, cum îi place eroului s-o spună, — parafrazînd pe Nichita Stănescu — o viziune cinică a sentimentelor, rezumînd o anume psihologie curentă. De fapt, teribilismelor ei asupra vieţii Iuliana le va rămîne fidelă prin evoluţia sa ulterioară, destul de neguroasă. Mişa e în schimb un graţios. Există cu tragism o contradicţie între ipostaza reală a eroinei şi proiecţia ei transfigurată. De aceea platonismul delicat al eroului frizează deseori penibilul. El e în fond un liric refulat, un romantic care îşi înăbuşă nişte efuziuni şi trăiri intense numai fiindcă are 32 de ani, vîrsta unei solemnităţi circumstanţiale, la care reveria adolescentină îi este interzisă. Dacă le-ar accepta cu degajare, concilierea erotică a eroilor s-ar realiza şi, într-un plan superior, ea ar corespunde consensului între generaţii.*

A doua parte a cărţii „Versiunea comentată şi adăugită" a lui Barbu Ciobotaru (personaj angrenat esenţial în roman) nu pare să aducă linii noi caracterelor, elucidînd mai mult nişte probleme de intrigă. Iar „Versiunea obiectivă" a acelui Iago efeminat care e Crizantema Astanei pare a fi deliberat introdusă pentru a readuce personajele la dimensiunile lor fireşti. Conformîndu-se aproape didact romanului liric, autorul adaugă versiunilor şi un „post-scriptum" în care încearcă o justificare a flerului său reportericesc. De altfel, e adevărat că romanul nu încîntă prin execuţia artistică, dar prin problematică el are neîndoielnic aderenţa vîrstei studenţeşti. (Mai ales în situaţia în care creatorii noştri de artă — fie ea beletristică, plastică, muzicală ş.a. — ocolesc mediul nostru universitar, atît de bogat în fapte şi problematică de viaţă). Nu ştiu în ce măsură se pot stabili nişte filiaţii. Poate prin stilul său comunicant şi cordial prozatorul să se simtă mai aproape de Ionel Teodoreanu. Noi îl recomandăm studenţilor iubitori de literatură.

Mihai DASCAL

Festivalul filmului sovietic

Între 24—31 octombrie sala cinematografului „Republica" din Capitală va găzdui tradiţionalul festival al filmului sovietic. Gala din prima zi a ciclului va constitui fără îndoială o plăcută surpriză — prezentarea filmului care a cucerit anul acesta Marele premiu şi Medalia de aur la Festivalul de la Moscova : „SĂ TRĂIM PÎNĂ LUNI", lucrarea tînărului regizor **Stanislav Rostoţki**, în care cunoscutul actor **Viaceslav Tihonov** joacă magistral rolul unui pedagog în mijlocul a 30 de liceeni ce se descurcă excelent în faţa camerei de filmat. „SEZON MORT" şi „MÎNA CU BRILIANTE" reprezintă în festival genul poliţist şi de spionaj, iar „LA RĂZBOI CA LA RĂZBOI" şi „ORAŞUL VISURILOR" aduc pe ecran episoade dramatice din cel de-al doilea război mondial. Cu „NOILE AVENTURI ALE RĂZBUNĂTORILOR", nou episod din serialul pentru tineret al regizorului **Edmond Keosaian**, şi „FRAŢII KARAMAZOV" — cu care ne reîntîlnim — se va încheia săptămîna filmului sovietic, bogată în surprize pentru cinefili.

M. S.

Romania Antiqua

Un poet al fotografiei, **Ion Miclea**, şi un poet al cuvintelor, **Ion Brad**, au arcat drumul de piatră dacică al secolelor bătrîne spre vatra statorniciei şi netăgadei unui popor şi i-au încremenit adînc fiinţa în memoria versului şi a peliculei magice din care s-au scos mai apoi rînd pe rînd, chipuri de oameni şi locuri dintr-o vechime care înfioară şi dovedeşte.

Dacă ochiul omului şi al aparatului său n-au ştiut unde să se oprească mai întîi, atît de arzătoare fiindu-le dorinţa de a cuprinde totul, asta nu supără pe nimeni, căci nu pentru iconografia didactică s-a chibzuit îndelung ci pentru o mîndrie naţională exprimată cu o tehnică modernă.

Spuneam că scrutătorul este un poet al fotografiei, şi nobleţea investiturii i-am dat-o cu sufletul încărcat de emoţii intraductibile în puţinătatea cuvîntului, atunci cînd, la un sfîrşit, am înţeles succesiunea fotografiilor. Relicvele istoriei, contemplate într-un anume fel şi într-o anume lumină aspră şi implacabilă ca destinul însuşi, justifică de ce imaginea lui **Tropaeum Traiani** a sfidat o zare care se pleacă în amurgul unei glorii.

Răsfoind albumul, capeţi încrederea şi altor limpeziri. Sigiliul **Decebalus per Scorillo** a încremenit pe faţa unei pietre cu trufia rănită de privirea care călca spaţiile pînă la Orăştia lui, vegheată şi strunită chiar din cetatea care a crezut că-l îngenunche amestecîndu-l cu învinşii dăltuiţi în semeţia unei Columne. Dar aprigul rege şi-a risipit trupul în ţărîna zămislitoare de rădăcini, din care şi mai apoi s-au tras oameni şi roade.

A venit apoi celălalt, care i-a chibzuit casa şi ţara cu hotărîrea braţului înălţat ca să se ştie că acolo, la marginea imperiului, numele lui adevereşte o altă ordine coborîtoare din imaginea **ULPIA TRAIANA SARMIZEGETUSA**. Înseninarea unui gînd şi a unei fapte, înţeleptindu-se la izvorul unui rost care a înverşunat cu chinul lui dulce pe cei îngenuncheaţi şi pe biruitori, a fost un început.

Panoramicul **Terra mater** ne spune cum pămîntul i-a primit pe învrăjbiţii de mai înainte în îmbrăţişarea care i-a amestecat într-o singură plămadă, născînd sfînt şi omenesc poporul privit îndelung, la izvoarele lui de piatră de pe culmile munţilor, de artistul **Romaniei antiqua.**

Desigur, cartea de imagini a lui Ion Miclea nu se poate parcurge decît aşa, scormonind înţelepciunile adînci din miezurile pietrelor cioplite cu meşteşug străbun şi împlinind, dincolo de dovada ştiinţifică, dorinţa de a ne cînta, după harul şi dăruirea fiecăruia, epopeea genezei unui prezent crescut prin geniul poporului dintotdeauna.

Ionuţ NICULESCU

Collegium musicum academicum

În virtutea unei practici devenită tradiţie, clujenii sînt la fiecare început de stagiune oaspeţi ai Conservatorului bucureştean. Anul acesta, sala de concerte „George Enescu" a Conservatorului a găzduit concertul formaţiei de muzică veche **Collegium Musicum Academicum**, formaţie înfiinţată acum trei ani pe lîngă Conservatorul de muzică „Gh. Dima" din Cluj.

Conducătorul ei, profesorul Kurt Mild, reputat clavecinist (sînt aproape treizeci de ani de cînd, purtînd solia artei acestui instrument, colindă oraşele ţării împărtăşindu-şi meseria) impresionează prin dăruirea şi vivacitatea cu care îşi animă instrumentiştii. Ilse L. Herbert, la viola da gamba, Gavril Costea la flaut şi Liviu Vîrcol la oboi sînt membri ai acestui ansamblu talentat ce-şi propune să reînvie virtuţile muzicii vechi, în speţă preclasice.

Programul concertului de la Bucureşti, cuprinzînd cinci piese (dintre care trei în prime audiţii) aparţinînd secolelor XVII şi XVIII, a reuşit, printr-o interpretare destul de fidelă a stilului baroc specific epocii, să recreeze, în respiraţia simplă a liniei melodice atmosfera intimă, de salon, a dansurilor stilizate.

Replicile vioaie, colorate de apogiaturile lungi ale instrumentelor cu rol solistic (flautul şi oboiul în **Triosonata în re minor** de Johann Christoph Pez, în **Triosonata în re minor** de G.Ph. Telemann sau în **Deuxième Précréation de Musique op. VIII** de Jean-Marie Leclair l'Aîné, precum şi viola da gamba şi clavecinul în **Suita în la minor din Scherzi musicali** de Johann Schenk) au restabilit echilibrul dialogurilor concertante. Alteori, cu rol de acompaniament, viola da gamba şi clavecinul au asigurat o bună distribuire a melodiei, în special a temei principale care, reluată în fluxul basului continuu, restabileşte înlănţuirea dintre menuet, gavotă, gigă, sarabandă etc. În general, formaţia clujeană — cu excepţia, poate, a violoncelistei, imprecisă şi timidă în alternaţii — se prezintă ca un ansamblu omogen şi bine sincronizat. Particularitatea şi totodată îndrăzneala de a se aventura în interpretarea multor lucrări inedite aduce un plus de satisfacţie, subliniată, de altfel şi la Festivalul de muzică veche din Polonia. Formula ansamblului, caracteristicile tehnice proprii fiecărui instrumentist, ca şi maniera — de epocă — imprimată lucrărilor sînt elemente care impun cvartetul Collegium Musicum Academicum printre cele mai serioase formaţii camerale româneşti.

Comemorare

Împlinirea a cinci ani de la moartea dirijorului George Georgescu a oferit prilejul organizării unor manifestări comemorative. Dintre acestea, menţionăm pelerinajul la Tulcea şi Sulina — loc de baştină al muzicianului, deschiderea unei expoziţii memoriale la Tulcea, precum şi dezvelirea unei plăci comemorative şi a unui bust la Sulina, toate manifestările bucurîndu-se de sprijinul Comitetului pentru cultură şi artă al judeţului Tulcea.

Muzicieni, admiratori ai marelui şef de orchestră, oameni de pe aceste locuri, dintre care unii povestesc, cu justificată mîndrie, aspecte din viaţa confratelui lor, au simţit, timp de două zile, în emoţia şi veneraţia amintirilor, apropiere şi înţelegere faţă de arta celui ce a fost George Georgescu.

*Ca un omagiu adus acestei personalităţi, or*chestra Academica — a Conservatorului bucureştean — *dirijată de Alexandru Şumski a susţinut două concerte, oferind auditoriului piese de Beethoven (Uvertura* Egmont*), Mendelsohn-Bartholdy,* (Concertul pentru vioară), *Enescu* (Rapsodia I), *precum şi arii din operele lui Verdi, Mozart şi Rossini. Solistul acestora din urmă, basul Gheorghe Crăsnaru, a cărui voce pătrunzătoare trece cu uşurinţă peste cele mai dificile pasaje din partitură, continuă să confirme maturitatea talentului său. Cel de-al doilea solist, foarte tînărul violonist Eugen Sîrbu, a imprimat Concertului de Mendelsohn - Bartholdy sensibilitate, insistînd mai ales asupra frazelor lirice, fragile. Calităţile de virtuoz ale interpretului, cu corespondenţe vădite în efluviile de romantism atît de proprii acestei lucrări, l-au ajutat să depăşească pasajele de dificultate tehnică. O apreciere deosebită i se cuvine orchestrei, care, evoluînd pentru publicul dobrogean, a izbutit, în special cu Rapsodia I de Enescu, să-i capteze interesul.*

Gh. PUIU

SINTAGME

PENTRU UN COLOCVIU INTERNAŢIONAL „MIHAI EMINESCU"

La recenta **Consfătuire de literatură comparată**, organizată sub auspiciile Institutului de istorie şi teorie literară „G. Călinescu", un procentaj de peste 10 la sută din comunicări sînt dedicate cercetării operei lui Eminescu. Eforturilor continue ale cercetătorilor români pentru integrarea în universalitate a poetului li se adaugă, peste hotare, cele ale lui Michel Steriade, Rosa del Conte sau A. Găldi. Avînd în vedere că peste cîteva luni se împlinesc **120 de ani de la naşterea poetului**, sugerăm înfiinţarea unui prim **COLOCVIU INTERNAŢIONAL „MIHAI EMINESCU"**. Este o datorie a noastră, a tuturor.

★

Eugen Barbu : AZ ÉSZAKI MÜNT (ŞOSEAUA NORDULUI (Irodalmi könyvkiadó, Bukarest 1969.

Eugen Barbu în versiune maghiară. Tălmăcirea aparţine lui Fodor Sandor

SCULPTURA ŢĂRĂNEASCĂ ÎN PIATRĂ,
Ed. Meridiane.

O excelentă ilustrare a fanteziei sculpturale anonime. Fotografii în alb-negru şi comentariu de **Gheorghe Aldea.**

Teatrul, nr. 9, nota 9

Acest număr deschide o nouă eră în directoratul revistei. Dedicat în întregime stagiunii teatrale în curs de formare, revista îşi propune să spună, încă de pe copertă, *„Totul despre stagiune"*. Pentru aceasta, sumarul ei apare alcătuit după tehnica pirandelliană : scriitori, actori, regizori, dramaturgi, directori de teatru, cîntăreţi, critici etc. în căutarea... stagiunii 1969-70. Astfel, întîiele personaje care intră în scenă şi răspund numeroaselor întrebări puse de redacţie sînt 9 scriitori : Virgil Teodorescu, Fănuş Neagu, Marin Preda, Radu Boureanu, A. Păunescu, D. Rădulescu, I. Şerbu, A. Blandiana, Szasz Ianos ; apoi 7 directori : Sică Alexandrescu, Radu Beligan, Elena Deleanu, Lucian Giurchescu, Virgil Stoenescu, Vlad Mugur, Nicolae Dinescu ; aceştia sînt urmaţi, în apariţii episodice, dar necesare, de Alexandru Balaci vorbind despre „nevoia de sinceritate", Charles Marowitz, despre „funcţia regizorului şi oamenii de teatru din Bucureşti", şi Eugen Barbu despre „logica lui 2 X 2". Brusc este anunţată „intrarea artiştilor" (autentici) : Dina Cocea, Carmen Stănescu, Mişu Fotino, Marcela Rusu, Em. Petruţ, Octavian Cotescu, V. Ogăşeanu, Florin Piersic, Mihaela Mihuţ, se înţelege, toţi vorbind, iar reporterul revistei notînd cu sîrguinţă. Pauză cu Mihnea Gheorghiu. După cuvîntul domniei sale pe scenă urcă dramaturgii : Al. Mirodan, A. Popescu, Paul Everac, Al. Voitin, A. Popovici, D. A. Baranga. Antract, fabule, antren etc. Bineînţeles, nu lipsesc criticii : P. Pantazi Măgureanu, V. Rîpeanu, A. Marino ş.a. după care se continuă a se vorbi şi numai a se vorbi. Ca într-o piesă de Pirandello. Toţi invitaţii vorbesc, dau replici inteligente, mai lungi sau mai scurte, numai cuvîntul revistei nu se aude decît din cînd în cînd. Politeţea gazdelor depăşeşte orice aşteptări.

Să ciocnim pentru jubileul gălățean !

„Orașul de pe Dunăre", Galați, intrat în anii socialismului în circuitul vieții universitare românești, își trăiește o nouă sărbătoare : împlinirea unui deceniu de existență a Institutului pedagogic de 3 ani.

Au fost zece ani de muncă, de eforturi conjugate ale profesorilor și ale studenților, zece ani în care institutul a dăruit patriei aproape 2000 de profesori, marea lor majoritate fiind repartizați în satele județului, dar și în localități aflate în celălalt capăt al țării, făcînd să ardă acolo, în inima cine știe cărui sat, făclia științei și a culturii aprinse la focul ALMEI MATER gălățene.

Se cuvin, la jubileu, printre felicitările și urările de rigoare, printre clinchetele sărbătorești de pahare la masa festivă oferită cadrelor didactice și studenților la restaurantul „Miorița", se cuvin amintite, așadar, statisticile care dau viață și personalitate institutului, impunîndu-l în dinamica de ansamblu a vieții noastre universitare. În primul an, 1959, frecventau cele 3 facultăți (de Matematică—Fizică, Filologie și Chimie—Șt. naturale) 291 de studenți. Astăzi, în Institutul pedagogic din Galați, compus din 5 facultăți, studiază 851 de studenți la cursurile de zi și 438 la cursurile fără frecvență.

În 1959 existau 180 bursieri, dintre care doar 32 căminiști. În 1969, numărul căminiștilor e de 538, dintre care 420 bursieri. La ora cînd scriem aceste rînduri, Institutul pedagogic de 3 ani din Galați dispune de 16 amfiteatre, săli de curs și de seminarii, de 22 de laboratoare, de două săli de gimnastică și de o bibliotecă cu 55 000 de volume, care, numai anul trecut, a împrumutat studenților și cadrelor didactice 47 782 de titluri. Institutul cîștigă, de asemenea, în personalitate prin activitatea laborioasă a celor 83 de cadre didactice, dintre care 5 au titlul științific de doctor, iar 24 sînt în curs de susținere a doctoranturii.

Manifestările jubiliare au prilejuit, în aceste zile, numeroase întîlniri, schimburi de experiență, excursii. Astfel, printre cele mai interesante s-au dovedit a fi întîlnirile organizate de conducerea institutului, în colaborare cu Inspectoratul școlar județean, între cadrele didactice ale institutului și foștii lor studenți, repartizați în orașele Galați, Tecuci, Bujor și Berești, sau în comunele Pechea, Tudor Vladimirescu, Cudalbi ș.a. Desfășurate pe parcursul unei săptămîni întregi, aceste vizite de lucru au reliefat, în foarte multe cazuri, succesele obținute de absolvenți atît în activitatea lor didactică și pedagogică, cît și în activitatea culturală de masă, la susținerea căreia sînt chemați prin însăși menirea lor. De neuitat va rămîne, de asemenea, vizitarea noilor edificii industriale și social gospodărești ale orașului, printre care magnifica zidire de beton și oțel a Combinatului siderurgic, pe care promoțiile vechi ale institutului nici n-o bănuiau în viitorul dealurilor galbene și buruienoase ale Barboșilor. Iar „promenadele" de sîmbătă 18 și duminică 19 octombrie, pe necuprinsul de apă și de stuf al Deltei, le-au readus, proaspete, în memorie, absolvenților „mai bătrîni", excursiile de studenție iar bobocilor '69/70 le-au stîrnit fiorul justificat dat de noutatea meleagurilor de vis și poezie la porțile cărora învață.

Asociația studențească din institut a organizat, în aceste zile, printre alte acțiuni, culturale și sportive, o fructuoasă întîlnire de lucru cu reprezentanți ai conducerii asociațiilor studențești din cîteva institute pedagogice ale țării. Invitații la jubileu au primit, din cîte știu, toate institutele pedagogice, toate asociațiile lor studențești. De răspuns, au răspuns puține, mai precis cele mai îndepărtate: Suceava, Baia Mare și Tîrgu Mureș. Ar fi multe de spus pe această temă, dar fiind la un jubileu...

Ultimele zile ale manifestărilor organizate cu prilejul sărbătoririi Institutului pedagogic gălățean au marcat și două acțiuni specifice, devenite tradiționale: sesiunea de comunicări științifice a studenților (în ale cărei secții, 5 la număr, au fost prezentate 20 de lucrări și comunicări) și sesiunea științifică a corpului profesoral.

Ziua de închidere a manifestărilor jubiliare. Vorbesc reprezentanți ai conducerii județene de partid, ai studenților și cadrelor didactice, ai întreprinderilor, ai oaspeților din alte centre universitare. Iau cuvîntul și doi absolvenți ai institutului: Alexandru Nițu, *din prima promoție, și* Lucia Badiu, *din ultima promoție, aducînd salutul celor aproape 2 000 de colegi aflați în producție, prezenți și ei, cu toată ființa lor spirituală, la această aniversare jubiliară. Un moment emoționant: salutul delegației pionerilor. Izvorît din inimile acoperite cu cravate roșii, salutul acesta este expresia recunoștinței celor pentru care a fost creat și se dezvoltă institutul. El este, în același timp, un îndemn, o chemare a sutelor de mii de copii din școlile generale, care-i așteaptă cu nerăbdare și pe viitorii dascăli, actualii studenți.*

Dumitru HARALAMBIE

5 MINUTE = O

Acest articol e realizat ca un dialog la distanță între uzinele „Progresul" din Brăila și decanatul Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini din Politehnica bucureșteană. Faptul că întrebările puse de noi au primit răspunsuri identice din ambele părți, faptul că interlocutorii noștri aveau pregătite niște întrebări asemănătoare în eventualitatea unei întîlniri în problema pregătirii pentru producție a actualelor promoții de ingineri, a celor viitoare, pregătire urmărită sensibil, în funcție de condițiile reale ale unui anume loc de muncă, ridică de la început cîteva probleme delicate : oare n-ar fi fost mai firesc ca un astfel de dialog să aibă loc la sugestia uneia din cele două părți, egal interesate în folosirea ideală a capacității de muncă și de creație a fiecărui inginer ? Și n-ar fi fost util ca la discuție să participe și reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului ?

Mai mult, întrucît observațiile făcute cu acest prilej privesc, aproape în egală măsură, toate instituțiile de învățămînt superior, n-ar fi fost cazul ca întrebările și soluțiile să apară încă de acum cîțiva ani, ani în care problema prezentării la posturi a absolvenților era, începuse să devină, la fel de acută ca astăzi ?

Prodecanul Facultății de T.C.M., prof. ing. **Haralamb Ionescu**, participant la acest dialog, ne mărturisește îndoielile încercate în timpul repartizării la posturi a promoției 1969, îndoielile cuiva care s-a aflat tocmai în comisia guvernamentală :

— În două zile, atît am avut la dispoziție, patru oameni, cîți alcătuiam comisia, am eliberat repartițiile pentru mai mult de 300 de absolvenți. Trecînd peste faptul că, fiind istoviți, nu cred să fi acordat atenția cuvenită fiecărui caz în parte, mi s-a părut cel puțin îndoielnică eficiența acestui sistem, care ne obliga să hotărîm în cinci minute, care îl obliga pe absolvent să aleagă în cinci minute, din posturile ce mai rămăseseră pe liste, unul pentru mai mulți ani, cel puțin, dacă nu pentru o carieră de-o viață. Să alegi ce ? Un oraș al cărui nume ți-e mai cunoscut sau locul în care vei munci ? Și cum să te hotărăști pentru acest loc dacă, ori e dat cuiva, mai înaintea ta — în eventualitatea că ai efectuat practica de producție acolo și ai hotărît să te întorci ca inginer — ori nu știi absolut nimic despre condițiile de cazare ce-ți vor fi oferite, despre posibilitățile de transport, în sfîrșit, și nu în ultimul rînd, despre șansele de a te perfecționa ?

★

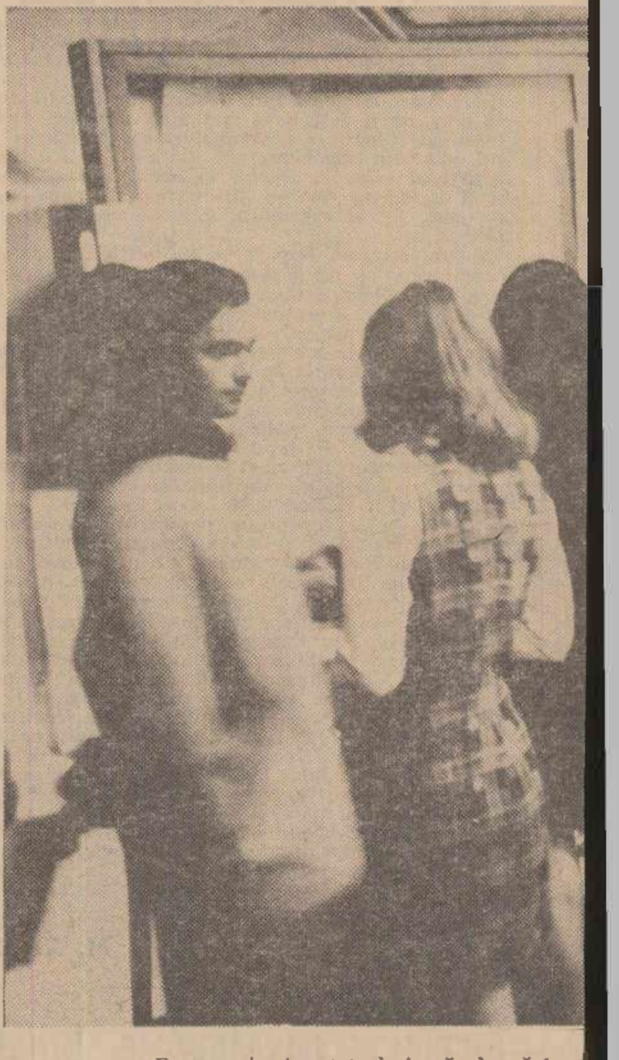
Într-o vizită făcută anul trecut la uzinele „Progresul" din Brăila, cu care prilej revista noastră a publicat un reportaj despre modul nesatisfăcător de primire și cazare a inginerilor stagiari, pronosticam, pentru un viitor nu prea îndepărtat, divorțul de uzină al oamenilor despre care am scris. Acum, după un an, inginerii Alexandru Grigorescu și Ion Doniga au cerut transferul și l-au obținut. Pe bună dreptate : locuiau într-un fost cămin al unei școli profesionale, în condiții sub limita de jos a unui loc civilizat. Despre ei conducerea uzinei are cuvinte bune („băieți foarte dezghețați, muncitori, băieți cuminți. Ne pare rău că i-am pierdut").

Iată, de altfel, situația stagiarilor sosiți în anu 1968 :

— Din 33 repartizați, s-au prezentat 26. După ur an au mai rămas 14.

E întîmplător că au rămas acei oameni care s-au născut în oraș sau în împrejurimi, căsătoriți în ora sau atașați, într-un fel sau altul, de aceste locuri

Pentru argument, o situație din anul 1964, an în care reprezentanți ai uzinei au participat la reparti zarea guvernamentală și au tratat cu fiecare om pro babil în parte, în general născuți în Brăila sau în regiune :

Da, un absolvent trebuie să aleagă în c puțin, dacă nu pe

Absolvenți de facultate, nu absolviți de răspundere

ECOURI PE MARGINEA ARTICOLULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT AL REVISTEI NOASTRE

La redacție au început să sosească primele ecouri la reportajul nostru din numărul trecut, care trata o problemă dintre cele mai grave : neprezentarea unor tineri absolvenți ai învățămîntului superior la locurile de muncă sau dezertarea lor din post după o săptămînă, o lună, un an de încercări premeditate încă din ziua repartiției.

Seriozitatea luărilor de poziție a corespondenților noștri, care fac front comun cu redacția, numărul lor în continuă creștere sînt fapte care dovedesc o dată mai mult că atitudinea acelei minorități din rîndul tinerilor specialiști, care abdică din fața cerințelor societății, nu este numai dezaprobată formal, dar ea trezește un curent pozitiv de opinie, din ce în ce mai larg, mai pronunțat. În afara scrisorilor primite la redacție, revista noastră a adunat opinii și sub formă de interviuri, așa cum se angajase în fața cititorilor. Așadar, începem, în acest număr, publicarea punctelor de vedere pe această temă, extrase din scrisori, cît și din discuțiile noastre cu tineri absolvenți, specialiști din diverse domenii, oameni din aparatul de conducere al unor întreprinderi sau instituții.

„Trebuie neapărat să fie stăvilită într-un fel concepția unora că societatea e datoare numai să le dea și nu să le și ceară — ne-a declarat tovarășul inginer Mihai Petrescu, **șeful secției de piese radio al I.P.R.S. Băneasa. Aceasta cu atît mai mult, cu cît neprezentarea absolvenților la post a luat proporții îngrijorătoare. Chiar și aici, la noi, care sîntem, cum s-ar zice, „la un centimetru de București", avem cazuri de neprezentare, pe care nici nu știu cum să le mai cotăm. Inginera** Silvia Negru, **absolventă de anul acesta a Institutului politehnic din București, și chimista** Gabriela Mihai, **absolventă din aceeași promoție a Universității bucureștene, sînt, de altfel, exemple concludente. Pe unde or fi acum ? La porțile cărei întreprinderi bat, cînd serviciul personal al întreprinderii noastre a prim de cîteva luni formele lor de repartiție ? Pe ce ba sînt angajate în altă parte, dacă, totuși, și-au găsit u alt loc de muncă ?**

Am auzit că mulți dintre inginerii electroniști chimiști, ca și fizicienii repartizați nouă, visează „eva darea", plasarea pe undeva, în vreun post de cercetăto — ne-a spus, în continuare, interlocutorul nostru Cred, de aceea, că asociația studențească din facultat organizația de partid, cadrele didactice trebuie să-ș sporească eforturile în vederea eliminării din rîndurile studenților a mentalității conform căreia „o diplom de specialist cere neapărat un locșor călduț," unde s n-ai prea multă bătaie de cap cu producția adevărată Așadar, mai multă muncă politică, de educație a stu denților ! Noi, producția, avem mare nevoie de spe cialiști, și nu numai în sectoarele de concepție. În altă ordine de idei, consider că atașamentul studentulu față de o întreprindere, față de producție în ultim instanță, poate fi dezvoltat printr-o nouă orientare practicii de producție a viitorilor specialiști. Fiecăru student să i se repartizeze în prima zi de practică temă tehnologică pe care s-o cerceteze și s-o rezolv de pe poziția specialistului, nu să fie purtat de colo colo prin întreprindere, fără să se prindă nimic de e Apoi, mare, foarte mare atenție la perioada de acc modare. Numai așa vom păstra tinerii absolvenți î întreprindere".

„Revista «Viața studențească» a făcut un lucru foart bun abordînd problema prezentării absolvenților l locurile de repartiție — ne scrie inginerul Sim Ungureanu, **absolvent al Institutului politehnic di București, promoția 1969. Este o inițiativă lăudabil militînd pentru imprimarea unei maxime seriozităț în activitatea fiecăruia dintre noi, studenți și abso venți. Mă bucur că revista noastră — că și a noastr este, chiar dacă am absolvit facultatea — se îngrijește în continuare de etica profesională a foștilor student Mă bucur, mai ales, pentru că m-a durut și pe min faptul că unii colegi nu s-au prezentat nici pînă a la locurile lor de muncă, mulți dintre ei afirmînd c media lor mare le cere plasarea într-un post ma aproape de Capitală, dacă nu chiar acolo. Tuturor aces tora doresc să le spun limpede : n-aveți de ce vă tem de provincie, vă puteți realiza pe deplin și aici, numa să știți cum să treceți «momentul psihologic» al pri melor săptămîni de producție și să vreți, cu tot din adinsul, să faceți ceva util acolo unde este mai mar nevoie. Eu am terminat facultatea cu media 9, pu team, așadar, să aleg un post de inginer într-un mar oraș, dacă nu chiar în București. N-am făcut-o. Am cerut județul Dîmbovița — aria de investigație ș de referință a reporterului de la «Viața studențească» — și lucrez acum în funcția de ajutor al șefului unu șantier de modernizare a drumurilor și podurilo**

Din lotul de stagiari angajați atunci s-au stabilit
aș și au rămas în uzină 80 la sută.
anul 1969 au fost repartizați aici 25. S-au prezen-
7. Cîțiva, se presupune, sînt în armată (Serviciul
onal al uzinei „Progresul" nu a fost informat cine
ie). Cu siguranță că din cei opt neprezentați
u sînt (două fete).
Cauza acestei fluctuații, care ne dă destulă bă-
de cap și ne face să asistăm cu tristețe în fie-
an la același spectacol — ne spune inginerul șef
tantin Spiridon — este că tratăm în bloc 20 sau
oameni, în alte părți chiar mai mulți, în loc să considerăm 20 sau 30 de cazuri ce se cer analizate și rezolvate fiecare. Nici un om nu seamănă cu altul. De aceea găsesc ineficient actualul sistem de repartizare. El trebuie îmbunătățit. Am cîteva propuneri :

● La repartizarea studenților pentru efectuarea practicii în producție să se țină cont de localitățile din care ei provin. Am anticipa întrucîtva un viitor necesar, am începe să cunoaștem mai bine oamenii din care vom selecta peste cîțiva ani pe cei utili întreprinderii. O practică de cîțiva ani — cîteva veri — în aceeași uzină e infinit mai folositoare, pentru ambele părți, decît practica întîmplătoare și fără urmări hotărîte de dragul unei varietăți a informației iluzorii.

● La data repartiției, la sfîrșitul studiilor, să fie admiși în sală și beneficiarii. Să se țină cont de media de absolvire, dar și de propunerile noastre. Nu are sens să primim o listă cu douăzeci de nume în dreptul cărora e trecută o notă mare dacă numai jumătate din cei nominalizați vor cu tot dinadinsul să lucreze în locul ales. Am primit, cu mare satisfacție, vestea despre semnarea, în acest an, a contractelor pentru prezentarea obligatorie la post. O măsură binevenită, în toată rigoarea ei. Dar, repet, trebuie să o sprijinim cu o cunoaștere prealabilă a cadrelor, din partea noastră, cu asigurarea că viitorii ingineri își vor putea alege chibzuit locul de muncă. Nu se poate hotărî în cinci minute, în fața unei comisii, locul de o viață cînd nici comisia, nici absolvenții nu știu mare lucru despre acest loc, despre ce înseamnă el în realitate. Uzinele „Progresul" din Brăila, iată un nume de rezonanță ce sună ademenitor pentru oricine. Realitatea este că noi avem mari greutăți cu asigurarea locuinței — cel puțin încă un an, pînă vom da în folosință noul hotel pentru nefamiliști —, că munca la noi e grea, cu satisfacții pe măsură, firește, dar grea și în asemenea condiții de muncă mulți preferă comoditatea unui birou dintr-o fabrică oarecare. S-a vehiculat într-un timp ideea alcătuirii unei broșuri pentru prezentarea uzinei. Mă îndoiesc de necesitatea ei. Importantă e cunoașterea pe viu, importante sînt legăturile umane ce se stabilesc, grijile, răspunderile, satisfacțiile. Să acționăm la realizarea unor astfel de idei împreună cu conducerile institutelor politehnice și nu fiecare în legea lui.

IAȚĂ?

e un post pentru mai mulți ani, cel
eră de-o viață

★

— În actualul sistem de repartizare primează media finală. Nota mică sau mare e, cu rare excepții, singurul criteriu. Trebuie găsită soluția cea mai bună ca să intre în discuție și cerințele la zi ale economiei naționale, și condițiile adevărate cu care beneficiarii pot onora efortul de cinci ani în facultate al unui absolvent, talentul și devotamentul său. Cred, spune **prof. Haralamb Ionescu**, și nu mă îndoiesc de ceea ce afirm acum, că **un sondaj între studenții anilor II—III, sondaj pregătit în intenția efectuării stagiului de practică în producție ca etapă premergătoare direct angajării, ar nuanța preferințele, ar pune de acord necesitățile întreprinderilor cu aspirațiile viitorilor ingineri.**

La toate acestea Ministerul Învățămîntului are de dat un răspuns cît mai urgent. Consider întemeiate observațiile tovarășului ing. Constantin Spiridon, consider că o discuție mai largă, la care să participe conducerea unor întreprinderi de profil diferit, institutele de cercetări, conducerea institutelor de învățămînt superior, Ministerul Învățămîntului, ar preciza căile cele mai potrivite pentru rezolvarea unei situații de maximă urgență și interes.

George PETRESCU

**ofida unor dificultăți inerente producției, am sa-
ția că fac ceva solid aici, ceva absolut necesar
un județ aflat în continuă și rapidă dezvoltare.
re altele, știți de ce îmi este, totuși, greu uneori ?
u că pe un șantier mare, care deservește întreg
ul, sîntem doar doi ingineri, șeful și cu mine. Avem
berechet și pentru alții. Vă aștept, băieți, și-o să
i că dracul nu-i deloc așa de negru precum cre-**

**uația prezentării la posturi a tinerilor absol-
este de-a dreptul necorespunzătoare și în jude-
ostru, ne anunță tovarășul Victor Urdea, inspector
Inspectoratul școlar județean Galați. Absolven-
stitutelor de învățămînt superior fug și de noi.
-or mai fi dorind, oare ? În școlile noastre din me-
ural n-avem pur și simplu cadre, deși institute în
se pregătesc acestea există din belșug. Avem va-
519 posturi. Ne lipsesc 90 de profesori de fran-
94 de istorie și geografie, 111 de matematică și
38 de limba română, 24 de muzică, 67 de educa-
ică ș.a.m.d. Remarc faptul că foarte mulți absol-
ai Institutului de educație fizică și sport „sînt re-
" la oraș, pe lîngă marile cluburi. Altceva, de do-
l fantasticului : la Liceul de muzică din munici-
Galați avem profesori „de liceu" care abia dacă
terminat cele... 7 clase. În schimb, ei sînt... buni
mentiști notiști prin oraș, adică buni meșteșu-
Dar profesori ?... Firește, nu. Cred că, pentru a-i
pe tinerii profesori calificați, dar lipsiți de sim-
spunderii, să-și ocupe posturile și în județe, e
ca organele de resort să adopte un sistem folosit
școlile profesionale : cine nu se prezintă la post
ătească statului cel puțin o parte din banii chel-
u el. Or, pentru un student, statul cheltuiește nu-
ntr-un an aproape 12 000 lei...
altă ordine de idei, pentru a-și păstra cadrele, co-
ele din școli trebuie să creeze în jurul lor o at-
ră principială, caldă, tovărășească. Aceasta se în-
ă rar. Cu multe semne de minus în față, am aminti,
est sens, Liceul nr. 5 din Galați." (Investigațiile
erului, pe care le vom prezenta cititorilor, cu alt
dezvăluie despotismul medieval al directorului
de Vrabie, în totală contradicție cu legile scrise
crise ale eticii profesionale, care, cel mai adesea
motive, își amenință subalternii cu „zburatul din
ămînt" și cu multe altele. Așa a rămas A.V. și fără
or adjunct. După cum ne informează Inspectora-
colar județean, acesta și-a cerut scoaterea din
e din aceleași motive legate de climatul nesănă-
staurat de director. Cum se simt oare, acolo, ca-
tinere ?... Nu există la Galați ac pentru cojocul
ților moderni ?**

Am vizitat, în aceste zile, Institutul de arhitectură „Ion Mincu" din București, absolvit de trei dintre tinerii neprezentați la post în județul Dîmbovița, care au pretenții de repartiție „mai la căldură". Este vorba de Gh. Alex. Mănceac, Pavel Popescu și Gabriela Bîdircea, **de care ne-am ocupat în numărul trecut al revistei noastre. La secretariatul institutului ne-am notat mediile lor de absolvire :** 6,55, 6,48 și, respectiv, **7,33. Prin urmare, mediocri. De ce anume fug de provincie ei, arhitecții, cărui fapt se datorează acest fenomen ?**

„Din păcate, la noi în institut fenomenul respectiv e de domeniul tradiției, ne relatează tovarășul conf. univ. arhitect Constantin Enache, **prorector al institutului. Știm că este mare, foarte mare nevoie de arhitecți în județe, știm că nu se prezintă la posturi absolvenții noștri și, într-o măsură, sîntem decepționați de ei. Situația aceasta m-a îngrijorat personal. Din proprie inițiativă am făcut o statistică** nominală, **care, pur și simplu, m-a uluit : în ultimii 10 ani, nu s-au prezentat la posturi 50% din numărul total al absolvenților noștri. Practic, e un procent fantastic de mare, catastrofal, aș putea zice. Cauze : în această perioadă institutul a «izbutit» din păcate să-și recruteze studenții în special dintr-o anumită arie geografică** (București și împrejurimi) **și dintr-o anumită arie socială (fii ai unor funcționari cu o anumită mentalitate, cu relații, cu posibilități de a da telefoane la nevoie). Un exemplu : anul trecut, avînd un număr de 1 275 de studenți, n-am putut acorda decît 20 de burse, deși** am dispus de mult mai multe, pentru simplul motiv că **domnișorii, care, de altfel, evită prin toate mijloacele repartițiile în provincie, depășeau în masă plafonul de venituri stabilit pentru bursieri. Statistica noastră nominală ne dovedește că tocmai aceștia fug de provincie, uitînd că au de îndeplinit o datorie, trecînd cu vederea faptul că țara întreagă se dezvoltă, că de arhitecți e nevoie mult mai mult în județe, decît în București.**

Trebuie să consolidăm și să extindem școala românească de arhitectură, care are tradiții dintre cele mai frumoase, iar aceasta nu se poate realiza suprasaturînd cu arhitecți Capitala, ci numai îmbrăcînd cu ei întreaga țară.

...Am prezentat, aici, cîteva din intervențiile pe marginea articolului nostru „Absolvenți de facultate, nu absolviți de răspundere". Pe această cale, îi invităm la discuție și pe alți cititori ai revistei, cărora le vom pune și în continuare la dispoziție paginile noastre în această problemă actuală, de maximă importanță.

H. DRAGOMIR

SECĂTURA SIMPATICĂ

Există cîteva cuvinte care, folosite — cu rost și mai ales fără — în diferite ocazii, s-au mototolit și greu poți recunoaște, sub sunetele aromate de un timp prea îngăduitor, tragedia pe care ele o semnifică.

Foarte puțini oameni socot că s-au aflat vreodată în imediata vecinătate a unui pericol adevărat ; mai toți cîrpim cu cele două vorbe amintite vreo frază gălăgioasă.

Secătura despre care scriu acum a absolvit în acest an Facultatea de filologie a Universității din București. A primit un post nici mai bun, nici mai rău ca al dumitale, prietene, care ai citit toată opera lui Balzac de trei ori, de plăcere și pentru capriciile cine știe cărei asistente adormite de uimire pe un scaun ce nu i s-a potrivit de la început. Un post ca al dumitale, drăguță absolventă, care ai trudit bărbătește pe un curs anapoda de limbă literară și ai avut satisfacția, puțin ciudată, de a încheia studiile cu 9,50, fără să bagi de seamă că ai douăzeci și patru de ani și încă n-ai avut vreme să te îndrăgostești măcar o dată.

Cum, n-ați găsit puțin timp să observați, să hotărîți și în fapt diferența dintre voi, intelectuali exemplari, și el, secătura simpatică ?

Altfel, n-arată deloc a primejdie : e mărunțel și cabotin, astfel că a ciupit un zîmbet și de pe fața celui mai ursuz profesor, e înfipt și lamentabil, în funcție de obstacol, e poltron sau om de cuvînt, depinde de ce pierde sau ce cîștigă prin asta, e spăsit sau repezit, după slăbiciunile interlocutorului, dar cel mai des cere țigări, favoruri sau clemență, cu același ton umil care stîrnește o curioasă stare de jenă în caracterul cel mai sigur.

Astăzi, acest dulce pericol social, a cărui existență te-a făcut să zîmbești ușor perplex, a plăcere și a silă, dar care, în mod absolut inexplicabil, te-a lăsat indiferent, la fel cum a lăsat indiferentă conducerea facultății cinci ani întregi, absolvent cu acte fără cusur, bate zilnic la ușa unui inspectorat județean și cere „negație", dovedind, înduioșător ca întotdeauna, lipsa vocației pentru viața la țară.

Evident, o facultate nu naște sensibilitate pentru poezie în loc sterp, dar cum i se eliberează o diplomă cuiva care, întocmai ca mahalagiul cu fața roșie, știe despre poeții contemporani că „se umplu de bani" și nu e în stare să numească zece prozatori străini fără să nu-i încurce pe William cu John sau pe Constantin cu Andrei ?

Singurele lui nopți albe de student au fost cele de pocher, tot ce a citit din revistele literare a fost rubrica de sport, tot ce știe despre Van Gogh este că și-a tăiat o ureche, orice discuție cu el începe cu propunerea de a-i împrumuta niște bani.

Considerațiile de pînă aici sînt, mai mult sau mai puțin, subiective.

Dar faptele lasă urme și, de-a lungul studenției sale necăjite, se poate cerceta un fapt stupefiant : din tezele sale de examen sau periodice, jumătate nu-i aparțin ! Cine ar avea curiozitatea să așeze alături aceste teze ar descoperi scrisul mai multor mîini. Lucrările i-au fost transmise prin amici, perfect cunoscători ai artei de a strecura pe sub ochii unui profesor prea fin un text măsluit, amici intrați în afacere cu obligația reciprocității.

Sub aceeași semnătură, zece scrisuri. Pe o singură diplomă universitară, frauda îndrăzneață a unui grup de lichele vesele.

Este cea mai fantastică păcăleală pe care cineva a putut s-o încerce cu un întreg corp profesoral. Cazul unic al cuiva care trebuia de douăzeci de ori să se aleagă cu un 4 fără dubii, dar a înșelat de tot atîtea ori asistența, ca și cel mai priceput dintre milogii profesioniști, rupînd din inima comisiilor de examen un 5 plin de cîteva rușini.

Omulețul meu, fericit, chiar fermecător în colorata lui iresponsabilitate, așa cum doar răul perfect te poate hipnotiza uneori, a dat o lovitură de mare maestru : a pus mîna pe o licență fără să fi citit un curs, o singură dată, de la început pînă la capăt, fără să fi dus pînă la sfîrșit o singură carte mai mare de o sută de file, afară de cazul cînd cartea nu va fi fost una polițistă.

Cîți din cei ce citesc aceste rînduri l-au simțit ca suflul rece al unui viitor amenințat, cîți îi recunosc stilul ?

Că par a întrezări după aceste pagini mai multe figuri, asta e de-acum o poveste și mai tristă...

EVRIKA!

Profesorul L. GÁLDI despre

ISTORIA VERSIFICAȚIEI ROMÂNEȘTI

M. N. R.: Tovarăşe profesor Gáldi, sînteţi cunoscut ca o personalitate reputată în domeniul stilisticii, în special acela aparţinînd poeziei şi, aş mai adăuga, ca un remarcabil traducător al unor opere din literatura română în limba maghiară. Cartea dumneavoastră STILUL POETIC AL LUI MIHAI EMINESCU o consider drept o contribuţie de prim ordin în bibliografia eminesciană. Aş vrea să ştiu dacă ea, această amplă investigaţie întreprinsă în universul poetului-matrice al literaturii noastre, v-a îndreptat spre altă cercetare, nu mai puţin amplă, ISTORIA VERSIFICAŢIEI ROMÂNEŞTI (în curs de apariţie la E.P.L.) sau, dimpotrivă, aveţi alte motive. Mă interesează, cu alte cuvinte, ce anume v-a determinat să vă ocupaţi cu consecvenţă de poezia românească.

L. G.: Primul impuls care m-a condus către studierea poeziei româneşti e de căutat încă aproape în copilăria mea, şi cel puţin în adolescenţa mea. Am primit de la părintele meu, care a fost profesor la Arad, la liceul maghiar, „Antologia" lui Pillat şi Perpessicius pe cînd aveam numai 16 ani. Pe de altă parte, în aceşti ani — pe cînd eram de 25 pînă la 28 de ani — locuia la Arad un discipol personal al lui Macedonski, Al. T. Stamatiad. Cred că primele contacte — afară de o profundă simpatie faţă de Eminescu, o simpatie, aş putea să spun, instinctivă — care m-au călăuzit aproape de cînd eram copil către poezia eminesciană le-au constituit întîlnirea mea, ca să spun aşa, cu Antologia Pillat-Perpessicius pe de o parte, iar pe de alta, lungile noastre convorbiri cu Stamatiad, pe care îl consider şi acum ca pe unul din primii maeştri ai mei în materie de poezia şi literatura română.

În privinţa **Istoriei versificaţiei româneşti** — mai bine zis **Introducere la istoria versificaţiei româneşti**, pentru că acesta va fi titlul definitiv al cărţii care va să apară la E.P.L. — şi a analizelor mele stilistice din textele eminesciene, trebuie să precizez că aceste cercetări au ieşit în mod aproape spontan din cursurile mele universitare. De 34 de ani predau şi literatura română şi mai ales stilistica limbii române la Universitatea din Budapesta. În cadrul acestor cursuri am avut prilejul să fac un curs special despre istoria versificaţiei româneşti în preajma anului 1958. Această primă schiţă a şi fost publicată într-o revistă din Budapesta, iar ceva mai tîrziu, în 1964, a apărut sub titlul **Esquisse d'une histoire de la versification roumaine**, în limba franceză, în ediţia Universităţii din Debreţin. Totodată, cînd am pregătit cartea mea despre Eminescu, care în mare parte a fost scrisă de la 1956 pînă la 1959, în aceşti ani aveam la îndemînă materialele culese pentru **Istoria versificaţiei româneşti.**

M. N. R.: Cu cine începe şi cu cine se termină INTRODUCERE LA ISTORIA VERSIFICAŢIEI ROMÂNEŞTI?

L. G.: După concepţia mea, neschimbată în cursul ultimului deceniu, nu putem face o deosebire precisă între folclorul românesc, sau mai bine zis versul folcloric românesc pe de o parte şi forma de versificaţie a poeziei culte, pe de altă parte. Deci, aş putea să afirm că studiul meu începe, după cîteva generalităţi despre metru, ritm ş.a.m.d., cu formele moştenite direct de la latinitatea din sud-estul Europei. Sînt convins că formele de bază ale folclorului poetic românesc, adică octosilabul şi hexasilabul — versul de 8 şi 6 silabe — reprezintă o moştenire directă din epoca romană, tot aşa ca şi fondul latin al lexicului românesc. Asta a fost prima parte a răspunsului. A doua: am avut la început planuri destul de modeste şi am vrut să dau E.P.L. o simplă schiţă, care ar fi trebuit să fie continuată, dezvoltată de alţi cercetători. Totuşi, în cursul muncii, am simţit că nu mă mai pot mulţumi cu o schiţă aşa de sumară ca şi **Esquisse...** apărută la Debreţin, şi de aceea, în loc de a da editurii un manuscris de vreo 150 de pagini, am scris-o sub forma sa actuală, care cuprinde mai mult de 400 de pagini. Ultimele mari capitole din cartea mea sînt consacrate poeziei poeţilor simbolişti, precum şi versificaţiei lui Arghezi şi Lucian Blaga.

M. N.R.: V-aş ruga să-mi spuneţi — cu un ceas mai devreme decît o voi face citind, nu peste mult timp, noua dumneavoastră carte — dacă în domeniul versificaţiei fenomenul poetic românesc are un specific al său, bine definit în raport cu alte fenomene similare. În ce constă acest specific?

L. G.: În primul rînd în faptul că oricare text poetic românesc, fie de origine populară, fie de origine literară, e formulat în limba română. Şi limba română, fireşte, are foarte multe particularităţi, atît fonetice cît şi morfologice, care nu se regăsesc deloc în celelalte limbi romanice. Despre această problemă am avut o dată o comunicare la Congresul din Lisabona al romaniştilor, unde am arătat că în materie de fonosimbolism, adică în ce priveşte instrumentarea versului — ca să folosim terminologia lui Macedonski şi a altor poeţi simbolişti —, fiecare limbă operează cu sunete care în mod firesc stau la dispoziţia poeţilor. Dacă deci, pe de o parte, se ştie cît de expresive sînt vocalele nazale în limba franceză — să luăm exemplul cel mai cunoscut, nişte poezii de Verlaine — tot aşa de la Eminescu, dar şi la poeţii anteriori cel puţin, sunetul „î", vocala „î", mai ales combinat cu nişte consoane nazale, constituie grupuri fonetice deosebit de importante. Dar tot aşa de importantă e pentru aspectul fonetic al versului românesc libertatea de a pune accentul pe cele mai diferite silabe. În această privinţă, posibilităţile, de exemplu, ale rimelor româneşti depăşesc chiar şi posibilităţile rimelor italiene, care şi ele sînt mult mai bogate decît, de pildă, rimele franceze, din cauza sistemului de accentuare oxitonic.

M. N.R.: Credeţi că există o legătură între stilistica lirismului şi spaţiul nostru spiritual-cultural, între viziunea acestuia şi ritmul, armonia celui cosmic, universal, sau consideraţi că analiza stilistică nu are în vedere atari relaţii, că nu are statut ontologic, ci doar tehnic şi deci că nu poate stabili un specific, altul decît al limbii ca dat?

L. G.: După părerea mea, cercetările stilistice n-ar trebui niciodată să se piardă în amănunte pur tehnice, ci stilisticianul ar trebui să-şi înceapă activitatea, ca şi orice bun istoric literar, cu o cunoaştere cît mai pătrunzătoare a personalităţii poetului examinat şi chiar a fondului lui psihologic, fondul psihic din care s-a înfiripat cutare text poetic. Deci, eu sînt convins că structura unui poem, adică repartizarea diferitelor motive şi utilizarea lor într-un text dat este, fireşte, nu numai un fapt care aparţine competenţei istoricului literar, dar care e inseparabil şi de problemele pe care le cercetează stilisticianul. După părerea mea, stilistica nu poate fi separată în mod riguros de problemele conţinutului, deoarece, după cum a susţinut totdeauna academicianul Tudor Vianu, conţinutul însuşi se revelează printr-o anumită formă şi de aceea dualismul, despre care se vorbeşte de atîtea ori, nu este absolut motivat, pentru că poetul, după cum am spus mai înainte, cugetă totdeauna nu numai în gîndire abstractă — pentru că gîndire abstractă, fără limbă, aproape că nici nu există —, ci se gîndeşte în cadrul unei forme lirice, unei forme poetice, aleasă de el.

M. N.R.: Metoda uzitată de dumneavoastră în STILUL POETIC AL LUI MIHAI EMINESCU nu era una întru totul stilistică. Analiza poemelor eminesciene se constituia în succinte monografii cu sugestii divergente şi fertile, chiar dacă erau prinse în capitole ca: geneza formei, tematica, armonia etc., chiar dacă analizele erau autonome. Deci era vorba de o metodă consacrată, clasică, ilustrată la noi cu excelenţă de un Vianu, de altfel revendicat de dumneavoastră în introducerea cărţii. „Istoria...", cartea aflată la tipar, profită de aceeaşi tehnică de cercetare, sau face loc şi celor recente, bunăoară structuraliste, deşi din răspunsul anterior s-ar putea deduce că nu sînteţi în contradicţie cu metoda structuralistă?

L. G.: Nu sînt în contradicţie nu numai cu structuralismul, dar nici cu metodele statistice. Dacă, de pildă, considerăm structura lexicului unui text poetic, atunci ar fi totdeauna de dorit să avem informaţii cît se poate de amănunţite despre frecvenţa elementelor lexicale întrebuinţate de un poet într-un text anumit în ansamblul limbii, în perioada care ne interesează şi în opera poetului de care ne ocupăm. În această privinţă, însă, deocamdată avem foarte puţine mijloace de muncă, deoarece dicţionarele pe care le avem la îndemînă dau puţine şi foarte succinte informaţii despre frecvenţa cuvintelor în structura unei limbi. Tocmai din această cauză — ar fi de dorit ca după prima încercare de a întocmi un „**Dicţionar Eminescu**", să urmeze şi alte dicţionare consacrate vocabularului marilor scriitori români.

M.N.R.: Pentru a scrie „Istoria..." aţi epuizat istoria poeziei noastre de la origini pînă în prezent. Întrezăriţi un coeficient de noutate pe linia versificaţiei faţă de cea interbelică, dar faţă de cea europeană contemporană?

L. G.: Fireşte, materialul pe care l-am avut la dispoziţie era atît de bogat încît, în orice caz, nu l-am epuizat! Am schiţat, în mod foarte modest, anumite perioade pe care le cred deosebit de importante.

M. N.R.: Iertaţi-mă! Eu vă întrebam, din punctul de vedere al lecturii, dacă aţi parcurs, adică nu dacă, ci sînt sigur că aţi parcurs întreaga poezie, sau în orice caz principalii autori, principalii poeţi!

L. G.: Se înţelege de la sine că m-am ocupat de aproape toţi poeţii principali din trecut, dar am vrut, după metoda mea, să încerc nu numai o simplă descriere a fenomenelor poetice din trecut, ci să aplic şi literaturii române metoda mea, care s-ar putea numi „metrică comparată". Adică am studiat, cu o grijă deosebită, suprapunerea diferiţilor metri de provenienţă străină, de origine polonă, latină, italiană, neogreacă, franceză ş.a.m.d. şi introducerea lor în sistemul versificaţiei româneşti. Sînt convins că toate aceste modele au însă o însemnătate relativă din cauza limbii în care s-au scris operele poetice româneşti. Un metru se realizează cu totul altfel în limba franceză decît în limba română. De aceea, ceea ce numesc eu alexandrin românesc nu este deloc identic cu alexandrinul francez, ci e mult mai apropiat de ceea ce italienii numesc „marteliano", adică un vers iambic de 14 silabe.

M. N. R.: În cursul lecturilor dumneavoastră, ce nume de poeţi tineri v-au reţinut atenţia?

L. G.: După cum v-am spus, materialul — chiar cu multe delimitări — a fost atît de bogat încît m-am oprit aproximativ şi din punct de vedere cronologic la anul morţii lui Blaga. Vreau să precizez că, într-un viitor nu prea îndepărtat, aş dori să scriu un volum asemănător cu analize concrete despre versificaţia poeziei româneşti contemporane.

M. N.R.: Puteţi face, pe baza vastelor observaţii întreprinse asupra fenomenului nostru literar, poetic în special, o prognoză a evoluţiei poeziei româneşti actuale?

L. G.: Situaţia îmi pare extrem de complicată. De aceea aş dori să precizez un singur fapt şi o singură dorinţă. Niciodată n-ar trebui ca, prin unele tendinţe, pe care, cu un cuvînt foarte prost ales, să le numim moderniste, să detaşăm marile mase ale cititorilor de poezia contemporană. În întreaga artă actuală există acest pericol. Ar trebui să ajungem nu numai la un fel de poezie ermetică asupra căreia chiar criticii literari vor duce discuţii interminabile, dar şi la o poezie, ca să spun aşa, mai accesibilă nu numai publicului cult, dar şi omului simplu. Sînt convins că poetul ca om are trăiri omeneşti exact aceleaşi, senzaţii pe care le are oricare dintre noi. Este însă o deosebită muncă de sublimare prin care se obţine opera de artă. Dar această sublimare, ca procedeu artistic, trebuie să nu fie un scop în sine, ci, dacă e posibil, să ţină seama şi de receptivitatea mediului. Nu mă gîndesc deloc la un fel de vulgarizare obligatorie a încercărilor poetice din viitor. Însă una din căile posibile ale unei poezii inteligibile şi care poate să cucerească şi noi cititori ai poeziei moderne e arta, de pildă, a lui Ion Vinea, care acum — aproape după moartea lui — e accesibilă în mai multe ediţii şi care, cred, după Arghezi şi Blaga, va constitui un fel de punte spre viitor. Şi tot aşa aş putea să indic o serie de poeţi mai tineri la care poezia directă nu s-a pierdut încă într-un ermetism nu totdeauna motivat.

Unul din scopurile particulare ale cercetărilor mele de stilistică este să deştept curiozitatea tineretului pentru o înţelegere mai amănunţită a operelor poetice. În acest sens, am încercat să fac ceva în Ungaria şi îmi pare foarte bine că poate şi în România cartea mea despre **STILUL POETIC AL LUI MIHAI EMINESCU** a contribuit la intensificarea cercetărilor stilistice şi a curiozităţii de caracter estetic.

M. N. RUSU

Individualitate și individualism

A trebuit să se depene multă istorie, pînă ce omul ca gînditor avizat sau numai ca existență cotidiană, obișnuită, să intre într-un dialog tainic cu sine insuși, să se definească în atributele sale esențiale, integrîndu-se și, în același timp, deosebindu-se de natura, care l-a făurit și care, în permanență, il secondează. Primele întrebări ale Antichității au fost despre Cosmos și haos, despre viață în genere, plămădită din apă sau aer, din foc sau pămînt ; peste veacuri de muncă și de gîndire, omul avea să intervină cu imperativul fundamental „Cunoaște-te pe tine insuți !" Omul, obișnuit să întrebe și să răspundă, se vedea pus în nobila dar dificila ipostază de **a se întreba** și **a-și răspunde.**

Astfel, omul a intrat — firește, mult mai anevoios și mai complex decit putem noi, astăzi, să ne imaginăm — în hora întrebărilor despre sine, iar istoria umanității — în primul rînd, o istorie a muncii și rezultatelor omului — a devenit, deopotrivă, o poveste lungă și adevărată despre ceea **ce este omul**, despre **ceea ce trebuie să fie**, despre întrebările și răspunsurile sale istorice.

Filozofii au tratat în diverse chipuri conceptul de **„esență umană"**, utilizind fie dimensiunea biologică, fie cea socială restrinsă. Omul ar fi, ca toate celelalte viețuitoare un **„fiu al naturii"** și atita tot, ignorîndu-se puternica deosebire de esență între om ca **„zoon politicon"** (om ce trăiește în polis și face politică) și alte elemente ale naturii, — alteori, cînd esența socială a umanului era totuși surprinsă, ca de pildă în iluminismul francez, aceasta era restrînsă numai la relațiile spirituale fără a introduce în analiză raporturile fundamentale de producție, de muncă materială. Abia marxismul, angrenat într-o intensă activitate filozofică de elucidare a poziției față de materialismul premarxist, feuerbachian în special, avea să precizeze esența socială a umanului. In **„Tezele"** sale asupra lui Feuerbach, Karl Marx explică omul ca **ansamblu al tuturor relațiilor sociale,** punînd astfel în termeni clari și întemeiați premisa fundamentală a oricărei analize științifice despre om și umanitate.

La prima vedere, atît individualitatea, cît și individualismul apar ca noțiuni contrapuse **esenței social-umane,** dar, în realitate, ele se definesc tocmai prin relația intimă și permanentă cu socialul.

„Indivizii umani vii" — de care vorbeau Marx și Engels în **„Ideologia germană"**, constituie o premisă esențială a istoriei, tocmai pentru faptul că narticinarea lor socialmente realizată se finalizează în făurirea colectivă a bunurilor materiale și spirituale.

Individualitatea trăiește, astfel, plenar și continuu tocmai prin raportarea sa la social, la colectiv. În modul și gradul de asimilare a marilor comenzi sociale, în participarea la împlinirea lor ulterioară se poate întrevedea controlul personalității umane, al omului ca individualitate. Socializarea individului se traduce, deopotrivă, în termenii **cunoașterii** și **acțiunii practice.** Individul, cunoscînd pe ceilalți și colaborînd cu ei, se formează și se dezvoltă pe sine.

Care sînt valențele acestei integrări individuale în armonia dinamică a socialului? Pentru unii, ea înseamănă o dizolvare a Eului în toți, o disparitie prin împrăștiere a trăsăturilor, ce alcătuiau sinteza unei persoane — și numai a ei. Individul și-ar pierde astfel identitatea, matricea sa psihică și morală, devenind — cum obișnuiesc să spună existențialiștii — „domnul Toată Lumea", o existență înstrăinată de ea însăși, tocmai pentru că ar fi introdusă în marele univers, în lumea unde Eul se pierde, se confundă. Dar răspunsul la întrebarea: care ar fi destinul pentru In-Der Welt-Sein ? (Existența umană in lume) este altul: anume că tocmai **permanența legăturii active între om și mediul său, între individ și societate este cea care conferă putere personalității umane.** Raportarea Eului la ceilalți se realizează întotdeauna printr-un filtru propriu, printr-o zestre de idei, afecte și capacități personale, care fac din individul socializat **un indivizibil,** totuși, care rămîne în **aceeași** identitate, atita timp cît funcționează relația sa directă sau indirectă cu colectivitatea.

Evident și incontestabil, integrarea persoanei în colectiv semnifică modalitatea esențială pentru progresul, dezvoltarea continuă a personalității, a individualității umane. Transferul de activități și de valori între individ și societate nu este spontan, accidental, ci aici se simte intervenția directă a socialului prin pregătirea **căilor de participare largă** a oamenilor la viața comună.

Astfel, societatea noastră socialistă — cea mai umanistă între orînduirile umane istoric determinate — își obține acest calificativ esențial din modul în care își propune și reușește **să activizeze** viața individului, ajutîndu-l permanent să-și integreze universul său de acțiuni, de probleme în fluxul dinamic al societății. Nu este suficient ca fiecare individ **să vrea** să acționeze, mai important este ca el **să poată acționa** pe diverse căi și în diferite momente ; or, aceasta este o problemă pe care o formulează și o rezolvă societatea, sistemul social dat.

Construirea socialismului este, deopotrivă, realizarea deplinului umanism — umanismul practic ca împlinire a teoriilor despre om și dragostea de om. Este de-a dreptul pasionantă tumultoasa istorie contemporană a României socialiste, unde fiecare eveniment din viața partidului sau a țării marchează totodată un nou pas în făurirea cadrului social menit să dea conturul complex, armonios al personalității umane.

De la înalta tribună a Congresului al X-lea al partidului s-a apreciat că : **„După Congresul al IX-lea, partidul a desfășurat o largă activitate pentru dezvoltarea democrației socialiste, pentru stimularea puternică și multilaterală a inițiativei creatoare a tuturor oamenilor muncii în construcția noii orînduiri. S-au intensificat dezbaterile publice și schimburile de opinii în probleme majore ale vieții economice și sociale".** Noi, ca martori și participanți la viața socială, nu numai că cunoaștem aceste noi realități, dar, totodată, le trăim. Merită a fi subliniată dubla finalitate a căilor de participare largă a oamenilor muncii la viața social-politică a țării. Pe de altă parte, ele dau perspectivă **practică** idealului de inflorire a individualității umane, dar în același timp sînt formele prin care se reduce aria de acțiune a individualismului. Omul se gîndește la sine, gîndindu-se în același timp la ceilalți și abia astfel își trăiește veritabila esență de om. Creșterea gradului de participare socială îl scoate pe individ din „insula lui Robinson", obligîndu-l să ia în considerație societatea, acel **„individ total"** — cum îl numea J. P. Sartre.

Nimănui nu-i este greu să descifreze dincolo de frumusețea legendei lui Narcis tragedia unei atari realități, a omului care se închină „Măriei Sale-Eul". **Poate primul act, care îl pune pe om în insăși condiția sa de a fi este acela de a nu uita pe ceilalți, de a se uita la ceilalți.** Stimulat de societate, în socialism acest fenomen este în continuă amplificare : ce sînt principiul muncii și conducerii colective, lărgirea democrației în cadrul partidului și statului nostru dacă nu modalități de depășire a atitudinii și concepției individualiste, permițînd individului să iasă din atmosfera oarbă, fără perspectivă, unde, negîndu-i pe ceilalți, se neagă de fapt pe sine ? Firește, anumite trăsături esențiale se cer invocate : spre deosebire de orînduirile presocialiste, societatea noastră are o nouă bază obiectivă, economică, relații socialiste de producție, care nu mai determină individualismul **ca lege, ca regulă,** ci doar ca **excepție de la noile reguli,** de la noile legi sociale.

Dar, deși a dispărut proprietatea privată (al meu și numai al meu) în sfera producției, acest fenomen persistă — in mod particular — în sfera conștiinței, a motivației și atitudinii, la individul care se consideră în exclusivitate **„propriul său proprietar"** și la care este dificil de realizat legătura firească între **„al meu"** și **„al nostru".** Prin atragerea acestor indivizi la viața comună a colectivului, a țării se fac marile mutații, marile transferuri în conștiința lor de la o **atitudine singulară,** de la refuzul integrării în circuitul social, la o **atitudine angajată,** pusă în slujba unor idealuri mult mai mari și mai esențiale decît micile întrebări ale existenței izolate.

Astfel, individul trăiește plenar viața, dialogînd teoretic și practic cu mediul său social ; dacă nu, existența sa rămîne un simplu monolog fără accente, fără sens, care nu merge la inima nimănui și pe care nimeni nu-l receptează, un fel de balet pe întuneric nerelevat nimănui. A trăi esența de om înseamnă — cum spunea cineva — a vedea că unul și același cuvînt, simplu dar însemnat : **„SÎNT"** are două valențe fundamentale : **„EU SÎNT"** și **„EI SÎNT",** mai corect : **„eu sînt", pentru că „ei sînt".** Pînă și limba ce-o vorbim s-a simțit datoare parcă să dea imaginea **existenței umane angajate,** văzînd în ea unica modalitate de evoluție a ființei care prin poziția și munca sa a înnobilat întreaga planetă. Socialismul este și va rămîne **cadrul** și **instrumentul** prin care personalitatea umană se definește pe sine, depășindu-se în mod continuu, participînd cu clarviziune și forțe sporite la dezvoltarea vieții sociale și, astfel, la făurirea propriei sale vieți.

Dan Mihai BÎRLIBA

CERCETAREA SOCIOLOGICĂ A TINEREI GENERAȚII *)

Colecția „Manifestări științifice", aparținînd Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, debutează în acest an cu „TINERETUL OBIECT DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ", sub coordonarea conf. univ. dr. Ovidiu Bădina, directorului centrului.

Rezultat al simpozionului organizat în luna noiembrie 1968 pe aceeași temă. lucrarea cuprinde un număr de 74 comunicări științifice, la realizarea cărora au participat peste 100 de autori, reflectînd preocupările complexe ale diferitelor categorii de cercetători științifici, cadre didactice din învățămîntul de toate gradele, studenți, activiști ai organizațiilor de tineret, oameni preocupați de munca în rîndurile tineretului.

Volumul are, pe de o parte, o deosebită valoare metodologică, evidențiind principalele preocupări în cercetarea tinerei generații atît în ansamblul ei, cît și privind aspectele specifice ale diferitelor categorii de tineret (muncitoresc, sătesc, urban, rural, școlar, universitar, intelectual, funcționăresc, pe sexe, pe categorii de vîrstă etc.). Pe de altă parte, lucrarea posedă o valoare cognitivă, întrucît reprezintă o contribuție la cunoașterea vieții și preocupărilor tineretului patriei noastre.

Temele cuprinse în acest volum sînt organizate pe șase capitole principale : ipoteze, perspective; metodologie, tehnici, procedee de cercetare ; mobilitate, integrare : aptitudini, orientări. idealuri ; sănătate, dezvoltare ; educație, cultură.

Enumerarea acestor capitole nu poate însă reda multilateralitatea și complexitatea problemelor tratate. De aceea, numai o lectură aprofundată a tuturor capitolelor ne poate oferi o imagine de ansamblu a ceea ce înțelegem prin investigarea multidisciplinară, la diferite nivele, în lumea tineretului.

Întrucît spațiul nu ne permite să ne oprim asupra fiecărei teme în parte, pentru a prezenta măcar ideile principale, ne vom rezuma numai la unele, centrale, cuprinse în capitolele amintite.

În primele capitole se abordează probleme deosebit de interesante, cum ar fi : necesitatea promovării unui ansamblu de cercetări care să depisteze coordonatele prezente și de perspectivă în domeniul orizontului cultural-științific al tineretului'; integrarea în muncă și viață, participarea la viața social-politică ; efectele mijloacelor comunicațiilor de masă asupra diferitelor categorii de tineri, bugetul de timp și utilizarea timpului liber, raporturile dintre generații, dintre educați și educatori etc. ; preocupările pedagogiei noastre în problema autoeducării tinerilor ; căile de acces spre gîndire, simțirea și fapta tineretului (literatura, autoanaliza și acțiunea socială) și altele.

În cel de al doilea capitol luăm cunoștință de o largă gamă de procedee metodologice, în care sînt exprimate atît puncte de vedere în cercetarea educației tineretului, probleme de ergonomie, sociometrie, cît și teme cum ar fi : incidențe ale „sociologiei tineneretului" cu „sociologia informației" și altele.

Reținem, de asemenea, o serie de teme de importanță majoră în cel de al treilea capitol privind mobilitatea și integrarea tineretului, probleme ale tipologiei tînărului muncitor etc

Merită a fi evidențiat în aceeași măsură problemele sociale ale tineretului, ale selecției profesionale în învățămîntul superior, considerații asupra opiniei studenților față de fenomenele mediocrității, ca și cele încadrate în capitolul următor referitoare la cercetarea unei serii de fenomene privind sănătatea și dezvoltarea tineretului : problema igienei procesului de învățămînt, bugetul de timp al studenților etc.

Ultimul capitol cuprinde o problematică variată în domeniul educației și culturii, amintind : aspecte ale dezvoltării conștiinței politice la studenți, modelul optim al activității organizațiilor U.T.C. ca problemă sociologică, comunicațiile de masă și culturalizarea tineretului etc.

Rezumîndu-ne la această sumară prezentare, menționăm în final că în lucrare sînt multe comunicări ce se referă la mediul studențesc, cît și faptul că acest volum se adresează unei largi mase de cititori, studenții fiind printre primii interesați în cunoașterea problemelor abordate și în soluțiile propuse.

Gh. NICULESCU

***) „Tineretul obiect de cercetare științifică", editată de Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, București, 1969.**

Corespondenţă telefonică de la trimisul nostru special la Bruxelles, NICULAE STOIAN

NICIODATĂ TOAMNA NU FU MAI FRUMOASĂ

Întîmplarea a făcut ca prima mea cunoştinţă cu Belgia, mai exact cu Bruxelles-ul, să se producă într-o zi de iulie a anului trecut neobişnuit de caniculară chiar pentru localnici, şi astfel această ţară să-mi apară drept deosebit de călduroasă. Filtrată prin vitraliile multicolore şi încărcate de reverie ale catedralelor, care mi-au atras paşii din primele ceasuri, reverberată în valurile de umbre şi străluciri ale marilor pînze care îmbogăţesc de secole sălile unor renumite muzee de artă, lumina incandescentă şi orbitoare a soarelui mi se insinua în suflet prietenoasă şi tandră, făcîndu-mă să-i simt numai dogoarea sa sentimentală, nu şi pe cea fizică. La un an şi cîteva luni iată-mă din nou în Belgia, de data aceasta nu doar în treacăt, ci într-o călătorie de mai lungă durată.

Revederea unor locuri şi a unor lucruri pe lîngă care, din lipsă de timp, trecusem în mare fugă e ca o iubire întîlnită în sfîrşit după ce o vreme a sălăşluit în tine ca un vis frumos. Şi e cu atît mai fascinantă această revedere cu cît o toamnă molcomă, cu o lumină ce se cerne ca un polen binefăcător peste acoperişuri şi peste cîmpurile încă fortificate de vegetaţie, mi-a ieşit în întîmpinare. Peisajul încă inspiră căldură şi forţă telurică, neînfiorat de albul dens hivernal dintr-o cunoscută pînză a Bătrînului Breughel. Şlepurile încărcate cu materiale, purtate ca de un flux primăvăratic, saltă la deal, pe planul înclinat de la Ronquère între Waterloo şi bazinul carbonifer Charleroi, plutind în docuri pe role executînd o spectaculoasă transbordare între două canale situate unul de altul la o distanţă de 1 km şi jumătate şi la o diferenţă de nivel de 65 m. Pe canalele bătrînei Veneţii a Nordului, legendarul Bruges, abia cad primele frunze împurpurate de toamnă, printre lebede şi bărci încărcate de turişti nostalgici din toate colţurile lumii, iar în străvechea Grande Place din centrul oraşului Bruxelles, înconjurată de palate şi bastioane pe ale căror ferestre şi balcoane sînt arborate steagurile tradiţionale ale breslelor, miraculosul Maurice Bejart într-un uriaş cort de copertine ca un circ ambulant, imaginează seară de seară, prin desenul în relief al dansului, conturele multiple ale secolului XX. Numai Marea Nordului la Ostende şi Zeebruges, dispare abia vălurită în ceaţă odată cu vapoarele care se îndreaptă către ţărmul adesea împîclat al Albionului.

Toamna aceasta are însă pentru noi o afecţiune de o căldură aparte. După fiecare vizită pe care o facem, după fiecare convorbire pe care o purtăm cu distinşi oameni de stat, lumina ei capătă o şi mai mare strălucire şi dogoare, semnificaţia ei de anotimp al roadelor sporeşte. Semnele prieteniei şi preţuirii pentru ţara noastră, pentru talentul, hărnicia şi izbînzile poporului român, pentru demnitatea şi clarviziunea conducătorilor noştri ni se arată la tot pasul. Cine a avut prilejul să ne calce vreodată pragul, mai ales, nu uită nici sentimentul de nedisimulată prietenie cu care a fost întîmpinat în România, nici priveliştile şi imaginile care i s-au relevat privirilor pentru totdeauna.

Preşedintele Senatului, domnul Paul Struye, *după ce ne evocă întîlnirile şi popasurile sale la Bucureşti, Braşov şi Ploieşti, impresionantele înnoiri moderne pe care le-au cunoscut aceste vechi aşezări româneşti, ţine să ne repete că mînăstirile din nordul Moldovei reprezintă pentru domnia-sa cele mai frumoase amintiri din viaţă.*

Ministrul comerţului exterior, Henri Fayat, *recent întors dintr-o scurtă călătorie în ţara noastră, prilejuită de invitaţia de a vizita Expoziţia Realizărilor Economiei Naţionale, are de asemeni cuvinte de întemeiată apreciere pentru succesele repurtate de România în domeniul făuririi unei industrii şi economii moderne, pentru dimensiunile impresionante şi liniile arhitecturale ale noului cartier Balta Albă, dar şi pentru măiestria meşterilor arhitecţi autohtoni care au înălţat în urmă cu secole Palatul brîncovenesc de la Mogoşoaia.*

La Ministerul Culturii, ministrul Parisis *şi colaboratorii săi apropiaţi ne trec în revistă cîteva dintre manifestările cu larg ecou prin care s-au concretizat schimburile culturale dintre cele două ţări: săptămîna culturii române şi a filmului românesc organizată la Bruxelles, anul trecut, retrospectiva Ţuculescu, antologiile de poezie apărute pe bază de reciprocitate în cele două ţări, recentul turneu în România al Operei La Wallonie.*

Nu mică mi-a fost satisfacţia aflînd că în planul de colaborare culturală se situează, la loc de frunte, legăturile directe dintre institutele de învăţămînt superior româneşti şi cele belgiene, schimbul de profesori şi studenţi bursieri. Iată, aceste simbolice „înfrăţiri" universitare: Universitatea Bucureşti cu universităţile din Bruxelles şi Liège; Universitatea din Iaşi cu universităţile din Gand şi Louvain; I.M.F. Bucureşti cu Universitatea din Gand; Institutul de construcţii cu Facultatea de ştiinţe aplicate din Liège.

Confratele întru condei, Etienne Mets, *redactor şef al ziarului „De rode vaan", avea să povestească, bucuros, într-una din seri, un episod emoţionant al acestei colaborări universitare. Fiind oaspetele Universităţii din Iaşi, i s-a vorbit, printre altele, şi despre schimburile de experienţă ale cadrelor didactice cu specialiştii de la Universitatea din Gand. Numai că ziaristul belgian cunoştea prea bine impresia excelentă pe care o făcuseră universitarii români la Gand, întrucît printre cei cu care colaboraseră se număra şi tatăl său.*

Asemenea mărturii ale prezenţelor româneşti în Belgia poţi întîlni acolo unde nici nu te-ai aştepta. Astfel, vizitînd una din cele mai moderne întreprinderi belgiene, „Diamant Board", specializată în aplicaţiile industriale ale diamantului la secţia de experimentare a tăierii granitelor şi marmurelor, cuiva dintre noi i-a venit ideea să întrebe dacă nu cumva printre mostrele cu cărţi de vizită celebre se găsesc şi marmure româneşti. Surpriza a fost flatantă — peste 30 de asemenea mostre proveneau din România, din păcate cele mai multe dintre ele avînd unic blazon indicativul „Mineralimport", fără identitatea lor de baştină.

Cîte nu sînt însă manifestările bunelor relaţii pe care le întreţin cele două ţări relevate nouă cu generozitate în zilele de pregătire a vizitei tovarăşilor Ion Gheorghe Maurer şi Corneliu Mănescu, vizită care a şi început, într-o atmosferă de călduroasă cordialitate şi înaltă consideraţie la ora cînd transmit aceste rînduri!

Este semnificativă în acest sens aprecierea dată vizitei de ministrul de externe belgian Pierre Harmel, *în interviul acordat delegaţiei noastre de ziarişti:*

„Vizita primului ministru al ţării dv. şi a ministrului afacerilor externe consfinţeşte mulţi ani de relaţii constante şi prieteneşti între cele două ţări ale noastre, ilustrează rolul pe care pot să-l joace, în instaurarea unei păci bazate pe justiţie, două ţări hotărîte să-şi aducă contribuţia în rezolvarea problemelor care se pun continentului nostru şi întregii comunităţi internaţionale, strîngînd legăturile dintre ele, indiferent de regimurile sociale, economice şi politice".

Înscriindu-se sub semnul acestor înalte comandamente ale bunelor relaţii de prietenie şi colaborare multilaterală, de strădanii perseverente şi lucide în folosul păcii şi înţelegerii între popoare, pentru găsirea căilor prin care să se asigure securitatea continentului nostru şi a lumii, vizita ce se desfăşoară în prezent în Belgia conferă acestor zile de toamnă o aură deosebită. Pe drept cuvînt, noi, cei care sîntem martorii luminii şi căldurii lor, putem repeta împreună cu poetul:

„Niciodată toamna nu fu mai frumoasă".

COKTAYL

minicronica microevenimentelor

KARATE, KARATE, SFIOASE, SFIOASE...

Priviţi domnişoarele din fotografie, de la stînga la dreapta. Şi acum de la dreapta la stînga. Oricum le-aţi privi, lipsesc 16. Pentru că iniţial fuseseră 23. Şi puteau să nu mai fie nici una dacă... Dacă cea din picioare, pe care o cheamă Uta Muhlpeck, nu era dintr-o bucată, nu făcea rost de 20 000 de mărci şi nu-i demasca, favorizîndu-le staţionarea într-o puşcărie corectă, pe cei doi aşa-zişi profesori, în fapt gangsteri mărunţi, numiţi Rolf Reinhold şi Thomas Buchvaldt. Toate bune şi frumoase, dar despre ce-i vorba?

Rolf şi Thomas, secaţi financiar, s-au gîndit într-o bună zi — numai bună n-a fost! — să scoată mărci din piatră seacă. În loc de pietre şi-au ales însă un număr de domnişoare, dintr-un orăşel istoric din R.F.G., domnişoare (douăzeci şi trei) pe care, contra unei sume, nu foarte modeste, urmau să le înveţe Karate (precum şi alte mijloace de a căsăpi anatomic), cum să zîmbească sfios şi să arate cu degetul, sobru, unde, cum, cînd şi de ce au fost construite un număr de monumente. Adică să le facă ghide. Firma urma, aşadar, să învie turismul din diverse urbe, apelînd la raţiune şi la duioşiile claviculare ale celor prime 23 de tinere. Perfect. Numai că „firma" nu exista propriu-zis. Propriu-zis existau domnişoarele, care, din păcate, deşi au vrut, mare lucru nu au în-

văţat, căci cei doi patroni şi profesori, după ce au încasat primele de înscriere, au — ca să spunem aşa — şters-o. Noroc cu Uta, care s-a împrumutat de la o mătuşă cu 20 000 de mărci şi care, preluînd repede ideea sus-numiţilor Rolf şi Thomas, a pus pe picioare (după ce i-a anunţat pe promotorii ideii la poliţie) societatea de ghidese, a contractat şase din vechile colege şi a devenit cel mai celebru director vest-german. Ideea de turism trebuia respectată...

Karate, Karate, sfioase, sfioase şi cu acte în regulă. Şi acum, acum repede la monumente, domnilor turişti, şi atenţie: drăguţi foarte, dar cine nu-i cuminte, pac!, în moalele cefei. Aşa că...

LA DETROIT, ÎNTR-O MAHALA...

...Sam l-a făcut harcea-parcea pe Porky, zis şi „Porcul". Asta a făcut senzaţie, căci „Porcul" bate cu ochii închişi pe oricine, dacă îşi pune în gînd. Şi, totuşi, Sam, un oarecare, nici măcar un bătăuş oarecare, deci nimic, sau, mai precis, un doctor, l-a făcut zob pe Porky. Un doctor?...

Aici e aici. De fapt, domnul doctor Sam Shepard, cu ideea fixă, dar onorabilă, de a face rost de bani pentru înfiinţarea unui laborator (pe care îl visa din copilărie), a considerat, după un îndelungat şi ulterior fructuos studiu că poate obţine o sumă foarte rotundă din pariuri. Ce fel de pariuri? De box, trîntă, catch sau aşa ceva. O.K.! Dar cine pe cine face ferfeniţă? La meciurile de pariu ambele părţi plătesc. Şi atunci domnul doctor Sam a lansat — în zona oraşului cea mai vînturată de briganzi musculari, care înghit cuţite, îndoaie felinare şi hăulesc după foarte dese şi repetate chefuri cu acid sulfuric — că el, Sam, bate la întîmplare şi lasă lat pe oricine se prezintă în faţa lui, ca adversar, în ziua de, locul, la ora...

Zis. Din colcăiala de mardeiaşi din Detroit, vînzătorii de meciuri au recrutat un număr de, hai să le spunem, adversari, din ăştia, mai pe sprînceană, mai pe alese, un număr şi mai restrîns şi aşa, din sită în sită, a rămas Porky, cel mai vajnic taurino al localelor din oraş.

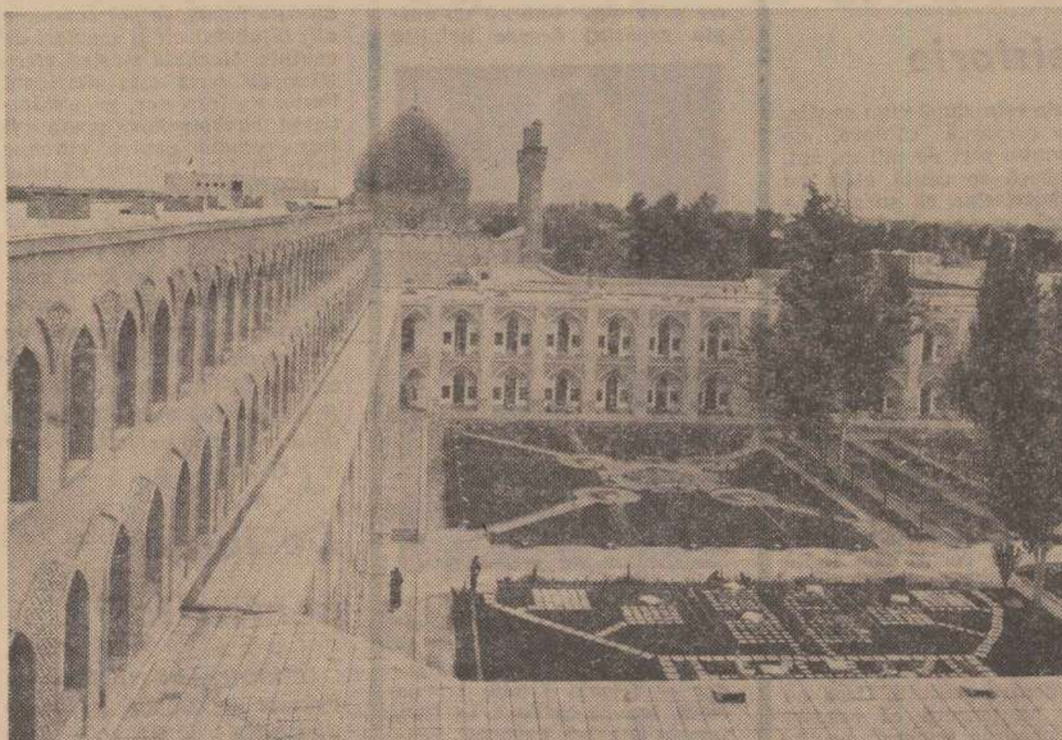
Clienţii s-au adunat, pariurile au început să curgă, protagoniştii au aterizat în ring, bătaia s-a declanşat. Sam şi Porky s-au ars bine, dar... dar nu îndelung, căci, la primul moment dat, doctorul, mînă de aur şi nervi de oţel, îi face un semn fatidic şi... ce să vezi? Porky se moaie, devine blajin şi cu un rînjet casnic se prelinge cîrpă pe podea.

Stupefacţie enormă, pariuri îngheţate. Sam — proprietar de laborator. Ştia ce ştia domnul doctor. Adică cum să-i apese sub limbă lui Porky, să dea de nervul cu pricina şi apoi — blaf! — să-i topească elanul. Corect? Hm. Oricum să facă aceeaşi figură cu puţin timp înainte în alt oraş, unde tot aşa, făcînd pe naivul, l-a bătut într-o crîşmă pe altul şi cu banii, chipurile pentru laborator, de fapt să-i toace aşa, ca oricare?! Şi ştiinţa? Şi laboratorul? Şi visurile lui din copilărie? Păi.

B. RADU

PROGRESUL TRECE PRIN AMFITEATRE

convorbire cu dl. MADJID RAHNEMA, ministrul învățămîntului superior din Iran

Recent, cu ocazia unei vizite în Iran, am avut ocazia să port convorbiri cu o serie de personalități marcante ale vieții politice, economice și culturale din această țară. Extrem de interesante, aceste dialoguri în care am avut onoarea să-i am ca parteneri pe primul ministru Amir Abbas Hoveida, ministrul de externe Ardeschir Zahedi, și pe alți miniștri și președinți ai unor organisme de stat, au reflectat, din diverse unghiuri, amplului proces de dezvoltare în care s-a integrat această țară, efortul general al întregului popor iranian de a-și extrage patria din înapoierea seculară, din rigiditatea structurilor economice și sociale moștenite și menținute, pînă nu de [illegible] „tradiționalismul" feudalist. Noul program de dezvoltare care vizează toate sectoarele vieții de stat nu ocolește, evident, învățămîntul, mediu și superior, căruia i se acordă o deosebită importanță.

În această ordine de idei, consider interesante pentru cititorii „Vieții studențești" opiniile domnului MADJID RAHNEMA, ministrul învățămîntului superior și al cercetării științifice, care a avut amabilitatea să mă primească la reședința sa oficială din Teheran.

Discuția a demarat cu o privire generală asupra atmosferei și a metodelor curente în practicarea învățămîntului superior din universitățile iraniene înaintea aplicării actualului program de dezvoltare în 12 puncte. **„Putem afirma, fără nici o exagerare,** a subliniat domnul Madjid Rahnema — **că un exemplu mai coerent și mai complet de... rigiditate, înapoiere și în general lipsă de eficacitate, așa cum era în universitățile noastre, nu se poate da. Doresc să subliniez astfel detașarea efectivă a programului universitar de astăzi de ceea ce era considerat drept „sacru" în facultățile noastre.**

În primul rînd, astăzi, am deschis punțile unui dialog real între profesori și studenți, între catedre și amfiteatre, între cei care sînt curioși și vor să învețe și între cei care au ceva de spus. O să vi se pară axiomatică necesitatea acestui dialog. Este și va fi, dar, în vechile noastre structuri universitare, între studenți și profesori nu exista schimbul de opinii, de poziții și în general de valori".

În continuare, solicitat să ne furnizeze repere concrete, detaliind mișcarea de dezvoltare a învățămîntului, plecînd de la producerea cadrelor și repartizarea lor și pînă la obiectivele organizatorice de perspectivă, ministrul învățămîntului superior și al cercetării științifice a remarcat: **„Ne aflăm în plină dezvoltare economică. Acest ritm impune buna dirijare a producției, iar dirijarea științifică impune la rîndul ei existența unor cadre de specialitate. Cadrele se produc. Oricum? Firește că nu. În primul rînd trebuie prospectate, stimulate, promovate. Am înființat, în acest sens, un institut special care se ocupă cu depistarea tinerilor cu înclinații tehnice, științifice ș.a.m.d. care urmează să fie îndrumați spre facultăți. Și, pentru că am ajuns la facultăți, putem spune că actuala efervescență este un fapt exemplificativ.**

Facultățile au devenit centre decise de preparare a specialiștilor necesari economiei noastre naționale. Înființarea unor secții noi, în perfect acord cu imperativele producției, o viață de cercetare științifică intensă, precum și racordarea învățămîntului superior la sursele de documentație cele mai noi și bogate de care dispunem sînt doar cîteva exemple ale efectelor Programului nostru de dezvoltare în 12 puncte. REFORMA UNIVERSITARĂ este unul din punctele cheie ale acestui program".

În legătură cu concretizarea prevederilor programului de dezvoltare — și, deci, privind înființarea unor noi organisme de stat, care să faciliteze buna preparare a cadrelor — domnul Madjid Rahnema a subliniat: **„Recent, a fost creat Institutul de cercetare și planificare a științei, care controlează la nivel național activitatea tinerilor specialiști, avînd ca obiectiv principal selectarea și promovarea noilor cadre științifice și tehnice. Legat de aceasta s-a organizat Centrul național de documentare științifică, organism care întreține legături permanente, de lucru, cu rețeaua internațională a Institutului de Documentare U.N.E.S.C.O.**

Opiniile domnului Madjid Rahnema, ministrul Învățămîntului Superior și al cercetării științifice din Iran, asupra actualului proces de modernizare și dezvoltare a învățămîntului au reprezentat, alături de alte opinii autorizate, pe care le-am auzit la Teheran, noile trasee, teoretice și practice, ale edificării de ansamblu economice și culturale iraniene.

Radu BUDEANU

MAPAMOND STUDENȚESC

• La 18 octombrie a început la Wroclaw, în Polonia, ediția a doua a Festivalului internațional de teatru. Este vorba de un festival al festivalurilor, la care sînt invitate să participe formații studențești afirmate cu prilejul unor alte întîlniri internaționale, la Zagreb, Bari, Nancy, Erlangen sau Parma. În afară de spectacolele programate la Wroclaw — sediul reputatului teatru studențesc polonez Kalambur — trupele de teatru participante sînt invitate și în alte centre universitare din Polonia: Varșovia, Cracovia și Gdansk. Alături de formațiile studențești sînt invitate la această confruntare a teatrului modern renumita trupă a lui Grotowski, Teatrul de pantomimă și „Teatr Polski" din Varșovia.

România este reprezentată la Wroclaw de o formație de teatru a centrului universitar București cu un spectacol intitulat „Ritmuri", scris și realizat de Andrei Belgrader, Iulian Vișa și Dan Micu.

• Revista colegă a studenților bulgari, Studentska Tribuna, relatează în ultimul său număr din octombrie despre o interesantă expoziție organizată la Sofia, în care au fost expuse aparate și utilaje realizate în cadrul cercurilor științifice studențești sau după proiectele de diplomă ale unor studenți din institutele tehnice.

• În Franța, la Aix-en-Provence, s-a ținut a patra sesiune de lingvistică africană la care au participat specialiști din universitățile din Aix, Grenoble, Liège, Louvain. Scopul imediat al sesiunii — impulsionarea cercetărilor și studiului descriptiv și teoretic al limbilor africane, publicarea de manuale de gramatică și dicționare, cunoașterea folclorului african din surse directe.

• Numărul studenților suedezi a crescut anul acesta cu 17 la sută, atingînd cifra de 115 000. Cea mai mare parte dintre aceștia sînt înscriși la facultățile de științe sociale (34 000) și la facultățile umaniste (27 000). Numai 17 000 studiază științele naturale și 7 000 dreptul. Numărul studenților din institutele tehnologice a scăzut îngrijorător: la 11 000

RADAR

În loc de eratä

Astăzi, subiectul „Radar"-ului pornește de la o erată posibilă. Anunțam, în numărul trecut al revistei, printre știrile „Mapamondului", repunerea în drepturi a unui asistent de culoare, Angel Davis, de la Universitatea California. O eroare de transmisie a informației ne-a ascuns, atunci, faptul că Angel Davis este femeie. Desigur, semnificația informației nu se schimbă. Dar sugerează meditația asupra unei probleme care, de pildă, nu se mai pune de mult în învățămîntul nostru — în care procentul fetelor reprezintă 39 la sută din totalul studenților țării. E vorba de accesul femeii la educația superioară.

Priviți, la început, cîteva cifre. Din totalul studenților, fetele reprezintă 38 la sută în Anglia, 25 în Austria, 24 în R.F. a Germaniei, 25 în Olanda, 27 în Spania, 21 în Turcia, 19 în Elveția. Multe din aceste procente se explică direct prin fluctuațiile statutului social-politic al femeii (sînt țări unde ele nu au drept de vot, printre care și Elveția, în care numărul fetelor din universități e depășit chiar de numărul studenților străini). Dincolo de aceasta mai acționează tradiții moștenite din epoca de glorie a școlii feudale diriguite de biserică sau din concepția funcționalistă a facultății de tip napoleonian, tradiții absurde deseori, inexplicabile și inatacabile dintr-o comoditate paradoxală care favorizează încă supraviețuirea multor texte de legi anacronice, în Anglia de pildă, sau în Statele Unite.

Cînd Colegiul britanic King, după îndelungate dispute interne... care au durat 500 de ani, a permis accesul femeilor, evenimentul a devenit epocal. Un eveniment identic s-a petrecut anul acesta și la binecunoscutele colegii americane Harvard, Yale, Princeton, care au sporit cu 3 numărul institutelor din S.U.A. deschise ambelor sexe, din ce în ce mai rezistente în concurența cu cele 214 colegii „masculine" și 248 colegii „feminine" exclusiviste.

Nu e vorba aici numai de o limitare a accesului care, în fond, nu se practică drept politică de învățămînt. Evident, tradițiilor discriminatoare li s-a adăugat, în unele locuri, dezinteresul față de stimularea femeii în a-și exercita drepturile civile. Dar, aici este punctul delicat, mai există țări în care o anumită presă de larg consum magazinistic adresată adolescenților, presa „teen" — în care se cultivă deopotrivă mitul vedetei și mitul aventurii — încearcă o orientare tendențioasă a tinerelor fete, îndepărtîndu-le de la carierele de concepție și cercetare, ba chiar de la orice ocupație intelectuală. Cel mai răspîndit portret ideal al femeii este, aici, cel al menajerei perfecte. O asemenea educație, dirijată mai mult sau mai puțin conștient prin mass-media de un clar interes comercial, are deseori efecte în conștiința cititoarelor. Așa se explică, parțial, situația oarecum paradoxală din educația japoneză. Față de anul 1959, numărul studentelor a crescut în Japonia cu 104 la sută. Procentul pare fabulos, dar iată de ce ascunde în spatele lui: în universități numărul fetelor a crescut în 14 ani de la 12,6 la sută la numai 17 la sută, în schimb saltul a fost vertiginos în colegii. Și în aceste colegii mai mult de jumătate din fete studiază „economia domestică"...

Tradițiilor li s-au alăturat, deci, în unele locuri noi tradiții, noile mituri ale confortului casnic. Căci, în fond, felul în care presa „teen" înțelege să moduleze, de la o vîrstă fragedă, mentalitatea femeii are un substrat foarte clar. Vizînd identificarea cititoarelor cu „femeia de pe copertă", această presă — cum remarcase și B. Friedman în „The Feminine Mystique" — caută să inoculeze un mod de viață absolut diferit de cel al generațiilor precedente, ceea ce ar urma să dea naștere (în S.U.A. chiar s-au obținut „rezultate") unei generații de fete „frivole, pentru care nu contează decît bucătăria, dormitorul, căminul", a cărei principală activitate, alături de cea de „menajeră", să fie cea de cumpărătoare de produse de consum. Dirijată de presa „feminină", femeia va fi cea care va decide în „economia domestică", se va orienta în domeniile de vestimentație, decorație, vacanțe — va fi, deci, principalul cumpărător.

Sînt mulți sociologi, cercetători în problemele tineretului care au înțeles pericolul acestor noi mituri, care au ca efect absența femeii din universități, din munca intelectuală, slăbirea acțiunii și a rolului său social. O chestiune aparent „minoră", dar privită în dinamica generațiilor, devine astăzi obiect de cercetare științifică. Căci cei îndreptățiți să se ocupe de educație și-au dat seama că pe terenul destinat lor au acționat mai eficient specialiștii în reclama mai mult sau mai puțin fățișă a intereselor comerciale!

Eugen PATRICHE

„Perechea de chihlimbar 1969"

La Palatul sporturilor din Vilnius a avut loc nu de mult Concursul internațional al dansului de salon, la care au participat 32 de perechi de dansatori din nouă țări. Primul loc și titlul de „Perechea de chihlimbar 1969" au fost cucerite de posesorii „Cupei mondiale" — austriecii Heinz Kern și Helga Theissel.

Pentru copii și tineret

La 1 septembrie a început la Londra construcția unui nou teatru central pentru tineret — „Young Vic". În interviul acordat, Laurence Olivier a spus că acest teatru va deveni un gen de atelier experimental pentru dramaturgi, actori și regizori. Aici se vor monta piese clasice, precum și piese noi, scrise special pentru copii și tineret.

Fernandes — zburătorul

Specialiștii boxului profesionist susțin că boxerul filipinez de categorie ușoară Bernabe Fernandes este o adevărată „pasăre de zbor înalt". Și asta datorită faptului că în timpul meciului se arunca, printr-o săritură formidabilă, asupra adversarului, doborîndu-l cu un croșeu de dreapta. Dar s-a găsit cineva care să-i vină de hac: mexicanul Juan Baez. Acesta pur și simplu a alunecat tocmai în momentul în care Fernandes își luase zborul. Nenimerindu-și ținta, care era pe podea, filipinezul zbură în sală, lovind zgomotos cu capul gongul de pe masa arbitrilor judecători și anunțînd astfel sfîrșitul întîlnirii. A fost primul K.O. primit de Fernandes din momentul în care a intrat pe arena internațională.

Cîntece de leagăn pentru cei mari

Cîntecele de leagăn au proprietatea de a liniști în aceeași măsură și pe cei mari, și pe cei mici. Un fiziolog din Bavaria a constatat că, după o muncă intensă, respirația intră într-un ritm normal în funcție de sunetele auzite în mediul înconjurător.

Dacă se aude un cîntec de leagăn, atunci respirația reintră în ritmul normal în mai puțin de 3 minute, dacă nu se aude nici un cîntec, în 6 minute, iar în sunetele muzicii de jazz, abia în 8—9 minute. Ritmul cîntecelor de leagăn coincide cu ritmul respirației normale.

Umor electronic—001

Un pasager adresîndu-se computerului dintr-un aeroport, află că în avion, poate există, cu o probabilitate de 1 : 30.000, o bombă. Reveni, întrebînd computerul cu ce șansă pot exista două bombe. Răspunsul — 1 : 300.000.000. De atunci pasagerul poartă în valiză, la fiecare zbor, o... bombă.

Umor electronic—002

Londra. Participanții la un congres bisericesc vizitează unul dintre cele mai mari computere ale Angliei, instalat abia de o lună. Un episcop pune întrebarea : „Există dumnezeu ?" După o „gîndire" de o miime de secundă, computerul răspunde : „Da, de o lună".

Umor electronic—003

Unui vizitator îi este prezentat, de către un programator, un computer atotcunoscător. „Unde este tatăl meu ?" întreabă vizitatorul. Computerul : „La ora aceasta, tatăl dumneavoastră pescuiește în Sena". Radios, vizitatorul anunță că tatăl lui este mort de mai bine de zece ani. La îndemnul programatorului, vizitatorul reformulează întrebarea : „Unde este bărbatul mamei mele ?". Computerul : „Bărbatul mamei dumneavoastră este mort de zece ani. Tatăl, însă, continuă să pescuiască în Sena".

Culese de un student medicinist

— Doctore, nu mai suport injecții. Aș prefera un compozitor !

— Știți, mă doare abdomenul. Nu ar putea fi o concluzie intestinală ?

— Ce te supără, moșule ?
— Asta trebuie să știi matale, că ești doctor...

— Ce este insuficiența aortică ?

— Păi..., cînd aorta nu ajunge la inimă !

— Care-i numele dumitale ?
— SCARLAT INA.

— Sînt anemică. Așa arată monograma !

Dorel ȘORA

„Orden" — spectacol de operă cu caracter politic

„Evenimentul" Festivalului de la Avignon l-a constituit spectacolul cu opera „Orden", care, deși anunțat în ciclul „Teatru muzical", în fapt nu poate fi clasat în mod rigid, înscriindu-se în cercetarea actuală a oamenilor de teatru și a muzicienilor pentru o exprimare „totală", în care se îmbină cuvîntul, cîntecul și acțiunea scenică.

Subiectul operei, al cărei titlu în limba spaniolă înseamnă „ordine", se referă la modul în care a fost instaurată „ordinea" în Spania, în anul 1936, de către franchiști. Autorul textului, scriitorul Pierre Bourgeade, compozitorul Girolamo Arrigo și regizorul Jorge Lavelli au colaborat foarte strîns în ideea că spectacolul trebuie conceput ca un singur tot. Pe scenă apar cîntăreți, dirijorul și muzicienii (orchestra este integrată în spectacol, membrii ei avînd de îndeplinit anumite roluri, după cum actorii, de pildă, țin notele după care cîntă orchestranții etc.). Cronicarul Maurice Fleuret, în revista „Le Nouvel Observateur", consideră că premiera acestei opere, în care echilibrul dintre muzică, text și interpretare — de mult căutat — este atins, va constitui o dată în istoria spectacolelor, deoarece textul, muzica și punerea în scenă concură în mod armonios, cu aceeași intensitate, cu aceeași exactitate expresivă și fără să fie posibilă disocierea între ceea ce revine uneia sau alteia dintre discipline.

Întoarcere le preistorie

Moda este, după cum se știe, într-o continuă căutare, de mai multe zeci de mii de ani. Faptul că se caută atita ne dovedește, clar, că nu s-a găsit încă un anumit detaliu, o anumită linie, plasarea unei anumite cheutori, a unui anumit nasture ori șliț. Curiozitatea modei este că face salturi cînd înainte, cînd înapoi ; merge înainte, cînd se descoperă (evrika !) un chițibuș nou, și „înaintează"... înapoi, cînd moda revine, de pildă, la veșmintele străbunicului. Recent, o casă de modă franceză a făcut nu un singur pas îndărăt, nu doi și nici trei, ci... nu se știe cîți, îmbrăcîndu-și admiratoarele în rochii care imită perfect blana de urs glaciar, cu mițe lungi și, zic unii, atrăgătoare. Rochiile cu pricina sînt recomandate pentru serate festive, pentru spectacole, pentru recepții. Casa de mode ne asigură că această îmbrăcăminte imprimă purtătoarelor „un sentiment agreabil". Atunci, cum rămîne cu

minijupa ? Ne întoarcem și noi la rochia de blană, de dragul „agreabilului", care e atît de relativ ?...

„Mort de foame" și nu prea

Zilele acestea, în Occident se fac pregătiri febrile pentru deschiderea unei expoziții nemaipomenite : „Expoziția foametei". Atragem atenția că scopul organizatorilor nu este acela de a înfățișa, într-un fel sau altul, flagelul care bîntuie în junglele Biafrei ori în altă parte a globului, ci, pur și simplu, de a demonstra că, mai devreme sau mai tîrziu, omenirea va muri de foame. Aceasta, respectivii o prevăd a se realiza peste vreo cîteva sute de ani, bazîndu-se pe teoria lui Malthus, ale cărei inepții au fost de mult demonstrate, și fără a se referi deloc la uriașele rezerve și potențe alimentare ale Terrei, practic inepuizabile. În incinta expoziției se organizează și un fel de demonstrație în sprijinul „tezei" :

Se construiește din plastic transparent o uriașă cameră, ermetică, sub formă de cupolă. În ea intră benevol 300 de inși, care stau, stau acolo, sub ochii altor sute de gură-cască, o oră, patru, nouă, chiar zile întregi, fără să bea și să mănînce. Un amănunt : în tot acest timp voluntarilor li se proiectează, în culori, filme cu ospețe pantagruelice, o instalație acustică specială transmite zgomote de tacîmuri și clinchete de pahare, iar pe un podium, în fața celor 300, alți voluntari, participă la un concurs de... mîncat plăcinte. Cei care nu mai rezistă și cer să fie eliberați de sub cupola arcuită peste grupul celor trei sute sînt declarați oficial „morți de foame". Se fac apoi înmulțirile de rigoare la procent și se află, nici mai mult, nici mai puțin, numărul celor care vor muri de inaniție în anul cutare. Pînă atunci, însă, să mori de... rîs, nu alta !

Brigitte, prilej de „molimă"

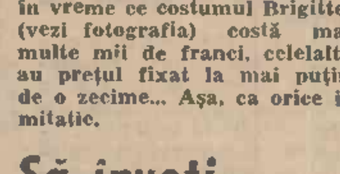
Revista franceză „L'illustré pour tous" publică un amplu reportaj despre Brigitte

Bardot, în care, pe vreo 4 pagini cu tot cu fotografii, citești, din diverse unghiuri, același lucru : „Legenda Bardot — femeia fatală, femeia copil, femeia briliant, în fine, femeia femeie". Probabil, pentru faptul că e recunoscută și ca femeie — femeie, Brigitte, care cîștigă exact un milion și jumătate de franci pentru interpretarea unui rol într-un singur film, a început să apară în public în costumații din cele mai bizare, mai abracadabrante, concepute sub directa ei supraveghere. De, artistul e artist... Curios este că un grup destul de numeros de admiratori și admiratoare au copiat-o imediat, așa că, în Paris, întîlnești în prezent sute de purtători ai costumului actriței. Cu o singură deosebire: în vreme ce costumul Brigittei (vezi fotografia) costă mai multe mii de franci, celelalte au prețul fixat la mai puțin de o zecime... Așa, ca orice imitație.

Să înveți, dar cum?

O bibliotecă din Franța a achiziționat, pentru una din sălile de lectură, un număr de scaune cu totul neobișnuite într-un asemenea cadru. Ele au forma unei sfere cu calota tăiată, așa după cum se observă și în fotografia noas-

tră. Cititorul ia loc, foarte comod, în interiorul sferei și-și poate începe lectura, fără să mai fie deranjat de privirile altcuiva, or să poată să-și arunce, el însuși, ochii într-o parte sau alta. Interiorul sferei, tapițat cu mult gust, oferă condiții excelente de relaxare. Se înțelege, totuși, că e nevoie de o precizare : dacă un student vrea, cu orice preț, să învețe, fiți sigur că poate învăța chiar dacă ia loc pe scîndura fachirului. Așadar, nu fotoliul este cel care te îndeamnă la studiu, indiferent de construcția lui...

Mașină de scris cu patru clape

Cu ajutorul unei mașini de scris mici și electromagnetice avînd numai patru clape, oricine va putea — după oarecare exercițiu — să scrie tot atît de repede la mașină cum vorbește. Omul de știință german Gerhard Schlüter, din Frankfurt pe Main (Republica Federală a Germaniei), a inventat un astfel de aparat cu baterie, în timp ce-și făcea lucrarea de disertație la Facultatea politehnică din Illinois (S.U.A.) Mașina de scris de buzunar a lui Schlüter lucrează cu patratul ca simbol de bază. Prin combinarea celor patru laturi ale patratului în diferite figuri, se pot compune atît alfabetul cît și scurtări de cuvinte. Macheta mașinii electrice de scris este destinată limbii engleze, dar, prin shimbarea simbolurilor, poate fi transformată pentru aproape toate limbile. Desigur că noul sistem de cod cere oarecare răbdare la învățătură ; ceea ce este însă dificil pentru creierul omenesc va fi o joacă pentru cel electronic. Marele avantaj al simplelor semne de scriere de pe laturile patratului constă în faptul că ele pot fi cu ușurință utilizate la programarea computerelor, care le și citesc.

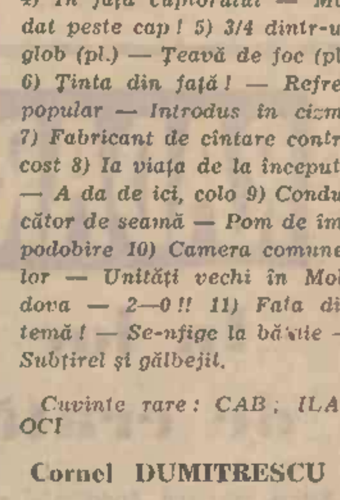
De toate pentru toți

ORIZONTAL : 1) Bun la apărare — Ultimul la zar. 2) Specialitate de pasăre — E în pom 3) Pune o vorbă bună — Cerc viciat (fem) 4) Ochii fură — Bate la sînge 5) Prăjit la mijloc ! — Într-un cuvînt, pămîntul... e rotund ! ! 6) Stă la-ndoială-n poartă — Are un bănuț pus de-o parte. 7) Pasăre.., cîntătoare — Intră-n pămînt de vii (pl.) 8) Trăsurică în Anglia — Agenți de legătură 9) Bun în calificare — Scoase din minți ! 10) La joc opus ! — Frontal expusă 11) E fără pic de judecată — În lung ori în lat... (pl.)

VERTICAL : 1) Stă în fața curții — Cale-ntortocheată ! 2) Dă o întorsătură lucrurilor — Om de zăpadă 3) Programat din vreme — Vin cu bani... mult cîntat (à la Caragiale) 4) În fața cuptorului — Mot dat peste cap ! 5) 3/4 dintr-un glob (pl.) — Țeavă de foc (pl.) 6) Ținta din față ! — Refren popular — Introdus în cizmă 7) Fabricant de cîntare contra cost 8) La viața de la început ! — A da de ici, colo 9) Conducător de seamă — Pom de împodobire 10) Camera comunelor — Unități vechi în Moldova — 2—0 !! 11) Fata din temă ! — Se-nfige la bă'nie — Subțirel și gălbejit.

Cuvinte rare : CAB ; ILA ; OCI

Cornel DUMITRESCU

PREUNIVERSITARIA

Conf. dr. ION STOICHIȚĂ prodecanul Facultății de calcul economic și cibernetică economică

CÎTEVA REPERE ÎN VEDEREA OPȚIUNII PENTRU PROFESIILE ÎN CARE SÎNT PREGĂTIȚI STUDENȚII FACULTĂȚII NOASTRE

În cadrul Facultății de calcul economic și cibernetică economică există trei secții: **Statistica, Mecanizarea și automatizarea calculului economic** și **Cibernetică economică.** Prima este destul de cunoscută, fiindcă a funcționat și mai înainte, ca facultate independentă, sau ca secție în cadrul altor facultăți. Secția de mecanizarea calculelor economice și-a început activitatea în altă structură organizatorică în anul 1964/65, anul acesta dînd prima serie de absolvenți, după cinci ani de studii. Secția de Cibernetică economică este cea mai nouă, începîndu-și activitatea în anul 1967/68.

Absolvenții ei devin economiști specializați în cibernetică economică, fiind chemați să modeleze fenomenele economice, să analizeze și interpreteze rezultatele obținute prin prelucrarea datelor de către calculatoarele electronice, să ia decizii optime, să propună măsuri de îmbunătățire a diferitelor activități la nivelul întreprinderii, ramurii și economiei naționale.

Pentru a răspunde cum se cuvine multiplelor sarcini, în cei 5 ani de studii, tinerii care urmează secția Cibernetică studiază **discipline economice** (economia politică, contabilitate, conducerea planificată a economiei naționale, organizarea, conducerea și planificarea întreprinderilor industriale, statistică teoretică și economică), **discipline tehnice** (bazele proceselor tehnologice industriale, electrotehnică și electronică, mașini de calcul) și mai ales **discipline matematice** (analiză matematică, algebră liniară, calculul probabilităților și statistică matematică, metode de calcul numeric, sisteme de calcul, cercetări operaționale, programarea calculatoarelor electronice și calcul economic).

De asemenea mai studiază cibernetica economică, bazele organizării producției și a muncii, sociologia economică, conjunctura economică și alcătuiesc proiecte de sisteme economice.

Studiul filozofiei și al socialismului științific ajută educarea lor în spiritul ideologiei marxist-leniniste.

Absolvenții secției de Mecanizarea și automatizarea calculului economic devin economiști cu pregătire superioară specializați în utilizarea în scopuri economice a echipamentelor moderne de calcul și prelucrare a datelor. Ei joacă un rol important în folosirea calculatoarelor electronice și a altor sisteme de prelucrare a datelor.

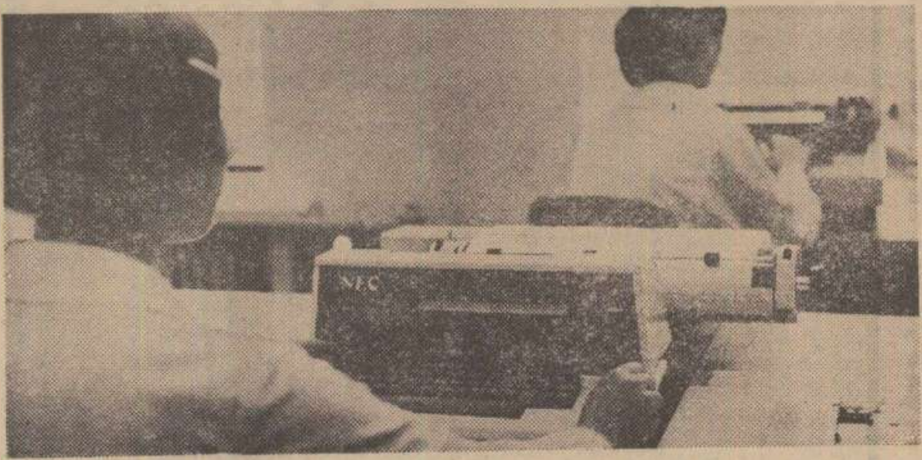
În cei 5 ani de studii, tinerii ce urmează cursurile acestei secții studiază disciplinele cu caracter economic menționate pentru secția Cibernetică, dar specializarea le este dată de discipline tehnice ca: echipamente de culegere, transmitere și prelucrare a datelor, electricitate și electrotehnică, mecanică, tehnică, electronică, calculatoare electronice, programarea calculatoarelor electronice, prelucrarea mecanizată și automatizată a informației economice, organizarea și conducerea unităților și sistemelor de prelucrare a informației.

Simpla enumerare a disciplinelor din planul de învățămînt al celor două secții scoate în evidență că, prin profilul lor, aceste secții sînt potrivite pentru tineri cărora le plac științele exacte, nu pentru cei care sînt atrași numai de discipline umanistice.

De aceea și concursul de admitere în aceste două secții se dă din două discipline: matematici și fizică.

Practica din ultimii doi ani arată că la concurs s-au înscris și tineri care nu s-au simțit atrași de aceste două discipline, de profesiunea de economist cu pregătire superioară. Se poate spune că acești tineri n-au luat orientarea profesională în serios, spre a-și pune posibilitățile de acord cu cerințele din secțiile respective și din viitoarele profesiuni. Numai așa se explică rezultatele mult prea slabe obținute de cea mai mare parte din ei la lucrările scrise.

Situația de la secția Cibernetică este exemplificatoare și pentru secția de

Mecanizarea și automatizarea calculului economic.

Astfel, în iulie 1969, procentul candidaților care au obținut note între 5 și 10 la lucrarea scrisă de matematici a fost de 56,6 la sută, față de 45,6 cît fusese în iulie 1968, ceea ce reprezintă o îmbunătățire.

Concludent însă pentru orientarea la întîmplare a tinerilor către secția Cibernetică este procentul mare al celor cu note la limita inferioară.

În iulie 1968 numărul lucrărilor de matematică notate cu 1 și 2 au reprezentat 35,2 la sută. În iulie 1969 proporția acestora s-a redus la 15,2 la sută, dar totuși a rămas destul de mare.

Situația la lucrările de fizică a fost și este mai defavorabilă. În 1968, numai 26,2 la sută din lucrări au obținut note între 5 și 10. În 1969 procentul acestora a urcat la 33,1 la sută. Îmbunătățirea însă este destul de neînsemnată și ascunde o dare înapoi, ponderea lucrărilor notate cu 5 și 6 reprezentînd 25,5 la sută, față de 14,1 la sută cît a fost în 1968. În schimb ponderea celor cu note de 7—10 a fost de 7,6 la sută, față de 12,1 la sută cît a fost în 1968.

Procentul lucrărilor de fizică notate cu 1 și 2 în 1968 a fost de 47,1 la sută, iar în 1969 de 30,1 la sută.

Pentru a aprecia grava semnificație a acestor cifre, fără alte comentarii, amintim că la concurs nu s-au cerut decît cunoștințe de mecanică și electricitate.

Cifrele de mai sus au fost redate spre a determina pe tinerii absolvenți de liceu la o mai serioasă orientare profesională, care să pună de acord posibilitățile și pregătirea lor cu cerințele din cadrul studiilor superioare de specialitate și cu sarcinile ce vor avea de rezolvat în profesiunea aleasă.

Conf. univ. ALEXANDRU SAVU ne răspunde la întrebarea:

De ce 19 pe un loc?

— Tovarășe conferențiar, anul acesta concurența la secția de geografie a Facultății de biologie-geografie din Cluj a fost de...

— Nouăsprezece pe un loc (notează cu litere, pentru că văd pe fața dumitale că unii vor lua drept greșeală de tipar). Adică 462 de candidați pe 25 de locuri. După proba scrisă, 200 de candidați.

— Sînt student și am trecut printr-un examen de admitere. Numărul ăsta mă înfioară. Și nici dumneavoastră nu prea păreți încîntat de această afluență. Nu este oare un semn că printre elevi sînt mulți pasionați de geografie?

— Așa aș crede și eu dacă n-aș fi făcut liceul și știu eu cum e privită geografia aici, ca de altfel oriunde. În ultima clasă, toți sînt revoltați dacă întîlnesc un profesor de geografie mai exigent: „lasă-l domnule să învețe la alte obiecte mai serioase: literatură, matematică, necesare la bacalaureat și la admitere. Apoi, nu vedem de ce atîta trudă în a memora niște orașe, niște rîuri și bălți". Atitudinea asta descurajează elevul pasionat de geografie, ce se vede pe neașteptate pus în inferioritate față de colegii lui care vor să se înscrie la Politehnică, la Medicină. Ca să nu mai vorbim că numeroși elevi care nu s-au preocupat de nimic în liceu devin „peste noapte" pasionați de geografie, pentru că văd în ea ceva foarte ușor: memorarea cîtorva ape și a cîtorva localități.

— În cei șapte ani, în care ați făcut parte din comisia de admitere, ați întîlnit astfel de cazuri?

— Numeroase. De altfel, candidații la Geografie, ca și cei de la alte facultăți, se împart în trei categorii. Unii, elevi cu medii mari la bacalaureat (chiar cu zece, cum am avut de exemplu anul acesta) vin pentru că sînt pasionați de materia respectivă. Alții, care din punctul de vedere al situației școlare sînt „mijlocii", vin atrași de unele trăsături exterioare ale programei de învățămînt la această facultate: excursii multe, ore puține. Ultima categorie, pe care nu o pot suporta și împotriva căreia trebuie să ne spunem cuvîntul, desconsideră Geografia ca obiect. Vin la Geografie pentru că în altă parte nu au loc (după ei), desconsiderînd examenul de admitere (e foarte ușor să înveți două manuale — își spun).

— Se înșeală în ambele cazuri!

— Desigur. În primul rînd, pentru că examenul nu este așa cum își fac ei „socoteala de acasă". Dovadă — concurența de 19 pe un loc. În al doilea rînd, pentru că în timpul facultății (să le spună studenții) vor constata că geografia nu este o simplă memorare de date, așa cum nici istoria nu este. Adevărata geografie (nu geografia care se predă în liceu) este analitică, studiind fenomenul în conexiunea lui cauzală cu alte fenomene din natură. De aceea, în cursul anilor de studenție se vor întîlni cu o serie de discipline ca topografie, climatologie, care pretind o serie de cunoștințe de matematică, fizică, chimie, nu mai puțin decît la alte facultăți...

— Stimate tovarășe conferențiar, mulți din cei respinși la admitere se plîng că examinatorii le cer să cunoască probleme din tratate universitare. Ce părere aveți despre asta?

— Spun că nu este decît un mod de a-și justifica înfrîngerea. Nu fac (și nu văd cum ar face-o alții) distincție între cel care învață din cursuri universitare și cel care se pregătește din manual. Cînd spun asta mă gîndesc că niciodată nu o să-i pun o notă mare cuiva care a memorat cîteva date în plus față de colegul său, sau o să-i pun cuiva o întrebare care nu-și găsește răspunsul în manual.

Dar cînd găsesc pe cineva care a citit mult mai mult decît ceilalți și a gîndit acest material (cum am găsit anul acesta) nu pot să-l întrerup, pentru că acesta dovedește pasiune pentru obiectul respectiv. Or, ceea ce căutăm să descoperim, în primul rînd, la candidații noștri este pasiunea pentru facultatea la care dau examen. În legătură cu subiectele date la concursul de admitere mi s-a întîmplat de multe ori să aud: „ne-a dat un subiect care e tratat numai pe cîteva rînduri în manual". Se întîmplă nu numai la noi, ci și la Medicină, la Istorie etc. O asemenea invocare s-ar putea auzi și anul acesta, pentru că am dat ca subiect „Subcarpații de curbură" tratați foarte puțin în carte la capitolul „Relief". Candidații nu înțeleg însă că aceste subiecte se dau pentru a le pune la încercare puterea de sinteză, pentru a-i controla în ce măsură gîndesc fără a avea pagina manualului în față. Pentru că despre „Subcarpații de curbură" se vorbește nu numai la capitolul „Relief", ci și la alte numeroase capitole — Climă, Economie — candidatul trebuind să sintetizeze toate aceste date disparate în cursul manualului.

— Ajungem deci la cerințele intrinseci ale unui examen de admitere la Facultatea de geografie.

— Cerința fundamentală: să gîndească geografic, adică fenomenul geografic așa cum se prezintă el în natură. Aceasta înseamnă, în afara capacității de analogie, posibilitatea de a localiza pe hartă diferitele elemente geografice așa cum sînt ele dispuse în spațiu, nu cum sînt dispuse în descrierea din manual. Spre exemplu, spunînd Dobrogea să nu caute în memorie pagina din manual cu titlul acesta, ci să aibă în fața ochilor această zonă a țării, reală, cu relieful, clima, economia el. Și cred că această cerință — de a gîndi fenomenele și nu de a memoriza litera manualului — e valabilă pentru orice facultate.

— La început v-ați arătat nemulțumirea față de afluența exagerată de candidați la Facultatea de geografie. Furat de discuție am uitat să vă întreb: de ce?

— Pentru că în sesiunea aceasta, de exemplu, cei 437 de candidați care nu au reușit au pierdut un an de zile, timp pe care — dacă ar fi fost îndrumați spre alte facultăți sau forme ale învățămîntului postliceal — l-ar fi cîștigat pentru învățătură. Nu m-aș îngrijora dacă nu aș ști că jumătate din aceștia fac parte din ultima categorie (despre care vorbeam mai înainte) și în consecință puteau merge foarte bine la o altă facultate. În plus, acest număr de candidați — 19 pe un loc — handicapează psihic pe orice candidat (chiar pasionat de geografie), sporind emoțiile, nesiguranța. Trebuie făcut ceva pentru a pune capăt acestei afluențe care este (așa cum arătam) urmarea unei atitudini nu tocmai favorabile față de Geografie (sau, de la caz la caz, de altă disciplină).

— Ce anume?

— Avînd în vedere și programa de învățămînt din timpul studenției, cred că trebuie introdusă la examenul de admitere și o disciplină care în liceu să presupună foarte multă muncă; elemente de trigonometrie, de exemplu. Astfel, cei care reduc examenul de admitere la simpla memorare a două manuale s-ar îndrepta în altă parte, în sectoare pe măsura forțelor lor. Și să nu uităm că la examenul de admitere la facultatea noastră nu este nici o disciplină cuprinsă la bacalaureat. Ceea ce ar trebui să stea în atenția ministerului!

Ion CRISTOIU

CRONICA MICROBISTULUI

Oprea, Cursaru, consecvența

Am avut cu toții o duminică tristă pentru că sîmbăta dinainte i-a furat duminicii fotbalul. Și o duminică fără fotbal este o duminică tristă, oricît s-ar strădui Cristian Țopescu să ne atragă — prin inteligente și spumoase comentarii — spre patinaj artistic sau hipism. S-ar putea spune că orice rău e spre bine — fiindcă în felul acesta am observat că studenții de la C.A.U. București au depășit pe Steaua și Dinamo, cucerind laurii de campioni naționali, că handbaliștii studenți din Timișoara, București și Cluj s-au comportat bine în turneul de la „Floreasca" sau că baschetbalistele Ilenei Predescu au ajuns în finala Cupei României. S-ar putea spune, dar nu spun, pentru că, neputîndu-mă vindeca de microbul fotbalului, într-o săptămînă dominată de derbiul dintre Coidum (locul I) și Nicușor (locul II) voi scrie... tot despre fotbal.

OPREA, portarul teamului craiovean, a uimit sîmbătă unsprezece adversari, zece coechipieri și 15 000 de spectatori. Este adevărat că oltenii au fost înfrînți de dinamoviști (1—2, după ce conduseseră cu 1—0), dar Oprea nu numai că n-are nici o vină în acest sens, dar și-a ferit echipa de un scor care putea lua proporții. Personal i-aș fi dat nu nota 9, ci 10. Pentru că Oprea a apărat ca o panteră tot ce s-a putut, omenește, apăra sau respinge : chiar și cînd Gherghelі i-a tras năprasnic din 2 metri, chiar și cînd la pămînt fiind, printr-o rară inspirație, a împins cu piciorul mingea de lîngă vîrful bocancului amenințător al lui Dumitrache, pentru ca peste 10 secunde să „scoată" senzațional de la „păianjen" ! Toată admirația și toată considerația pentru acest autentic talent din Băileștii Olteniei — tînăr de 21 de ani, student la Științe economice, juventist (anul trecut) de nota 10 !

CURSARU N. (probabil Nicolae, sigur din Ploiești) este arbitrul pe care de mult l-am bănuit de giumbușlucuri, l-am suprasolicitat o dată (gratulîndu-l cu cinci stele după un meci Farul — Rapid), iar acum l-am „taxat" definitiv. Omul — e nevoie, nu-i nevoie, îl roagă cineva, nu-l roagă — cam umblă cu cioara vopsită și e bine s-o spunem ca să-l afle lumea. Fotbaliștii Băniei — evident, primii vinovați de înfrîngerea binemeritată în fața valoroșilor lor adversari din Ștefan cel Mare — îmi mărturiseau înainte de meci că le e teamă de Cursar mai mult decît de Corsar. Și au avut dreptate. Ce spun eu acum au văzut toți spectatorii și telespectatorii : în minutul 25 Ivan scapă în careul advers și, cînd să șuteze în gol, e azvîrlit ca din praștie de Stoenescu — dar domnul Cursaru n-are curaj să dicteze penalti-ul pe care l-au văzut cronicarii „Sportului" și „Informației" și telespectatorii (prin reluarea fazei) și pe care avea să-l recunoască însăși domnia-sa, într-o declarație publicată marți ; în minutul 30, craiovenii trebuie să execute o lovitură liberă de la 16 metri — dar domnul Cursaru o mută... dincolo de 20 metri ; altădată Oblemenco e faultat, în aceeași fază, o dată, de două ori, de trei ori — dar domnul Cursaru fluieră abia la al patrulea fault consecutiv ! Menționînd că toate acestea se întîmplau la scorul de 1—0 pentru elevii lui Coidum, cred că spun totul. Ceea ce s-a întîmplat după egalare nu mai interesează pe arbitru, ci pe olteni — care au jucat din ce în ce mai prost.

CONSECVENȚA anunțată și ea în titlul cronicii de astăzi este în același timp și aluzie și invitație. Despre ce este vorba ? Aplaudînd, o dată cu celelalte organe de presă, măsura luată de către federație de a suspenda pentru un an de zile din activitatea internațională cluburile U.T.A. și Rapid, care s-au comportat iresponsabil în acel 1 octombrie de tristă amintire — nu putem să nu rămînem surprinși cînd un confrate cere, acum, clemență. Nu ! Pentru că arădanii și rapidiștii s-au comportat rușinos, pentru că măsura a fost aprobată în unanimitate — trebuie să fim consecvenți bunelor principii. Chiar dacă ne numărăm printre microbiștii Rapidulețului și chiar dacă ne usturã ! Tovarăși de la federație, nu dați înapoi, nu aruncați bisturiul. Fotbalul nostrul bolnav nu-l putem tămădui decît strîngînd din dinți și tăind în carne vie !

G. MITROI

REMEMBER !

Cu cîteva zile înaintea ceremonialului ce se va derula în Napoca milenară cu ocazia sărbătoririi lui „U", să ne aducem aminte de cei care au purtat în răstimpul celor cincizeci de ani tricoul alb-negru. Familia sportivilor studenți clujeni a purtat mai multe denumiri, fie „Știința", „Poli" sau „Agronomia". Indiferent de nume, „U" a fost o familie care a avut de apărat o tradiție glorioasă, moștenită de la creatorii lui „U" în 1919. Și, de atunci, „U" a însemnat și înseamnă în sportul românesc ELAN, SPECTACOL și FAIR-PLAY. Indiferent de sport...

FOTBALUL a semnat nașterea lui „U". „U" a creat adevărate mituri în soccerul nostru, dînd teamului național autentice talente. Plecînd de la Guga — primul căpitan al naționalei române — Sepi, Sepci, David, Ploieșteanu, Coracu, trecînd la generația de după 1944 a lui Luca, Dragoman, Avram, Suciu, Georgescu, Petru Emil, Ivansuc, Marcu și ajungînd la teamul actual cu Pexa, Cîmpeanu, Anca, Adam sau Barbu, „U" a dat suporterilor o întreagă gamă de sentimente, de la agonie la extaz. În acest sens, o trăsătură caracteristică a echipei a fost inconstanța. Ce putem face ? „U" a fost și a rămas o echipă studențească, cu deosebite veleități pentru capitolul „divertisment". De aceea, se numără printre cele mai iubite echipe ale României, fiecare apariție a ei aducînd mai totdeauna pe gazon o respirație savantă a rolului imens pe care îl au în sport spectacolul și fantezia. „U" a cîștigat în 1965 Cupa României, în restul anilor ocupînd locuri și în prima și în a doua jumătate a clasamentului. În schimb, clubul a avut întotdeauna grijă de viitorul său. Juniorii clujeni au adus de 5 ori în ultimii 15 ani titlul și tricourile de campioni în vitrinele lui „U".

ATLETISMUL a avut mereu prieteni sinceri la Cluj. De-a lungul anilor, „U" a avut atleți de renume european, ca multiplul campion balcanic, sprinterul ION MOINA, sau campioni naționali ca Ilarie Măgdaș, C. Porumb, Ana Beșuan, sau actualele speranțe Kurt Sokol și A. Sepci.

BASCHETUL este o altă constantă clujeană. Atît echipa masculină cît și cea feminină au avut un cuvînt greu de spus în campionat. Echipa feminină a cucerit un titlu de campioană națională, iar băieții s-au clasat mereu în prima jumătate a clasamentului. Baschetbaliști ca Albu, Demian, Vizi, Rühring, sau sportive ca Rodica Demian, M. Wagner au onorat tricolorul în diverse competiții.

HANDBALUL e un sport relativ nou la „U". Dar de la început s-au conturat și aici succese. În campionatul 1967—1968 „U" a cucerit Cupa României, iar în campionatul trecut a ocupat locul III.

HOCHEIUL a avut o perioadă înfloritoare între 1955—1960. În această perioadă, cu Naghi, Dibernardo, Biro, frații Cozan, s-a cucerit un titlu de campionat național. Din păcate, acum nu există o bază materială solidă care să permită continuarea unei tradiții. POLOUL a devenit o „cenușăreasă". Și cînd te gîndești că pe vremuri „U", cu internaționali ca Mureșan, Szabo, Danciu, era pretendentă la titlu !!

RUGBY — un sport care a dat nenumărate satisfacții studenților clujeni. Pe atunci jucau un Demian — le roi de la touche —, Paloșanu și Cordoș. Acum însă...

VOLEIUL a avut și el o perioadă de aur, perioada în care jucau Cherebețiu, Feraru, Bărbuță, Dăbală, apoi Diji, Ionescu sau Rednic. La ora actuală, „U" nu are echipă în prima divizie, nici la masculin și nici la feminin.

Din această succintă retrospectivă a principalelor sporturi prezente în familia lui „U" și a numeroaselor talente ce l-au slujit reiese una dintre caracteristicile sportului studențesc — aceea că mulți dintre sportivii ce termină studiile devin un fel de „păsări călătoare".

Dar „U" a trăit nu prin gloria efemeră a valurilor ce s-au dus, ci prin străduința și loialitatea celor rămase.

LOR li se vor închina, în serile faste, cupe pline, în tonurile dinamice și înălțătoare ale cunoscutului îndemn rămas mereu tînăr : „Haide «U» !"

Ionel TĂTARU

„U". „U". „U"... de 50 de ori „U" !

VIVAT, CRESCAT, FLOREAT !

Aceste rînduri exprimă gîndurile și simțămintele unuia dintre cei mai vechi spectatori de fotbal din țară (din 1922).

★

Admir și iubesc pe U. Cluj, în mod statornic, cu credință și înflăcărare pentru următoarele considerente:

U. Cluj a fost prima echipă pur studențească din țara noastră.

U. Cluj s-a născut în inima unei regiuni care ani și ani a fost, în permanență, leagănul fotbalului românesc. Clujul și locurile înconjurătoare au dat decenii de-a rîndul pe cei mai valoroși fotbaliști români al căror vis era să joace la Cluj, la U!

U. Cluj a vitalizat și înfrumusețat fotbalul nostru cu elanul, ardoarea și dăruirea tinerească, aidoma suflului și stilului de joc al echipelor din țările de gintă latină.

U. Cluj nu face parte din categoria echipelor mărunte, hibride, dar favorizate, răsărite peste noapte... ca ciupercile după ploaie: teamul de la Feleac a contribuit statornic, pe cît i-a fost posibil, la progresul fotbalului românesc.

U. Cluj a înlăturat și traversat cu demnitate — de-a lungul anilor — toate piedicile, adversitățile sau nedreptățile ce i s-au creat în trecut, în mod artificial sau arbitrar. Orice vitregie s-a dovedit zadarnică, pentru că U. Cluj a știut să reziste oricărui val potrivnic adevăratelor interese și spiritului de echitate ce trebuie să călăuzească fotbalul nostru.

U. Cluj a slujit, slujește și sînt convins că va sluji ideea de progres în fotbalul și în sportul nostru studențesc.

U. Cluj a avut în rîndurile lui sportivi care au știut să îmbine armonios sportul de performanță cu pregătirea temeinică studențească, parte din ei ajungînd prestigioși oameni de artă sau de știință. Și, în general, U. Cluj a dat patriei pleiade întregi de cetățeni excelent pregătiți sub toate raporturile (profesional, moral, educativ etc.), toți animați de spiritul îndeplinirii totale a datoriei față de popor și de dorința fermă și fierbinte de a fi folositori și devotați înfloririi patriei și națiunii noastre.

Acestea sînt motivele pentru care sînt atașat de U. Cluj și un alt U nu recunosc și nici nu trebuie să existe (mai ales acum, în ajunul jubileului semicentenarului), căci ar adumbri prestigiul adevăratului U, cîștigat de-a lungul vremurilor prin muncă susținută, luptă sportivă loială, prin abnegație, devotament și sacrificiu pentru culorile alb-negru !

★

În calitate de exponent al unui grup de simpatizanți ai lui U. Cluj, de toate vîrstele și profesiile, competenți și obiectivi în domeniul sportului în general și al fotbalului în special, — în numele lor și din parte-mi, — doresc din suflet și urez din toată inima U-iștilor de astăzi, pentru actualul campionat și în pragul frumoaselor serbări ale semicentenarului, succese și izbînzi depline atît pe plan sportiv cît și în pregătirea profesională. Vivat, Crescat, Floreat! Haide U!

Dimitrie DUCA

OFSAID

Ziarul „Sportul" publică — în numărul de joi, 16 octombrie — o binevenită și aplaudabilă notă critică împotriva unor spectatori care au săvîrșit acte de huliganism cu prilejul partidei România—Portugalia. Reprobăm și noi pe făptași și cerem pedepsirea lor potrivit legilor statului. Totodată, însă, considerăm că — dacă printre cei 10 incriminați, citați pe nume în ziar, unul (Titu Ghizdeanu) este student — autorul notei cu pricina nu era îndreptățit să generalizeze și, vorbind de huligani, să scrie : „Printre ei se află studenți, muncitori și intelectuali". Mai ales, în situația cînd, așa cum reiese, 4 din cei 10 sînt... fără profesie ! Fără a lua parte celor cîțiva studenți care comit gesturi reprobabile la manifestările sportive, nu ne declarăm însă de acord cu un coleg care, în mod vădit exagerat, încearcă să arunce cu chinoroz în obrazul întregii studențimi.

Colectivul de redacție

Redactor șef : NICULAE STOIAN

Nicolae Dan Fruntelată, Dragomir Horomnea, Gheorghe Mitroi (redactor șef adjunct), Ion Novac, Eugen Patriche (secretar general de redacție), M. N. Rusu, Georgeta Ruță, Ion Segărceanu, Virgil Simion, Tudor Octavian.

Fotoreporter : Emil Cojocaru.

Prezentarea grafică : Tiberiu Petrescu.

Redacția : Str. Brezoianu 13, tel. 14 02 15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII"